

Oktatás- Informatika- Pedagógia konferencia

2021
Debrecen

Oktatás-

Informatika-

Pedagógia

2021

Debrecen

2021. február 12.

OKTATÁS-INFORMATIKA-PEDAGÓGIA KONFERENCIA 2021

Szerkesztette:

Molnár György – Buda András

Debreceni Egyetem Nevelés- és Művelődéstudományi Intézet

Logó: Hülber László

ISBN 978-963-490-263-8

Debrecen
2021

Tartalomjegyzék

KONFERENCIA-FELHÍVÁS	10
A KONFERENCIA BIZOTTSÁGAI	11
PROGRAM	13
FÜLSZÖVEGEK	27
Új módszerek a szakképzésben - Kollaboratív online tartalomfejlesztés.....	28
Pedagógusok a digitális korban	29
Az oktatásinformatika módszertana a felsőoktatásban	30
AZ ELŐADÁSOK ÖSSZEFOGLALÓI	
<i>Aknai Dóra Orsolya</i>	
PEDAGÓGUSOK ONLINE TUDÁSMEGOSZTÁSÁNAK ETIKAI KÉRDÉSEI.....	32
<i>B. Németh Mária, Tóth Edit, Hódi Ágnes</i>	
SZÜLŐK PERCEPCIÓI ÉS ATTITŰDJEI AZ ÓVODÁSKORÚ GYERMEKEK IKT-HASZNÁLATÁRÓL.....	33
<i>Baracsi Katalin</i>	
INTERNETBIZTONSÁG SANGOVAL.....	34
<i>Barna Ildikó, Komoly Gabriella</i>	
AZ IWITNESS KOLLABORATÍV E-LEARNING PLATFORM HASZNÁLATÁNAK TAPASZTALATAI ÉS LEHETŐSÉGEI EGY KVANTITATÍV KUTATÁS EREDMÉNYEI ALAPJÁN	35
<i>Barnucz Nóra</i>	
PEDAGÓGUSOK ATTITŰDJE AZ IKT ALAPÚ MÓDSZERTANI KÉPZÉSEK IRÁNTI ÉRDEKLŐDÉS TÜKRÉBEN	36
<i>Barnucz Nóra, Czékmán Balázs</i>	
THE POSSIBILITIES OF USING AUGMENTED REALITY AT DIFFERENT LEVELS OF EDUCATION	37
<i>Benedek András</i>	
HIBRID: ÁTOK VAGY LEHETŐSÉG AZ OKTATÁSBAN?	38
<i>Buda András</i>	
A TÁVOLLÉTI OKTATÁS VALÓS ÉS VIRTUÁLIS HATÁSAI.....	39

Csizér Kata, Albert Ágnes, Piniel Katalin

A DIGITÁLIS ÁTÁLLÁS 2020 TAVASZÁN HÁROM BUDAPESTI KÖZÉPISKOLÁBAN: TANULÓI VÉLEMÉNYEK AZ ONLINE ANGOLÓRÁKRÓL.....	40
--	----

Czékmán Balázs

A TABLETEK TANÓRAI HASZNÁLATÁNAK PEDAGÓGIAI- MÓDSZERTANI VONATKOZÁSAI.....	41
---	----

Dobrova Zita

CLASSROOM A TANTERMEN BELÜL ÉS KÍVÜL.....	42
---	----

Dringó-Horváth Ida, Dombi Judit

A DIGITÁLIS PEDAGÓGIA TARTALMI ÉS MÓDSZERTANI MEGJELENÉSE A PEDAGÓGUS TOVÁBBKÉPZÉSBEN	43
--	----

Fehér Péter, Akenai Dóra Orsolya

A MOBILTELEFONOK HASZNÁLATÁNAK TANULÓKRA GYAKOROLT KÁROS HATÁSAIRÓL.....	44
---	----

Fehér Péter

AZ ONLINE ÉRTÉKELÉS KIHÍVÁSAI: CSALÁS ONLINE OKTATÁSI KÖRNYEZETBEN.....	45
--	----

Györgyi-Ambró Kristóf

A TANULÁS JÖVŐJE MOOC: BETEKINTÉS HAZÁNK EGYIK LEGNAGYOBB PEDAGÓGUSOKNAK SZÓLÓ NYÍLT ONLINE KURZUSÁNAK SZÍNFALAI MÖGÉ.....	46
--	----

Győri János

DÉL-KOREA: A NEMZETI OKTATÁSI DIGITALIZÁCIÓS RENDSZER KIÉPÍTÉSÉTŐL A COVID-19 ALATTI ISKOLABEZÁRÁSRA ADOTT VÁLASZOKIG	47
---	----

Halász Gábor

OKTATÁSIPAR ES OKTATÁS-TECHNOLÓGIAI INNOVÁCIÓ	48
---	----

Hartyándi Mátyás

ARE SERIOUS GAMES SERIOUSLY BETTER? THE ASPECT OF SERIOUSNESS IN TECHNOLOGY-ENHANCED EDUCATIONAL GAMES AND SIMULATIONS.....	49
---	----

Hipik Angéla

HOZZUK DIVATBA A MATEKOT	50
--------------------------------	----

Horváth László, Besze Szilvia, Beke Márton

A DIGITALIZÁCIÓ KÉNYSZERE – FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK ÁTALAKULÓ TELJESÍTMÉNYÉRTÉKELÉSI GYAKORLATA EGY NEMZETKÖZI BENCHMARKING KUTATÁS ALAPJÁN	51
--	----

Horváth László, Fazekas Ágnes

A NEMZETI DIGITÁLIS OKTATÁSI INNOVÁCIÓS RENDSZER (DIGINOIR) STRATÉGIÁJÁNAK ELMÉLETI HÁTTERE	52
--	----

Hülber László, Papp-Danka Adrienn, Dringó-Horváth Ida

FELSŐOKTATÁSRA FÓKUSZÁLÓ OKTATÁSINFORMATIKAI KORRAJZ	53
---	----

Janurikné Soltész Erika

KIHÍVÁS VAGY ALKALMAZKODÁS – A NEM ÖNKÉNT VÁLASZTOTT ONLINE(-NÁ VÁLT) KURZUSOK TANULÓI PERSPEKTÍVÁJA	54
--	----

Jenei Gabriella, Sváb Ágnes

TANÁROK GYEREKCIPŐBEN? KÖZÉPISKOLAI TANÁROK INFORMÁLIS ÉS TAPASZTALATI TANULÁSA A DIGITÁLIS MUNKARENDBEN	55
--	----

Kertai Bendegúz, Récsei Péter, Tóth Ákos1, Prisztóka Gyöngyvér

AZ DIGITÁLIS OKTATÁS MEGVALÓSULÁSA, ÉS ÉRTÉKELÉSE A KÖZÉPFOKÚ RENDÉSZETI KÉPZÉSBEN	56
---	----

Kiss Julianna

ONLINE ZENEOKTATÁS: TAPASZTALATOK ÉS PERSPEKTÍVÁK ...	57
---	----

Kiss Krisztina

DIGITÁLIS KOMPETENCIÁK FONTOSSÁGA: CONTRA HASZNÁLATA EGY EMPIRIKUS VIZSGÁLAT ALAPJÁN	58
---	----

Klima Gábor

DIGITÁLIS KREATIVITÁS FEJLESZTÉS TÁVOKTATÁSI KÖRNYEZETBEN - EGY 3D TERVEZŐ PROJEKT	59
---	----

Kovács Edina

DIGITÁLIS TARTALMAK TUDATOS LÉTREHOZÁSA – KOMPETENCIAFEJLESZTÉS A DIGITÁLIS FELSŐOKTATÁSBAN	60
---	----

Kovács István Vilmos, Pálhölgyi Lajos

A DIGINOIR STRATÉGIA-JAVASLAT PRIORITÁSAI	61
---	----

Kuttner Ádám

AR ÉS VR TECHNOLÓGIÁK OKTATÁSI FELHASZNÁLÁSI LEHETŐSÉGEI A KIÁLLÍTÁSI KOMMUNIKÁCIÓBAN	62
--	----

Lénárt Krisztina

ONLINE KURZUSFEJLESZTÉS ÉS OKTATÁSMÓDSZERTANI TÁMOGATÁS AZ ELTE EFOP-3.4.3 PROJEKTJÉBEN	63
--	----

Liszkei Anikó

GRAFOMOTOROS KOORDINÁCIÓ FEJLESZTÉSE AZ ÓVODÁBAN OZOBOT BIT ROBOTOKKAL	64
---	----

Major-Kathi Veronika

THE ROLE OF DIGITAL COMPETENCES IN CULTURALLY DIVERSE ONLINE LEARNING ENVIRONMENTS	65
---	----

Majó-Petri Zoltán, Görög Vivien, Szakál Péter

KARANTÉN ONLINE OKTATÁS A SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEMEN: MIT TAPASZTALTAK A DIÁKOK?	66
--	----

Majzik Tamás

OKTATÁSI ROBOTOKKAL TÁMOGATOTT MAGYARÓRÁK BEVEZETÉSE EGY MOLDAI CSÁNGÓMAGYAR TELEPÜLÉSEN ...	67
---	----

Molnár György, Balázs Brigitta

A DIGITÁLIS MUNKARENDŰ OKTATÁS ÉRVÉNYESÜLÉSE A COVID-19 MÁSODIK HULLÁMÁNAK IDŐSZAKÁBAN – TAPASZTALATOK A FELŐOKTATÁS BÁZISÁN	68
--	----

Molnár Tamás

MESTERSÉGES INTELLIGENCIA ALKALMAZÁSA AZ OKTATÁSBAN	69
--	----

Mezei Mónika

ONLINE MULTIMÉDIÁS TANANYAGOK MÓDSZERTANI JELLEMZŐI	70
--	----

N. Tóth Ágnes, Veisz Helga

TÁVOLLÉTI OKTATÁS A HALLGATÓK SZEMSZÖGÉBŐL	71
--	----

Pacsuta István

HALLGATÓK IKT ESZKÖZHASZNÁLATA ÉRTÉKRENDSZEREIK MENTÉN	72
---	----

<i>Pap-Szigei Róbert, Pásztor Attila</i>	
A FORMÁLIS NYELVEN TÖRTÉNŐ PROGRAMOZÁS TÁMOGATÁSA A SZÖVEGÉRTÉS METAKOGNITÍV FEJLESZTÉSÉN KERESZTÜL...	73
<i>Papp Gyula, Vágvölgyi Csaba</i>	
ESZKÖZHASZNÁLATI SZOKÁSOK AZ E-LEARNINGBEN A DEBRECENI EGYETEMEN	74
<i>Pete József</i>	
A PROJEKTOKTATÁS LEHETŐSÉGEI A DIGITÁLIS TÉRBEN.....	75
<i>Sáfrány Judit</i>	
AZ ONLINE OKTATÁS SZORONGÁST NÖVELŐ ÉS CSÖKKENTŐ FAKTORAI	76
<i>Serfőző Mónika, Aggóné Pirka Veronika, Bajzáth Angéla, Böddi Zsófia</i>	
TANULÁSTÁMOGATÁS ÉS TANULÁSSZERVEZÉS A TÁVOLLÉTI OKTATÁSBAN.....	77
<i>Sinkovics Ádám</i>	
TABLETTEL TÁMOGATOTT OKTATÁS TAPASZTALATAI EGY „MÁSODIK ESÉLY” ISKOLÁBAN.....	78
<i>Szabó József, Buda András, Erdei Gábor</i>	
A TÁVOLLÉTI OKTATÁS ELSŐ SZAKASZÁNAK ÉRTÉKELÉSE.....	79
<i>Tajtiné Lesó Marianna Györgyi</i>	
PÁLYAORIENTÁCIÓS NAP LEHETŐSÉGEI A KÖZÉPISKOLAI ONLINE OKTATÁS KERETEIN BELÜL	80
<i>Thékes István</i>	
MEASURING THE IMPACT OF XEROPAN ON THE ENGLISH AS FOREIGN LANGUAGE LEARNING PROCESS AMONGST A LARGE SAMPLE OF PRIMARY SCHOOL STUDENTS.....	81
<i>Tóth-Mózer Szilvia, Gyöngy Kinga</i>	
A „TÚLÉLŐKÉSZLET KISGYERMEKES SZÜLŐKNEK” C. MOOC KURZUSTERVEZŐI ÉS FACILITÁTORI TAPASZTALATAI	82
<i>Tóth Edit, Hódi Ágnes, B. Németh Mária</i>	
A HAGYOMÁNYOS ÉS A COVID-19 PANDÉMIA MIATT BEVEZETETT DIGITÁLIS TANULÁSSAL ÉS TANULÁSI KÖRNYEZETTEL KAPCSOLATOS TANULÓI ATTITÜDÖK ÉS AZOK KÜLÖNBBSÉGEI.....	83

Uricska Erna

A PRACTICAL IMPLEMENTATION OF THE ‘TRIALOGICAL TEACHING AND LEARNING MODEL’	84
--	----

Uricska Erna, Suták Máté

EGY NYELVTANULÁSI MÓDSZER KÉT OLDALA: A RENDÉSZETI KÖZÖSSÉGI OLDALAK BEJEGYZÉSEINEK ALKALMAZÁSA OKTATÓI ÉS HALLGATÓI SZEMMEL.....	85
---	----

Vass Vilmos

PROFFORMANCE – A DIGITÁLIS KOMPETENCIA FELSŐOKTATÁSI TRANSZFORMÁCIÓS LEHETŐSÉGEI A KOMPETENCIÁK STRUKTURÁLÁSÁBAN EGY NEMZETKÖZI PROJEKT TAPASZTALATAI ALAPJÁN.....	86
---	----

Velics Gabriella

KÖZÖSSÉGSZERELŐ MŰHELY – INNOVATÍV JÓ GYAKORLAT A DIGITÁLIS KÖZÖSSÉGÉPÍTÉS ÉS ÉLMÉNYTEREMTÉS TERÉN	87
---	----

Végh Veronika, Soltész-Várbelyi Klára, Pusztafalvi Henriette

ÁLTALÁNOS ISKOLAI PEDAGÓGUSOK ATTITŰDJEINEK MINTÁZATAI A KORONAVÍRUS JÁRVÁNY KÖVETKEZTÉBEN BEVEZETETT DIGITÁLIS OKTATÁSI REND ELSŐ HULLÁMA ALATT.....	88
--	----

KONFERENCIA-FELHÍVÁS

Oktatás – Informatika – Pedagógia 2021 Konferencia

Rendezvényünkkel a szakmai találkozás lehetőségét kívánjuk biztosítani azoknak, akik a digitális pedagógiához kapcsolódó témakörben neveléstudományi, pszichológiai, gyógypedagógiai és óvodapedagógiai területen kutatnak, oktatnak vagy fejlesztési tevékenységet végeznek.

A konferencia kiemelt témakörei:

- Digitális Oktatási Stratégia
- digitális tananyagszerkesztés, interaktív digitális tananyag, okostankönyvek
- digitális esélyegyenlőség
- IKT alapú innováció a tanulásszervezésben
- digitális kompetenciák az oktatási rendszerekben
- virtuális tanulási környezetek, kiterjesztett valóság
- webstatisztikai elemzések, adatbányászat
- nyílt oktatás, MOOC
- Big Data, crowdsourcing
- oktatástervezés (instructional design)

A konferenciára az e-learning területen végzett empirikus kutatások új eredményeit, köznevelésben, felsőoktatásban, piaci környezetben alkalmazott vizsgálatok, fejlesztő programok, pedagógiai kísérletek, innovatív oktatási módszerek eredményeit, vagy ezekhez kapcsolódó jó gyakorlatok elemző beszámolóit és esettanulmány-jellegű elemzéseiket várjuk.

Absztraktokat magyar vagy angol nyelven, szimpózium és tematikus előadás kategóriákban lehet benyújtani a honlapunkon. Minden szakmai anyagot az Országos Neveléstudományi Konferencia bírálati rendszerének megfelelően értékelünk. A konferencia nyelve angol és magyar.

A KONFERENCIA BIZOTTSÁGAI

Tudományos Programbizottság

- **Benedek András**
Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem,
Műszaki Pedagógia Tanszék
- **Buda András - elnök**
Debreceni Egyetem, Nevelés- és Művelődéstudományi Intézet
- **Molnár György**
Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem,
Műszaki Pedagógia Tanszék
- **Námesztovszki Zsolt**
Újvidéki Egyetem, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar
- **Ollé János**
Pannon Egyetem, Modern Filológiai és Társadalomtudományi Kar,
Neveléstudományi Intézet
- **Simonics István**
Óbudai Egyetem, Trefort Ágoston Mérnökpedagógiai Központ
- **Tóth Péter**
Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem,
Műszaki Pedagógia Tanszék
- **Turcsányi-Szabó Márta**
Eötvös Loránd Tudományegyetem, Informatikai Kar

Szervezőbizottság

- **Buda András**
Debreceni Egyetem, Nevelés- és Művelődéstudományi Intézet
- **Molnár György - elnök**
Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, Műszaki Pedagógia Tanszék
- **Pap-Szigeti Róbert**
Neumann János Egyetem GAMF Műszaki és Informatikai Kar Gimnázium
- **Szabó József**
Debreceni Egyetem, Nevelés- és Művelődéstudományi Intézet

Programszervezés

Debreceni Egyetem

Nevelés- és Művelődéstudományi Intézet

4032 Debrecen, Egyetem tér 1.

Levelezési cím: 4002, Debrecen, Pf. 400.

DAB Neveléstudományi Munkabizottsága

4032 Debrecen, Thomas Mann u. 49.

Levelezési cím: 4015 Debrecen, Pf.: 7. Thomas Mann u. 49.

A tudományos programbizottság elnöke:

Buda András (Debreceni Egyetem)

email: buda.andras@arts.unideb.hu

A szervezőbizottság elnöke

Molnár György (Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem)

E-mail: molnargy@eik.bme.hu

Helyszín: online tér – Webex meetingek

A konferencia honlapja: <http://www.oktinfkonf.com/2021/>

OKTATÁS – INFORMATIKA – PEDAGÓGIA KONFERENCIA 2021

Online tér

2021. február 12.

PROGRAM

10:00-10:10

KÖSZÖNTÉS, MEGNYITÓ

Pusztai Gabriella intézetigazgató
Buda András a konferencia elnöke

10:10-11:00

PLENÁRIS ELŐADÁSOK

Prievara Tibor

Digitális tanítás, digitális tanulás. Mit tanított
nekünk 2020?

Benedek András

Hibrid: átok vagy lehetőség az oktatásban?

11:00-11:15

SZÜNET

11:15-13:00

TEMATIKUS SZEKCIÓ-ELŐADÁSOK I.

13:00-13:30

SZÜNET

13:30-15:15

TEMATIKUS SZEKCIÓ-ELŐADÁSOK II.

15:15-15:30

SZÜNET

15:30-17:15

TEMATIKUS SZEKCIÓ-ELŐADÁSOK III.

TEMATIKUS SZEKCIÓ-ELŐADÁSOK I.

11.15-13.00

DIGITALIZÁLÓDÓ GYEREKEK

<i>Elnök:</i> Turcsányi-Szabó Márta	Szülők percepciói és attitűdjei az óvodáskorú gyermekek IKT-használatáról <i>B. Németh Mária, Tóth Edit, Hódi Ágnes</i>
	Grafomotoros koordináció fejlesztése az óvodában Ozobot Bit robotokkal <i>Liszkai Anikó</i>
	A Túlélőkészlet kisgyermekes szülőknek c. MOOC kurzustervezői és facilitátori tapasztalatai <i>Tóth-Mózer Szilvia, Gyöngy Kinga</i>
	Internetbiztonság Sangoval <i>Baracsi Katalin</i>

TEMATIKUS SZEKCIÓ-ELŐADÁSOK I.

11.15-13.00

TÁVOLLÉTI OKTATÁS A FELSŐOKTATÁSBAN

<i>Elnök:</i> Molnár György	Karantén online oktatás a Szegedi Tudományegyetemen: mit tapasztaltak a diákok? <i>Zoltán Majó-Petri, Görög Vivien, Szakál Péter</i>
	Kihívás vagy alkalmazkodás – a nem önként választott online(-ná vált) kurzusok tanulói perspektívája <i>Janurikné Soltész Erika</i>
	Távolléti oktatás a hallgatók szemszögéből <i>N. Tóth Ágnes, Veisz Helga</i>
	A digitális munkarendű oktatás érvényesülése a COVID-19 második hullámának időszakában – tapasztalatok a felsőoktatás bázisán <i>Molnár György, Balázs Brigitta</i>
	A távolléti oktatás első szakaszának értékelése <i>Szabó József, Buda András, Erdei Gábor</i>

TEMATIKUS SZEKCIÓ-ELŐADÁSOK I.

11.15-13.00

PANDÉMIA ÉS OKTATÁS

<i>Elnök:</i> Benedek András	A távolléti oktatás valós és virtuális hatásai <i>Buda András</i>
	Az online értékelés kihívásai: csalás online oktatási környezetben <i>Febér Péter</i>
	Általános iskolai pedagógusok attitűdjeinek mintázatai a koronavírus járvány következtében bevezetett digitális oktatási rend első hulláma alatt <i>Végh Veronika, Soltész-Várbelyi Klára, Pusztafalvi Henriette</i>
	Tanárok gyerekcipőben? Középiskolai tanárok informális és tapasztalati tanulása a digitális munkarendben <i>Jenei Gabriella, Sváb Ágnes</i>
	Tanulástámogatás és tanulásszervezés a távolléti oktatásban <i>Serfőző Mónika, Aggóné Pirka Veronika, Bajzáth Angéla, Böddi Zsófia</i>

TEMATIKUS SZEKCIÓ-ELŐADÁSOK I.

11.15-13.00

DIGITALIZÁLÓDÓ FELSOŐOKTATÁS I.

<i>Elnök:</i> Ollé János	Hallgatók IKT eszközhasználata értékrendszereik mentén <i>Pacsuta István</i>
	Közösségszerelő Műhely – innovatív jó gyakorlat a digitális közösségépítés és élményteremtés terén <i>Velics Gabriella</i>
	Felsőoktatásra fókuszáló oktatásinformatikai korrajz <i>Hülber László, Papp-Danka Adrienn, Dringó-Horváth Ida</i>
	PROFFORMANCE – A digitális kompetencia felsőoktatási transzformációs lehetőségei a kompetenciák strukturálásában – egy nemzetközi projekt tapasztalatai <i>Vas Vilmos</i>
	A digitalizáció kényszere – felsőoktatási intézmények átalakuló teljesítményértékelési gyakorlata egy nemzetközi benchmarking kutatás alapján <i>Horváth László, Besze Szilvia, Beke Márton</i>

13.30-15.15

**A Magyar Tudományos Akadémia
Pedagógiai Bizottság IKT Albizottság nyilvános
ülése**

Könyvbemutatók

Buda András (2020): Pedagógusok a digitális korban. Trendvizsgálat egy nagyváros iskoláiban. Gondolat Kiadó, Budapest

Bemutatja: Tóth Péter

Benedek András (szerk.) (2020): Új módszerek a szakképzésben - Kollaboratív online tartalomfejlesztés. BME, Budapest

Bemutatja: Benedek András

Dringó-Horváth Ida – Dombi Judit – Hülbér László – Menyhei Zsófia – M. Pintér Tibor – Papp-Danka Adrienn (2020): Az oktatásinformatika módszertana a felsőoktatásban. Károli Gáspár Református Egyetem IKT Kutatóközpontja, Budapest

Bemutatók: A szerzők

TEMATIKUS SZEKCIÓ-ELŐADÁSOK II.

13.30-15.15

A DIGINOIR PROJEKT TAPASZTALATAI

Elnök: Szabó József	A nemzeti digitális oktatási innovációs rendszer (DigiNOIR) stratégiájának elméleti háttere <i>Horváth László, Fazekas Ágnes</i>
	Oktatásipar és oktatás-technológiai innováció <i>Halász Gábor</i>
	Dél-Korea: a nemzeti oktatási digitalizációs rendszer kiépítésétől a COVID-19 alatti iskolabezárásra adott válaszokig <i>Győri János</i>
	Classroom a tantermen belül és kívül <i>Dobrova Zita</i>
	A DigiNOIR stratégia-javaslat prioritásai <i>Kovács István Vilmos, Pálvölgyi Lajos</i>

TEMATIKUS SZEKCIÓ-ELŐADÁSOK II.

13.30-15.15

TEACHING, LEARNING AND DIGITISATION

Elnök: Námesztovszki Zsolt	Measuring the impact of Xeropan on the English as foreign language learning process amongst a large sample of primary school students <i>Thékes István</i>
	The possibilities of using augmented reality at different levels of education <i>Barnucz Nóra, Czékmán Balázs</i>
	Are serious games seriously better? The aspect of seriousness in technology-enhanced educational games and simulations <i>Hartyándi Máttyás</i>
	A practical implementation of the ‘triological teaching and learning model’ <i>Uricska Erna</i>
	The role of digital competences in culturally diverse online learning environments <i>Major-Kathi Veronika</i>

TEMATIKUS SZEKCIÓ-ELŐADÁSOK II.

13.30-15.15

NYELVTANÍTÁS ÉS MULTIMÉDIA

Elnök: Dringó-Horváth Ida	Egy nyelvtanulási módszer két oldala: a rendészeti közösségi oldalak bejegyzéseinek alkalmazása oktatói és hallgatói szemmel <i>Uricska Erna, Suták Máté</i>
	Pályaorientációs Nap lehetőségei a középiskolai online oktatás keretein belül <i>Tajtiné Lesó Marianna Györgyi</i>
	Az IWitness kollaboratív e-learning platform használatának tapasztalatai és lehetőségei egy kvantitatív kutatás eredményei alapján <i>Barna Ildikó, Komoly Gabriella</i>
	Online multimédiás tananyagok módszertani jellemzői <i>Mezei Mónika</i>

TEMATIKUS SZEKCIÓ-ELŐADÁSOK II.

13.30-15.15

IKT MOZAIK

<i>Elnök:</i> Tóth-Mózer Szilvia	Hozzuk divatba a matekot <i>Hipik Angéla</i>
	A mobiltelefonok használatának tanulókra gyakorolt káros hatásairól <i>Febér Péter, Akenai Dóra Orsolya</i>
	Tablettel támogatott oktatás tapasztalatai egy „második esély” iskolában <i>Sinkovics Ádám</i>
	Az online oktatás szorongást növelő és csökkentő faktora <i>Sáfrány Judit</i>
	Digitális kompetenciák fontossága: CONTRA használata egy empirikus vizsgálat alapján <i>Kiss Krisztina</i>

TEMATIKUS SZEKCIÓ-ELŐADÁSOK III.

15.30-17.15

A JÖVŐ KAPUJÁBAN

Elnök: Fehér Péter	Oktatási robotokkal támogatott magyarórák bevezetése egy moldvai csángómagyar településen <i>Majzik Tamás</i>
	A formális nyelven történő programozás támogatása a szövegértés metakognitív fejlesztésén keresztül <i>Pap-Szigeti Róbert, Pásztor Attila</i>
	AR és VR technológiák oktatási felhasználási lehetőségei a kiállítási kommunikációban <i>Kuttner Ádám</i>
	Digitális kreativitás fejlesztés távoktatási környezetben - Egy 3D tervező projekt <i>Klima Gábor</i>
	Mesterséges intelligencia alkalmazása az oktatásban <i>Molnár Tamás</i>

TEMATIKUS SZEKCIÓ-ELŐADÁSOK III.

15.30-17.15

DIGITÁLIS PEDAGÓGUSOK

Elnök: Simonics István	Pedagógusok attitűdje az IKT alapú módszertani képzések iránti érdeklődés tükrében <i>Barnucz Nóra</i>
	Pedagógusok online tudásmegosztásának etikai kérdései <i>Aknai Dóra Orsolya</i>
	A tabletek tanórai használatának pedagógiai-módszertani vonatkozásai <i>Czékán Balázs</i>
	A digitális pedagógia tartalmi és módszertani megjelenése a pedagógus továbbképzésben <i>Dringó-Horváth Ida, Dombi Judit</i>
	A tanulás jövője MOOC: Betekintés hazánk egyik legnagyobb pedagógusoknak szóló nyílt online kurzusának színpalai mögé <i>Györgyi-Ambró Kristóf</i>

TEMATIKUS SZEKCIÓ-ELŐADÁSOK III.

15.30-17.15

DIGITÁLIS KÖZOKTATÁS

Elnök: Thékes István	Online zeneoktatás: tapasztalatok és perspektívák <i>Kiss Julianna</i>
	Az digitális oktatás megvalósulása, és értékelése a középiskolákban <i>Kertai Bendegúz, Récsi Péter, Tóth Ákos, Prisztóka Gyöngyvér</i>
	A projektoktatás lehetőségei a digitális térben <i>Pete József</i>
	A digitális átállás 2020 tavaszán három budapesti középiskolában: tanulói vélemények az online angolórákról <i>Csizér Kata, Albert Ágnes, Piniel Katalin</i>
	A hagyományos és a Covid-19 pandémia miatt bevezetett digitális tanúlással és tanulási környezettel kapcsolatos tanulói attitűdök és azok különbségei <i>Tóth Edit, Hódi Ágnes, B. Németh Mária</i>

TEMATIKUS SZEKCIÓ-ELŐADÁSOK III.

15.30-17.15

DIGITALIZÁLÓDÓ FELŐOKTATÁS II:

<i>Elnök:</i> Buda András	Digitális tartalmak tudatos létrehozása – kompetenciafejlesztés a digitális felsőoktatásban <i>Kovács Edina</i>
	Eszközhazsnálati szokások az e-learningben a Debreceni Egyetemen <i>Papp Gyula, Vágvölgyi Csaba</i>
	Online kurzusfejlesztés és oktatásmódszertani támogatás az ELTE EFOP-3.4.3 projektjében <i>Lénárt Krisztina</i>

FÜLSZÖVEGEK

Benedek András (szerk.) (2020):

ÚJ MÓDSZEREK A SZAKKÉPZÉSBEN - KOLLABORATÍV ONLINE TARTALOMFEJLESZTÉS

BME, Budapest

MTA-BME Nyitott Tananyagfejlesztés Kutatócsoport

A kutatócsoport a magyar szakképzés sajátosságainak megfelelően iskolai komplex tárgyak esetében vállalkozott a módszertani képzés fejlesztésére. Új koncepciójuk alkalmazásával konkrét elérendő céljuk: komplex tananyagegységek online kialakításával és alkalmazásával a szakmai tanárképzés és gyakorlati képzés szakmódszertani megújítása.

Kutatásuk lényege, hogy a nyitott tananyagfejlesztési folyamatba bevonják a középiskolás tanulókat és a szakmai pedagógusképzésben részt vevő hallgatókat (leendő szakmai tanárokat), és olyan módszertani tudáshoz juttassák őket, mely alkalmas az aktív tanulás – közösségi tartalomfejlesztési elemekkel történő – folyamatos fejlesztésére. Szakmódszertani szempontból az eljárást nyitott tananyagfejlesztésnek (Open Content Development, OCD) nevezik. Az iskolai környezet és a tanulók hagyományostól eltérő tanulási késztetése alapján kutatásunkban azt feltételezzük, hogy a képi tanulást és a gyakorlati megoldásokat a tananyaghoz kapcsolva, az eddigieknél szervesebb módon lehet a tudásrepresentációra aktívan vállalkozók s a tudást elsajátítók számára fejlődési lehetőséget teremteni.

Buda András (2020):

PEDAGÓGUSOK A DIGITÁLIS KORBAN. TRENDVIZSGÁLAT EGY NAGYVÁROS ISKOLÁIBAN.

Gondolat Kiadó, Budapest

Az utóbbi évtizedekben rendkívüli mértékben felgyorsult technológiai fejlődés és az IKT eszközök egyre jelentősebb térhódítása következtében kialakuló információs társadalom számos új kihívást generált tagjai számára. Megváltozott az információhoz jutás módja, sebessége, új kommunikációs formák jöttek létre, átalakultak a munkaerő piac követelményei. Folyamatosan csökken azoknak a szakmáknak az aránya, melyek a digitális írástudás legalább minimális szintje nélkül is betölthetők és a hétköznapi tevékenységeinkhez is egyre nélkülözhetetlenebbé válnak ezek az ismeretek.

A változások természetesen az oktatásra is hatást gyakoroltak, sőt elengedhetetlenül fontossá vált az IKT eszközök alkalmazása, magas szintű integrálása az oktatási folyamatba. Ha ugyanis a XXI. századi tanulókat XX. századi eszközökkel és módszerekkel oktatjuk, akkor a diákok érdeklődése, motiváltsága és ezzel szoros összefüggésben a tanítási folyamat hatékonysága, eredményessége a legtöbb esetben meglehetősen alacsony szintű lesz. Azonban ha használni kezdjük a digitális technológiát, akkor jelentős javulást érhetünk el, de a napjaink igényeinek valóban megfelelő oktatás csak akkor valósulhat meg, ha a módszereken is változtatunk. Ez a könyv ezt a bonyolult, soktényezős, jelenleg is zajló folyamatot vizsgálja.

A kötetben egyrészt a digitális technológia fejlődése, terjedése által generált társadalmi változásokat, az átalakuló tanítási-tanulási környezetet és az ezekből indukálódó elvárásokat tekintjük át, másrészt egy kutatássorozat adatait felhasználva az új kihívások, feltételrendszerek kusza hálójában tevékenykedő pedagógusok attitűdjét, illetve a tanítási folyamat változásának jellemzőit vizsgáljuk meg.

*Dringó-Horváth Ida – Dombi Judit – Hülber László – Menyhei Zsófia –
M. Pintér Tibor – Papp-Danka Adrienn (2020):*

AZ OKTATÁSinFORMATIKA MÓDSZERTANA A FELSŐOKTATÁSBAN

Károli Gáspár Református Egyetem IKT Kutatóközpontja, Budapest

„Az oktatásinformatika módszertana a felsőoktatásban” című kézikönyv tartalmilag az európai DigCompEdu keretrendszer belső felépítése mentén formálódott. A kötet így hat, a keretrendszer által meghatározott kulcskompetencia bemutatása és fejlesztése köré épül (Szakmai elkötelezettség, Digitális források, Tanítás és tanulás, Értékelés, A tanulók támogatása, A digitális kompetenciák megszerzésének támogatása), kiegészülve egy, a KRE IKT Kutatóközpont által készített, a hazai tanárképzésben oktatók digitális kompetenciáit felmérő kutatás kapcsolódó eredményeivel.

A deskriptív leírások mellett a kötet fontos részét képezi egy, 12 oktatásinformatikai szakértővel folytatott interjúsorozat. A szakértői interjúk fejezetenként 2-2 szakértő gondolatait tartalmazzák, egyrészt szövegesen, másrészt QR-kóddal beolvasható szerkesztett videókon keresztül. A kötet egyes fejezeteinek fókuszában az oktatói, kutatói munkát segítő digitális technológiák célirányos alkalmazásának elméleti alapjai, és gyakorlati megvalósulási lehetőségei állnak. Az egyes fejezetekhez olyan gyakorlati útmutatók és módszertani ötletek illeszkednek, amelyek hatékonyan támogatják a felsőoktatásban dolgozók oktatási vagy a kutatási tevékenységeit.

A tartalmi, deskriptív leírásokat három függelék zárja. Elsőként az oktatásinformatika módszertanára és eszközeire épülő jó gyakorlatok leírása (1. melléklet). Ezek a jó gyakorlatok a tantermi oktatásban, illetve az önképző tanulásban használható, illusztrációkkal ellátott részletes leírások, melyek egyenként, illetve egymásba ágyazva is támogatják a felsőoktatásban dolgozók IKT-használatát. A jó gyakorlatok tudományos-szakmai keretbe ágyazása a kötet törzsszövegében történik, így az érdeklődő olvasók a jó gyakorlatok mögötti tevékenység részletesebb magyarázatát a belív különböző részein is megtalálhatják. Az egyes fejezetekben megjelenő hasznos szoftverek és alkalmazások összefoglaló táblázatát az alkalmazásleírások (2. melléklet), míg a kötetben megjelenő fontosabb fogalmak rövid definiálását a fogalomtár (3. melléklet) tartalmazza.

A színes ábrákkal illusztrált kötet a közérthetően megfogalmazott tartalmi leírások mellett, gyakorlatias formában, példákon keresztül mutatja be az egyes, digitális pedagógiára jellemző tevékenységek megvalósítási lehetőségeit.

A kiadvány a szerzők reménye szerint hatékonyan támogatja majd az oktatókat a digitális technológiák eredményes oktatási és kutatási célú integrálásában, valamint a hallgatók digitális kompetenciáinak fejlesztésében is.

AZ ELŐADÁSOK ÖSSZEFOGLALÓI
az első szerzők betűrendjének sorrendjében

PEDAGÓGUSOK ONLINE TUDÁSMEGOSZTÁSÁNAK ETIKAI KÉRDÉSEI

Aknai Dóra Orsolya

IKT MasterMinds Kutatócsoport

doraorsolya@gmail.com

Magyarországon a pedagógusok körében még kevésbé elterjedt a szerzői jog figyelembe vétele, annak helyes, tudatos alkalmazása. A szakirodalmi áttekintés alapján több tudományos munka született már hazánkban is (SZTNH ajánlás, 2015, Szontagh 2017, Szakál 2017), míg az angol nyelvű szakirodalom részletesebben foglalkozik a témakörrel (pl. Maddox, 1995; Bathon, 2014, Antonetti-Zitoun, 2020). A téma különös aktualitását adja az elektronikus források kiterjedt használata az online oktatás idején.

A pedagógusok gyakran nem látják a kapcsolatot a plágium, a hivatkozás nélküli megosztás, az engedély nélküli fordítás és megosztás, és a másolási joggal való visszaélés között (például a kották esetében). Úgy tűnik, hogy az oktatásirányítás sem támogatja aktívan a pedagógusok általi szerzői jog kritériumainak való megfelelést (az USA-ban egyes helyeken a szerzői jog védelme szerepel a pedagógusok munkaköri leírásában, illetve ezzel foglalkozó tréningeken is részt kell venniük (Cox, 2019)). Ennek következtében a tisztességes használatra vonatkozó irányelveket a pedagógusok is csak ritkán ismerik, gyakran nem értik. Számos kérdés merül fel a szerzői jogok betartásának, megsértésének mértékében:

1. az anyagok, kiadványok, szakkönyvek megvásárlásához való finanszírozás hiánya,
2. a szerzői jog gazdasági előnyeinek megértésének hiánya,
3. kevés kiegészítő anyag a tanórák szervezéséhez, és
4. a felhasználásra vonatkozó irányelvek ismeretének hiánya.

A tisztességes használatra vonatkozó irányelvekről a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala támogató programot indított azzal a céllal, hogy a szellemi javak megvédésének fontosságára felhívja a figyelmet a közoktatásban is (SZTNH ajánlás, 2015).

A pedagógusok tudásmegosztása még soha nem volt ennyire egyszerű, mint most a digitális korszakban, ez az egyszerűség ugyanakkor veszélyeket is rejt magában. A pedagógusok sokszor mások munkájára támaszkodnak szakmai-pedagógiai munkájuk megkönnyítése érdekében. Ennek következtében időnként megsértik a szerzői jogokat. Munkájuk jellege miatt azonban gyakran jóhiszeműen állítják, hogy magatartásuk a tisztességes használat szabályai közé esnek. Ezért fontos megérteni a szerzői jogok megsértésének következményeit. A pedagógushivatás egyszerre kívánja meg az egyéni felelősségvállalást és az elkötelezett közösségi magatartást, példamutatást.

Folyamatban lévő kutatásom a pedagógusok tudásmegosztásában, a szerzői jogok ismeretére és azok betartására irányul a közösségi médiában, melyet 5 pedagógus szakmai csoportban kísérem figyelemmel.

Kutatási szempontok:

- Jogsértések gyakorisága
- Jogsértések minősége
- Csoporttagok reakciója
- Jogsértő reakciója a figyelemfelhívásra
- Csoport-adminisztrátorok tevékenysége

A szóban forgó probléma lehetséges megoldásait is tárgyaljuk az előadásban. A kutatás különösen releváns abból a szempontból is, hogy a tanárok feladatai között szerepel a diákok megtanítása a szerzői jogi alapismeretekre, és azok betartására.

SZÜLŐK PERCEPCIÓI ÉS ATTITÚDJEI AZ ÓVODÁSKORÚ GYERMEKEK IKT-HASZNÁLATÁRÓL

B. Németh Mária, Tóth Edit, Hódi Ágnes

SZTE BTK, Neveléstudományi Intézet, Pedagógiai Értékelés és Tervezés Tanszék; MTA-SZTE Képességfejlődés Kutatócsoport; SZTE JGYPK, Alkalmazott Pedagógiai Intézet, Óvodapedagógus-képző Tanszék

mary@edpsy.u-szeged.hu, tothedit@edpsy.u-szeged.hu, agihodi@jgypk.szte.hu

Az infokommunikációs technológia a kisgyermekes családokban bébiszitter (Plowman & McPake, 2013), digitális cumi (Donoso & Ribbens, 2014), a tanulás és motiválás (jutalmazás, büntetés) eszköze (Seo & Lee, 2017). Nem kétséges, hogy a gyermekek fejlődésének egyik meghatározó faktora a család IKT-használata, és kulcselem a szülők közvetítő viselkedése (Durak & Kaygin, 2020; Shin & Li, 2017). Célunk a mediációt meghatározó szülői percepciók és attitűdök feltárása, az IKT-használat hatásairól kifejtett véleményének megmutatása volt.

A vizsgálatban egy nagyváros valamennyi önkormányzati fenntartású óvodája (43) részt vett. Az óvodáskorú gyermekek (3969) szüleinek 47,4%-a (1 881 szülő) válaszolta meg a 65 tételből és négy tematikus egységből álló saját fejlesztésű papír alapú papír alapú kérdőívet. Az IKT pozitív hatásairól 1507 fő (80,1%, a teljes minta 38,0%), a negatívokról 1545 fő (82,1%; a teljes minta 38,9%-a) fejtette ki véleményét.

Vizsgálatunkban a szülők jellemzően (1308 fő; 86,8%) az IKT-használat jótékony hatását ugyanúgy, mint más kutatásokban az (Bakó & Ráb, 2009; Jabbar, Al-Shboul, Tannous, Banat, & Aldreabi, 2019; Papadakis, Zaranis, & Kalogiannakis, 2019) a tudás megszerzésében, a fejlődés és a tanulás lehetőségében látják. Esetünkben azonban az információhoz, az ismeretekhez való hozzáférést is említik (238 fő; 15,8%), mint tudásforrást. 68-an (4,51%) úgy gondolják, hogy a korai médiatevékenység előkészíti a későbbi tanulmányokat. 81-en (5,37%) értékelik pozitívan, hogy a digitális média leköti a gyermekeket, mikor ők elfoglaltak. Az IKT-használat rizikóját többségben (977 fő; 63,2%) a nemkívánt viselkedésben, a függőség és az agresszív magatartásban megjelenésében látja. 545 (35,3%) válaszadó szerint nem jó, hogy a gyermekek elutasítják a fizikai térben végzett tevékenységeket, kevesebbet mozognak és játszanak a társaikkal, beszűkülnek a személyes jelenléttel járó kapcsolataik. 489-en (31,7%) vélik, hogy a médiatevékenység testi, kognitív, pszichés, és szocializációs zavarokat idéz elő. 30-an hiszik (1,9%), hogy nincs negatív és 182-en (12,1%), hogy nincs pozitív hatása, 11 fő (0,7%), ill. és 35 fő (2,4%) pedig nem tud róla. 92-en (6,1%) nyilatkoztak, az IKT nem feltétlenül jó óvodás korban, de el kell fogadni. 37, ill. 73 (2,46%; 4,72%) szülő külön hangsúlyozza az odafigyelés, a kontroll szükségességét. Ők valószínűleg úgy vélik, hogy képesek kontrolálni az IKT-használatot és gyermekeik csak azt teszik, amit ők megengednek (Zartler, Kogler & Zuccato, 2018).

A kutatás erőssége a feltáró nagymintás kvalitatív adatfelvétel. A nyitott kérdések alkalmazása lehetővé tette a célcsoport percepcióinak és attitűdjeinek átfogó feltárását. Hasznosítható eredménye a szülők válaszai és azok kategóriarendszere, melyek segítségével a szülők mediálól döntéseit támogató ajánlások készíthetők, továbbá a empirikus alapot adnak átfogó, strukturált, új témákkal kiegészített zárt tételekből álló kérdőív fejlesztéséhez.

INTERNETBIZTONSÁG SANGOVAL

Baracsi Katalin

katalin.baracsi@gmail.com

A Nemzetközi Távközlési Egyesület (International Telecommunication Union, ITU), mint a távközlésről és az információs technológiákról felelősen gondolkodó és aktívan tevékenykedő ENSZ szakosított szervezet 2009-ben adta ki az első Online Gyermekvédelmi Útmutatóit. Azóta sokat változott az internet világa: új kihívásokra, lehetőségekre, kockázatokra és azok kezelésére kell felkészíteni a társadalom minden tagját. 2020 nyarán megjelentek az új útmutatók, amelyek alkalmazkodva a megváltozott helyzethez gyerekjogi megközelítésen alapuló kiadványokat hoztak létre. A kiadványok magyar nyelvű fordítása dr. Baracsi Katalin az internetjogász, az Innovációs és Technológiai Minisztérium és a Digitális Jólét Program – Magyarország Digitális Gyermekvédelmi Stratégiája szakmai együttműködése révén valósult meg. Az elkészült magyar nyelvű útmutatók a végső szerkesztői munkálatokat követően (2021. január-február) ingyenesen elérhetőek lesznek dr. Baracsi Katalin, az internetjogász Facebook oldalán és az együttműködő partnerek online felületein, ahol a grafikai elemeket nélküli Útmutatók már most is elolvashatók.

Hét útmutató fordítása készült el, amelyek hiánypótló módon a 9-12 év közötti gyerekeknek szóló munkafüzeteket, tanári foglalkoztató füzeteket, szülői-tanári-politikai döntéshozók-iparági szereplők kézikönyveit foglalják magukba. Képeskönyv segíti a fiatalokat abban, hogy megismerjék az online lét veszélyeit, kockázatait, de egyben bátorítja is őket a helyes online viselkedésre, a gyerekbarát útmutatók feladatai pedig lehetőséget biztosítanak arra, hogy a gyerekek játékosan tanuljanak és fejlesszék digitális kompetenciájukat.

Előadásomban a 9-12 éves korosztályt célzó, jogi megközelítésen alapuló digitális médiaműveltséget fejlesztő és a társadalom egészét célzó trendeket, a világhírvány nyomán felerősödött digitális veszélyeket, kockázatokat és az azokra adott válaszokat kívánom bemutatni.

AZ IWITNESS KOLLABORATÍV E-LEARNING PLATFORM HASZNÁLATÁNAK TAPASZTALATAI ÉS LEHETŐSÉGEI EGY KVANTITATÍV KUTATÁS EREDMÉNYEI ALAPJÁN

Barna Ildikó, Komoly Gabriella

ELTE Társadalomtudományi Kar; Zachor Alapítvány

barna.ildiko@tatk.elte.hu, zachor@zachor.hu

A Dél-kaliforniai Egyetem (USC) Soá Alapítvány Vizuális Történelmi Archivumát 1994-ben hozták létre Steven Spielberg kezdeményezésére, akiben a Schindler listája című film forgatásakor tudatosult, hogy a holokauszt túlélőinek és szemtanúinak történetét meg kell őrizni az utókornak. Az idők során az archivum kibővült más genocídiumok, mézárások érintettjeinek videóinterjúival. Az archivum jelen pillanatban közel 55 ezer videóinterjút tartalmaz, amelyek egyedülálló és emberközeli képet nyújtanak a történelem ezen sötét időszakairól. Az interjúk használhatóságát segíti, hogy azok tartalmában a hihetetlen részletességű indexálásnak köszönhetően könnyen kereshet a felhasználó. A videóinterjúk a közoktatásban többek között a kritikai gondolkodás fejlesztésére, az előítéletek csökkentésére, a kirekesztő magatartással való szembefordulás elősegítésére használhatók.

Az IWitness kollaboratív, digitális oktatási felület – a benne található kész tananyagok mellett – módot ad arra, hogy a pedagógus a videóinterjúk felhasználásával maga szerkesszen tananyagot, illetve, hogy a diákjaival közösen határozza meg a tartalmat. A platformnak Magyarországon 960 oktató és több ezer diák felhasználója van.

2018 és 2020 között a Zachor Alapítvány a Társadalmi Emlékezetért vezetésével, az Európai Bizottság támogatásával, csehországi és lengyelországi partnerekkel nemzetközi oktatási projekt valósult meg. A projekt célja az IWitness platformra készített, digitális, videóinterjúkra épülő feladatok fejlesztése és kipróbálása, valamint kapcsolódó tanárképzési programok megvalósítása volt. A feladatok az előítéletek, rasszizmus, xenofóbia témáját járják körül. A nemzetközi együttműködés keretében összesen közel ötven feladat készült angol, cseh, lengyel és magyar nyelven, valamint több tucat tanárképzési program valósult meg a partnerországokban.

Munkánk során különös hangsúlyt fektetünk az értékelésre és hatásvizsgálatra. Éppen ezért volt e projektünknek is fontos és szerves része, hogy kutatást folytassunk a résztvevő oktatók és diákok körében is. A tanárképzési programjuk előtt és után, míg a diákok az IWitness használata előtt és után töltöttek ki egy-egy online kérdőívet. A kutatást mindhárom résztvevő országban elvégeztük, azonban előadásunkban most a magyar eredmények bemutatására koncentrálunk. A kérdőívet a program előtt 68, utána 46 tanár töltötte ki, míg a diákok esetében az IWitness használata előtt 689, utána pedig 450 diák vett részt a kutatásban. Mindkét csoportot megkérdeztük a programról, valamint számos olyan kérdés volt, ami előtte és utána is feltettünk, így lehetőségünk nyílt a változások mérésére. Előadásunkban a kutatás legfőbb eredményeit mutatjuk be.

PEDAGÓGUSOK ATTITÜDJE AZ IKT ALAPÚ MÓDSZERTANI KÉPZÉSEK IRÁNTI ÉRDEKLŐDÉS TÜKRÉBEN

Barnucz Nóra

Nemzeti Közzolgálati Egyetem

barnuczno@gmail.com

A technológia oktatásban betöltött szerepének célja az oktatás könnyítése és a hatékony tanulás megvalósítása (Smeets – Walraven, 2015; Buda, 2017). Az IKT eszközök oktatásban betöltött hatékonyságának vizsgálata napjaink releváns témája, hiszen az oktatás minden szintjén fontos a digitális kompetencia fejlesztési lehetőségeinek kiaknázása (Drent – Meelissen, 2008), amely komplex folyamatként számos előnnyel és hátránnyal rendelkezik (Coochalan, 2007). A digitalizáció kultúrájának megjelenésével egyfajta pedagógiai kultúráváltásról beszélünk, amely a pedagógusok részéről egyfajta paradigmaváltást feltételez, egyrészt a változó technológiai környezethez való rugalmas alkalmazkodás tekintetében, másrészt pedig egy új pedagógiai irányelv elfogadásával összefüggésben (Avidov-Ungar, 2010). Az IKT eszközök oktatásban való térnyerése felveti a kérdést, hogy az eszközök oktatásba való integrálása milyen hatással van a tanítás-tanulás folyamatára, milyen ismeretekre, készségekre, kompetenciákra és attitűdre van szüksége az oktatóknak az IKT pedagógiai adaptálásához, a megváltozott tanulási környezetben történő eredményes tanításhoz-tanuláshoz (Lakatosné Török – Kárpáti 2009).

Kutatásunk (2017-2019) Hajdú-Bihar és Szabolcs-Szatmár-Bereg megye egyes településein dolgozó pedagógusok oktatásban megnyilvánuló IKT attitűdjét vizsgálja (N=331). Lépcsőzetes/rétegzett mintavételt alkalmaztunk, melyhez Buda (2018) IKT kérdőívének kérdései alapján egy saját készítésű online kérdőívet használtunk, melyben leginkább zárt kérdéseket alkalmaztunk, de nyitott kérdésekre is adtunk lehetőséget. A kérdőív dimenzióinak (6 db) kérdései a háttéradatakon kívül a pedagógusok számítógépes ismereteire, internetezési szokásaira valamint az IKT eszközök használatának gyakoriságára, hasznosságára, és fontosságára vonatkoznak.

Az információs társadalom gyors fejlődésének köszönhetően a módszertani megújulás egyik alapfeltétele az, hogy a pedagógusok megfelelő szintű számítógépes ismerettel és módszertani eszköztárral rendelkezzenek. Zárt kérdéssel vizsgáltuk, hogy a megkérdezett pedagógusok szerint szükség van-e külön módszertani ismeretekre az IKT eszközök tanórai használatához. Ezt követően pedig arra kértük a pedagógusokat, hogy indokolják meg válaszukat. Azt feltételezzük, hogy szignifikáns különbség van az IKT alapú módszertani képzésben való részvételi szándék és a háttérváltozók között. Az elemzéshez SPSS statisztikai programot használtunk.

Az eredmények szerint egyrészt szignifikáns különbség van a korcsoportok ($p < 0,05$), az intézménytípusok ($p < 0,05$) és az IKT alapú módszertani képzésen való részvételi szándék között. Másrészt a beérkezett válaszok (N=193) áttekintésekor mennyiségi és minőségi különbségeket állapítottunk meg és tartalomelemzéssel három kategóriát hoztunk létre (pozitív érvelések: n=99); negatív érvelések: n=54; semleges érvelések: n=40). Mindhárom csoportban alkategóriák kerültek megkülönböztetésre az indokok számában megadva.

THE POSSIBILITIES OF USING AUGMENTED REALITY AT DIFFERENT LEVELS OF EDUCATION

Barnucz Nóra, Czékman Balázs

Nemzeti Közzolgálati Egyetem, Debreceni Egyetem, Humán Tudományok
Doktori Iskola

barnuczno@gmail.com, balazs.czekman@gmail.com

The members of generation Z in higher education use completely different learning principles for acquiring their knowledge (Tapscott, 2001) and education must adapt to this. However, the information society not only has transformed the teaching process (Dessewffy, 2019) but at the same time new positions have appeared in the labour market in parallel with it (Uricska, 2020). The novelty of the language learning methods we want to study – relying heavily on the use of augmented reality (AR) (Czékman, 2017) and the HY-DE model (Dani 2014) – lies in the fact that they can be used in multimedia environment in accordance with the requirements of digitalization and they also work effectively with mobile devices (e. g. tablets, smartphones) (Traxler, 2005; McQuiggan, 2015). The national research on the topic also confirmed that digital pedagogy using AR strengthens students' motivation and develops their digital competence (Fehér et al. 2016; Czékman et al., 2017).

The research is carried out as a part of the new language strategy maintained by the Department of Foreign Languages for Specific Purposes, Faculty of Law Enforcement, University of Public Service. The research is conducted in the academic years of 2020/2021–2021/2022. The assessment of the usability of law enforcement technical language training is studied in the research among full-time students in ESP classes (N=50). The research has three parts: (1) quantitative research for pretest; (2) classroom research; (3) quantitative research for posttest. The instruments (vocabulary, speaking skills and learning style profile) are used in pre- and posttest as well. Descriptive statistics, correlation studies and difference analyzes are used during the statistical analysis of the results. In the classroom research (experimental and control groups) we assess the professional usability of AR and the HY-DE model and their impact on students' vocabulary, digital and verbal communication skills. EduARdo - an excellent self-developed AR application - is used for the content consumption and production.

We seek to answer the question how the application of AR and the HY-DE model effect the development of students' digital and verbal communication. We assume that the students' digital and verbal communication in the target language will develop in a positive way due to the examined language learning methods.

The positive results of the research can also lead to the enhancement of vocabulary, the development of communicative competence, and law enforcement technical language – as a working language – can gain a prominent place in law enforcement training. Students are expected to feel more comfortable in a digital environment where they are challenged to think, solve problems and collaborate, thereby developing the competencies that are essential for the 21st century's workforce in the labour market and performing law enforcement tasks.

HIBRID: ÁTOK VAGY LEHETŐSÉG AZ OKTATÁSBAN?

Benedek András

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

benedeka@eik.bme.hu

A Digitális Pedagógia (DP) a neveléstudomány, és különösen az oktatásmélethez új szakterületeinek egyike, mely az ezredfordulót követően rendkívül dinamikus formálódott. A fejlődés alapjait elsődlegesen az oktatástechnológia korszakos átalakulása, különösen a mobil infokommunikációs eszközök, valamint az internet elterjedése teremtette meg (Nyíri, 2005, 2010, 2012). A klasszikus hype-típusú fejlődés (Chaffey, 2010) a 2000-es évek elején kevésbé a formális oktatásban, mint a mindennapi életben és a munka világában zajlott. A DP ugyanakkor, mint oktatott diszciplína (Benedek, 2008, 2013) mintegy másfél évtizede megjelent a hazai pedagógusképzésben, s az iskolai gyakorlatban a sikeres oktatás-innováció ígéretes területévé vált. Elmúlt évtizedünk második felére a felsőoktatásban és a progresszív közoktatási intézmények mindegyikében, részben a belső szakmai törekvések hatására, részben jelentős, bár korlátozottan sikeres központi szakmapolitikai programok eredményeként a digitális oktatás gyakorlata jelentős „szigeteket” alakított ki. Ugyanebben az időszakban vált az oktatás- és tanulásmélethez új markáns irányzatává a konnektivizmus (Siemens, 2006), s a hálózati megoldások (Barabási, 2002, Horváth Cz, 2015) pedagógiai alkalmazásának kutatása. Ezekben az években lett a DP a neveléstudomány, és különösen az oktatásmélethez új szakterületeinek egyike, mely egyre inkább a gyakorlatban dinamikus formálódott. A fejlődés újabb szakaszát elsődlegesen az oktatás technológia korszakos átalakulása, különösen a multimedialitást bárki számára alkotó módon is lehetővé tévő mobil infokommunikációs eszközök, valamint a web-alapú szolgáltatások elterjedése nyitotta meg. Az internet tömegessé válását követően a mobil eszközökre kifejlesztett képi prezentációkat és feladatstruktúrákat kialakító applikációs kultúra a hagyományos tantermi keretekre értelmezett oktatástechnológiai megoldásokat alapjaiban rendítette meg, megteremtve az online kollaboratív tanítás-tanulást, tértől relatíve független lehetőségét.

A Pandémia okán a múlt évben az online tanítás-tanulás a hiperhype ismert tendenciáit is meghaladva megkerülhetetlenül a hagyományos tantermi oktatás alternatívájává vált a távolléti oktatás kényszereszerű és gyors bevezetése során. Bár a Hybrid Pedagogy (Stommel, 2014) az elmúlt években kifejezetten az amerikai pedagógiai gondolkodás egyik a digitális pedagógiával komplexen foglalkozó kritikai irányzatává vált, azonban jelenünkben a jelenléti és távolléti oktatás online támogatással megvalósuló formáit is ezzel a kifejezéssel illetjük. Az előadás az elmúlt év hazai gyakorlatában, s a legfrissebb publikációkban is érzékelhető tendenciákat a nemzetközi törekvésekkel összevetve fogalmaz meg néhány olyan tételt, melyek az oktatás módszertani korszerűsítése, a digitális pedagógia újraértelmezése szempontjából mérlegelendőek.

A TÁVOLLÉTI OKTATÁS VALÓS ÉS VIRTUÁLIS HATÁSAI

Buda András

Debreceni Egyetem Nevelés- és Művelődéstudományi Intézet

buda.andras@arts.unideb.hu

2020 márciusában a koronavírus gyors terjedésének megakadályozására a köz- és felsőoktatásban bevezették a távolléti oktatást. Mivel ez az oktatási forma sokak számára akkor még teljesen ismeretlen volt, a tavaszi félév jó néhány kihívással szembesítette az oktatókat, a tanulókat és a szülőket, ezen belül is elsősorban a fiatalabb korosztály szüleit. A kutatók már a folyamat elején elkezdtek vizsgálni a történéseket (pl. Fekete, 2020, Hargitai et al. 2020; Thorton, 2021), folyamatosan bővült a különböző megközelítések, elemzések sora (pl. Engler, 2020; Keswani et al. 2020, Yang, 2020), a félév végén pedig már összehasonlító és országtanulmányok is megjelentek (pl. Chen et al., 2020; Yena, 2020; UNESCO IESALC, 2020).

A szerzők összegyűjtötték a digitális oktatás során felhasznált eszközöket, platformokat, programokat, feltártak számos pozitívumot és negatívumot, megpróbáltak minél több tapasztalatot összegyűjteni, hogy ezek birtokában pontosabban lehessen meghatározni a további lépéseket, illetve hogy az érintettek felkészültebbé váljanak egy esetleges következő hasonló helyzetre. Olykor már ezekben a munkákban is összemosódtak olyan elemek, melyek nem feltétlenül állnak valódi ok-okozati viszonyban, a különböző felületeken megnyilatkozó médiaszereplők viszont nagyon gyakran fogalmaztak „nagyvonalúan”, vagy mutattak be egyoldalúan kontextusból kiemelt „bizonyítékokat” a távolléti oktatás folyamatára vonatkozó állításuk igazolására.

Az előadás elsősorban azt kívánja megmutatni, hogy a pontatlan fogalomhasználat milyen valódi illetve látszat tartalmakat fedhet el, vagy mutathat be hamisan, melynek következtében az oktatás fejlesztése, a XXI. század iskolájának kialakítása további késlekedést szenvedhet. Bemutatunk néhány kapcsolódó eredményt abból a kutatásból is, amelyben felsőoktatásban dolgozó oktatók tapasztalatait gyűjtöttük össze a Debreceni Egyetemen, a 2019/20 tanév második félévében. Az általunk összeállított, online elérhető kérdőív segítségével elsősorban azt kívántuk feltárni, hogy miként zajlott le a távolléti oktatásra történő átállás, illetve, hogy a pandémiás félév végén hogyan látják az oktatók ezt a folyamatot. Kérdéseinkre az egyetem 14 karáról 315-en válaszoltak.

A DIGITÁLIS ÁTÁLLÁS 2020 TAVASZÁN HÁROM BUDAPESTI KÖZÉPISKOLÁBAN: TANULÓI VÉLEMÉNYEK AZ ONLINE ANGOLÓRÁKRÓL

Csizér Kata, Albert Ágnes, Piniel Katalin

Eötvös Loránd Tudományegyetem

wein.kata@btk.elte.hu, albert.agnes@btk.elte.hu, brozik-piniel@btk.elte.hu

A 21. század oktatási környezetében egyre nagyobb hangsúlyt kapnak a digitális technológiák és ennek megfelelően az ehhez kapcsolódó pedagógiai kutatások (Benedek, 2020; Benedek és mtsai; 2012; Ollé, 2019). Vizsgálatunkban a nyelvtanulókat helyezük a középpontba és azt térképezzük fel, hogy mi a véleményük a digitális oktatás megvalósításáról, ezért a digitális oktatáshoz való hozzáállást elemeztük a tanulók motivációs és érzelmi beállítódásaihoz kapcsolódóan (Lamb, Csizér, Henry és Ryan, 2019). Kutatásunk kontextusát az az esemény adja, amely során 2020. március közepén a COVID-19 vírushelyzet következtében az a kormányzati döntés született, hogy minden oktatási intézményt be kell zárni és digitális oktatási formára kell átállni. Három budapesti középiskolában gyűjtöttünk adatokat egy online kérdőív segítségével (N=193) az online oktatás második hónapjában, és a diákokat arra kértünk mondjanak véleményt a digitális átállás során tapasztaltakról az angolórákkal kapcsolatosan. A kérdőív segítségével így adatokat gyűjtöttünk arról, hogyan alakult az angolórák száma és eloszlása a digitális munkarend során, illetve, hogy mekkora hangsúlyt kapott a különböző készségek gyakorlása. Ezen kívül a tanulók motivációját és érzelmi beállítódását is felmértük. Pozitív eredménynek tartjuk azt, hogy a szóbeli készségek gyakorlása nem szorult háttérbe, annak ellenére, hogy több írásbeli feladatról számoltak be a tanulók az online oktatás során az osztálytermi tanuláshoz képest. Hogy részletesebb képet kapjunk a diákok véleményéről, tanulói profilokat alakítottunk ki klaszterelemzés segítségével: két változót használtunk és három klasztert hoztunk létre az adatbázisban. Az első klaszterbe tartoztak azok a tanulók, akik összességében úgy látják, hogy az online átállás után nagyjából hasonló mederben folyt az oktatás, de ők sokkal kevesebbet foglalkoztak az angol nyelvvel (n=87; 45%). A második klaszterben azokat a tanulókat találjuk, akik úgy érzik, hogy az online átállás bevezetése után nagyot változott az oktatás, és ők sokkal többet foglalkoznak az angol nyelvvel, mint eddig (n=38; 20%). A harmadik klaszterbe pedig azok a tanulók kerültek, akik esetében az online oktatás nem okozott törést a tanévben és ők körülbelül ugyanannyit foglalkoznak az angol nyelvvel, mint korábban (n=68; 35%). A második klaszterbe került tanulók számoltak be a legnegatívabb tapasztalatokról és a legtöbb negatív érzelméről, pedig ők tűntek a legmotiváltabbaknak. Eredményeink alapján azt a következtetést vonhatjuk le, hogy viszonylag homogén minta esetében is eltérően élnek meg a tanulók a digitális átállással kapcsolatos változásokat, ami még inkább felhívja a figyelmünket a differenciált oktatás fontosságára, amelynek megvalósítási lehetőségeit az idegen nyelv oktatásában további kutatásoknak kell feltárniuk.

A TABLETEK TANÓRAI HASZNÁLATÁNAK PEDAGÓGIAI-MÓDSZERTANI VONATKOZÁSAI

Czékman Balázs

Debreceni Egyetem, Humán Tudományok Doktori Iskola

balazs.czekman@gmail.com

A tabletek népszerűsége miatt azok oktatási célú alkalmazására fokozott érdeklődés jellemző (Wan Hamzah, Yusoff, Ismail és Yacob, 2020), az IKT eszközök fontosságát és hasznosságát a tanulók is kiemelik (Barnucz és Fónai, 2020). A mobiltechnológia oktatásban való elterjedése új utakat nyitott meg a tanítás és a tanulás területén, új modelleket és lehetőségeket kínál a különböző tananyagtartalmak kezelésére, átadására, melyek közül a legtöbb még mindig fejlődésben van (Galway, Maddigan és Stordy, 2020). Az említett mobil eszközök nem csak a tanulók tanulási szokásait, hanem az osztálytermi folyamatokat is megváltoztathatja (Mang és Wardley, 2020), így a táblagépek oktatási célú használata előmozdíthatja a tanulóközpontú tanítást (Coyne és McCoy, 2020). Látható, hogy a mobil eszközök oktatási célú használata még mindig felfutóban van, ugyanakkor a pedagógusok mobiltechnológiával támogatott tanítására, annak pedagógiai-módszertani hátterére vonatkozó ismeretek még mindig korlátozottak.

Empirikus kutatásunk célja ehhez kapcsolódóan a tabletek tanórai használatának pedagógiai-módszertani hátterének vizsgálata volt. A féléves időtartamot felölelő kutatásunkban a pedagógusok minden tabletes és nem tabletes tanóra után kérdőívet töltöttek ki. Az 1283 kitöltött kérdőív segítségével arra kerestük a választ, hogy a vizsgált idegennyelv (angol) és matematika tantárgyak esetében (1) milyen didaktikai célok, munkaformák, módszerek voltak jellemzők a kutatási időszakban megtartott tanítási órákra, valamint (2) milyen különbségek voltak az alkalmazott didaktikai célok, munkaformák, módszerek időtartamában a vizsgált csoportok és a tantárgyak vonatkozásában? A didaktikai feladatok kapcsán a statisztika alátámasztotta, hogy a tabletes órákon a pedagógusok legrövidebb ideig az új ismeretek feldolgozásával foglalkoztak, ugyanakkor több időt fordítottak az ismétlő rendszerezésre, mely jól támogatható volt a mobil eszközökkel; ugyanakkor a tanárok a digitális eszközt alkalmazó órákon nem használták ki az elektronikus mérés-értékelés lehetőségét. A vizsgált módszereknél a vizsgálati csoportok esetében a legnagyobb hangsúlyt a tanulóközpontú módszerek kapták, mellyel párhuzamosan rövidebb idő jutott a közös tanári-tanulói, valamint a tanárközpontú módszerekre. A munkaformák terén – az előzetes feltételezéseinknek megfelelően – csökkent a frontális munkaforma időtartama a tabletes órákon, míg a nem tabletes órákon nem történt változás.

CLASSROOM A TANTERMEN BELÜL ÉS KÍVÜL

Dobrova Zita

ELTE Eötvös Loránd Tudományegyetem Neveléstudományi Intézet

dobrova.zita@gmail.com

Előadásom a Digitális Pedagógiai Módszertani Központ megbízásából készült DigiNOIR stratégia-javaslat háttéranyagára épül (EFOP-3.2.15-VEKOP-17-2017-00001). A javaslat kidolgozásához készített esettanulmányok egyikét foglalom össze, melynek szűkebb témája az, hogy egy évvel a Covid-járvány által teremtett kényszerhelyzet előtt hogyan vált a Google Classroom programegyüttes a mindennapok oktatási folyamatainak részévé, és ezeket hogyan gazdagította az Újhartyáni Német Nemzetiségi Általános Iskolában, tágabb témája pedig magának az iskolának mint olyan innovációkra nyitott helynek a bemutatása, amely alkalmas volt arra, hogy ezt az alkalmazást szervesítse, és egyre bővülő körben használja.

Az ott tett látogatásaim idején az iskola a hagyomány és az újítás sajátos egyensúlyából nyerte egyedi jellegét, óvatos, de határozott lépésekkel haladt a digitális világban, és olyan „innovációs bajnokokat” (Tóth, 2012; Sergeeva, 2016) azonosíthattunk a tantestület tagjai között, akik motorjai és állandó életben tartói lehettek a számos területen megmutatkozó újító szándéknak. Az iskola sajátos arculatát a német nemzetiségi oktatás, a zenei és képzőművészeti foglalkozások és 2019-re már egyre inkább a digitális megoldások területén folytatott állandó útkeresés, kísérletezés, ötletgazdagság adta. Az esettanulmány – és így a jelen előadás – tanárokkal, rendszergazdával és diákokkal készített interjúk, fókuszcsoporthoz tartozók, óralátogatások, egyéb iskolai rendezvényeken tett látogatások alapján ezt a sajátos közeget, a kulcsszereplőket és az őket körülvevő közösséget, majd a Google Classroom bevezetésének történetét és addig összegyűlt helyi tapasztalatait mutatja be.

A technológia térnyerése nemcsak a digitális alapfelszerelés folyamatos bővítésében, interaktív táblák beszerzésében és használatában mutatkozott meg, hanem elindult a kiterjesztett valóság, a 3D-nyomtatás vagy az iskolai drón által nyújtott lehetőségek kiaknázása is. Ezeknek az újításoknak a sorát gazdagította a Google Classroom, amelyben 2019-ben már egyre több tanár látta meg a lehetőséget. A 2014-ben megjelenő Classroom értenyei közül az egyszerű beállíthatóság, az időspórolás, a hatékonyabb szervezés és kommunikáció, valamint az ingyenesség és biztonság korán megmutatkozott, ezekre hívta fel a figyelmet az Oktatási Hivatal is tanároknak szóló tájékoztatójában, és leginkább ezekre hivatkoztak a nemzetközi útmutatók és tanulmányok is (például Serrano, 2016; Cristiano K. L. & Triana, D. A., 2019). Az előadás második része arra fókuszál, hogy a Google Tanterem bevezetését és használatát mi segítette, mi nehezítette, illetve milyen előnyét, hátrányát tapasztalták meg Újhartyánban a 2019-es adatfelvétel idején. Végül pedig arra is keresi a választ, hogy az esettanulmány elkészítése óta hogyan változott meg az iskolában a digitális technológiához és a Google Classroomhoz való viszony.

A DIGITÁLIS PEDAGÓGIA TARTALMI ÉS MÓDSZERTANI MEGJELENÉSE A PEDAGÓGUS TOVÁBBKÉPZÉSBEN

Dringó-Horváth Ida, Dombi Judit

Károli Gáspár Református Egyetem, Pécsi Tudományegyetem

dringo.horvath.ida@gmail.com, judit_dombi@yahoo.co.uk

A digitális transzformáció új kihívásokat állít a pedagógus továbbképzések elé, a megváltozott igényekre való reagálás a képzés jövője szempontjából elengedhetetlenül fontos. A hazai pedagógus-továbbképzés törvényileg és kormányrendeletileg rögzített kerete meghatározza a kötelezően elvégzendő továbbképzések számát és lehetséges módjait. Európai Unió ajánlás szerint azokban központilag, felülről irányított rendszerek esetén szükséges a folytonos monitorozás, igényfelmérés (Strengthening teaching in Europe, 2015). Korábbi felmérések alapján a pedagógusok leginkább a szakmódszertani és pedagógiai kompetenciák fejlesztését igénylik (Nikitscher, 2016), melyek jelentős hányada a digitális kompetenciák fejlesztéséhez kapcsolódik (Sági és Varga, 2010; Czékmán és Fehér, 2017). A hazai gyakorlat és igények egybevágnak a nemzetközi eredményekkel (Sági és Varga, 2010):

- A tanfolyamok végzése a második legnépszerűbb továbbképzési forma (megelőzi a megbeszélések folytatása a kollégákkal, míg a harmadik helyen a szakirodalom olvasása található).
- Nemzetközi szinten is jelentős az érdeklődés a digitális eszközök oktatási alkalmazása iránt.
- A kívánt képzésen részt venni nem tudók fele indoklásként a munkaidő és a képzés összeegyeztethetetlenségét adta meg, mely felveti a helytől és időtől független, flexibilis e-learning megoldások igénylését.

Kutatásunk a fentiek alapján a továbbképzések pedagógusok által fontosnak tartott témáját, preferált időpontját és árát, valamint a képzés során megjelenő online elemek iránti attitűdjeit vizsgálja. A felmérést 2020 elején, saját fejlesztésű, online kérdőíves adatgyűjtéssel végeztük az intézményünkkel szorosan kapcsolatban álló pedagógusok körében (tanár szakon és továbbképzéseken végzett hallgatók, mentortanárok, kapcsolódó iskolák pedagógusai, N=334).

Az eredmények alapján megállapítható, hogy a pedagógusok nyitottak a digitális technológiákhoz köthető képzésekre, mind a képzések tartalmát, de különösképpen módszertanát tekintve: a képzés hosszával párhuzamosan csökken a személyes jelenlétű képzést preferálók száma. A nyitottságot a nem és a kor nem befolyásolják, meghatározó tényező azonban a válaszadók oktatott tantárgya, és lakóhelyük Budapesttől (a képzések vélelmezett helyszínétől) mért távolsága. Az online elemek megjelenésével kinyílik a képzési időszak: a tanév kezdő, és záró hónapjai, valamint a nyári hónapok is bekerültek a preferált időszakba, de ettől egyben a képzési díj csökkenését is várják a válaszadók. A pedagógusok által észlelt intézményi támogatottság vidéken magasabb, mint a nagyvárosokban vagy a fővárosban mind anyagi, mind egyéb tekintetben.

Az eredmények felhasználása gyakorlati segítséget nyújthat a képzőhelyeknek a digitális transzformációs igényeket figyelembe vevő képzések adekvát megvalósításához minden területen: az akkreditált továbbképzésektől a szakirányú továbbképzéseken át a szakvizsgáig.

A MOBILTELEFONOK HASZNÁLATÁNAK TANULÓKRA GYAKOROLT KÁROS HATÁSAIRÓL

Fehér Péter, Aknai Dóra Orsolya

IKT MasterMinds Kutatócsoport

feherp1@t-online.hu, doraorsolya@gmail.com

A mobiltelefonok növekvő számban a 2010-es évek elején jelentek meg a hazai iskolákban, kezdetben csupán a tanulók személyes (tanulástól független) kommunikációs eszközeiként. Az okostelefonok előretörésével ez a helyzet megváltozott, és előtérbe került ezek bevonása a tanórai tanulási tevékenységekbe. Az ezzel kapcsolatos kutatások azt mutatják, hogy a mobil eszközök hatékonyan alkalmazhatók tanórai keretekben csakúgy, mint az iskolán kívüli tudásszerzésben (Czékmán, 2017; 2018; 2019).

Az internetfüggőség jelenségének kutatása már hosszabb múltra tekinthet vissza (Young, 1996; Brenner, 1996; Wallace, 2006; Galán, 2014), míg az utóbbi években jelentek meg az első kritikus hangok azzal kapcsolatban, hogy a mobiltelefonok iskolai jelenléte számos negatív hatással is járhatnak a tanulók tanulmányi eredményeire. Hazánkban a "problémás okostelefon használat" kapcsolatos eddigi kutatások elsősorban a jelenség pszichológia szempontú vizsgálatát (addikció, viselkedési zavarok (Kiss-Pikó, 2018), pszichoszociális háttér és megelőzési lehetősége (Prievara, 2016, 2018) helyezték előtérbe.

A kutatásunkban alkalmazott módszer: a témakör szakirodalmának széleskörű áttekintése angol és német nyelven, a ScienceDirect, a GoogleScholar és a PubMed adatbázisainak felhasználásával. A keresés során azokat a cikkeket elemeztük, amelyek a mobiltelefonok káros hatásait a tanulásra gyakorolt hatásokkal összefüggésben vizsgálták.

A kutatásba bevont tanulmányokban a következő kérdésekre kerestünk választ:

- Milyen negatív hatásokat sikerült empirikusan azonosítani eddig?
- Milyen kutatási módszereket alkalmaztak?
- Milyen intézkedések/beavatkozások látszanak kívánatosnak, milyen reakciók történtek eddig?

Kuznekov és Titsworth (2013) tanulmányában arra mutatott rá, hogy a kutatásban résztvevő diákok esetében a mobiltelefon használók minden vizsgálati szempont szerint (feleletválasztós tesztek, fontos információk visszaidézés, jegyzetelés hatékonysága) szignifikánsan rosszabb eredményt értek el a nem-használókhoz képest. Ez eddigi legjelentősebb kutatás 2015-ben került lebonyolításra (London School of Economics), melynek eredményei szerint az okostelefonok korlátozás nélküli használata szignifikánsan negatív hatást gyakorol a diákok tanulmányi eredményeire, pontosabban a mobil telefonok használatának tiltása szignifikánsan növelte a tanulók vizsgán elért eredményeinek szintjét.

Jóllehet a kutatók véleménye jelenleg még nem egységes, több országban is tiltásokat vezettek be a mobiltelefonok iskolai jelenlétével szemben (Franciaország, Kanada egyes területei, Ausztrália). Az előadásban felvázolt első hazai és külföldi kutatási eredmények azt indokolják, hogy a kérdéskör empirikus kutatása a hazai viszonyok között is kiemelten fontos lenne. A mobiltelefonok használatának korlátozása az iskolákban valószínűsíthetően javítaná a tanulók tanulmányi eredményeit. Előadásunkban a megkezdett kutatásunk első lépéséről, a széleskörű szakirodalmi áttekintés eredményeiről szeretnénk beszámolni.

AZ ONLINE ÉRTÉKELÉS KIHÍVÁSAI: CSALÁS ONLINE OKTATÁSI KÖRNYEZETBEN

Febér Péter

IKT MasterMinds Kutatócsoport

feberp1@t-online.hu

A COVID-19 járvány hatására az oktatás világszerte az online térbe helyeződött át, aminek számos negatív hatásáról számolnak be a különböző kutatások. Az egyik lényeges témaköre az ilyen típusú kutatásoknak a tanulók értékelése az online környezetben, és az ezzel kapcsolatos kihívások. Előadásunkban az online csalásokkal kapcsolatos kérdéseket tekintjük át, mivel ezek hatásai messze túlmutatnak az iskola falain. A vizsgált esetek a következő főbb csoportokba sorolhatók: plágium; külső segítség igénybe vétele szakdolgozatok megírása során; házi feladatok másolása; csalás dolgozatok megírása esetén (másolás, „kollaboratív munka”) stb.

A közoktatásban/felsőoktatásban előforduló csalásokkal számos publikáció foglalkozik, amelyek igyekeznek feltárni annak okait, hátterét és a versengéssel kapcsolatos összefüggéseit (Orosz-Jánvári és Salamon, 2012, Orosz, interjú, 2014) vagy akár az egyéni szinten túlmenő, iskolai szintű csalások hátterét (Nahalka, 2019). Turner és Uludag (2013) rámutat arra, hogy egyes esetekben jelentős eltérések mutatkoznak abban, mit tartanak csalásnak a tanárok és a diákok. Bilen és Matros (2020) az Egyesült Államokban a COVID-19 járvány idején megnyilvánuló online sakkversenyeken és oktatásbeli vizsgákon történt csalásokat elemzi, és megoldási javaslatokat adnak azok kiküszöbölésére. Isai (2020) elemzése számos példát említ különböző országokból (Egyesült Királyság, Kanada, USA és mások), amelyek azt igazolják, hogy nem elszigetelt jelenségről van szó. A Guardian oktatással és könyvkiadással foglalkozó cég 2020-as, Egyesült Államokban folytatott kutatása vizsgálata szerint az oktatók 93%-ának véleménye az, hogy a tanulók hajlamosabbak csalást elkövetni az online oktatás esetén,

Kutatásunk célja annak vizsgálata, milyen módszereket alkalmaznak más országokban, az oktatás különböző szintjein a tanulói csalások feltárására, megelőzésére, illetve milyen következményekkel járnak ezek?

A kutatásunk módszerei: szakirodalom vizsgálata, interjú diákokkal és tanárokkal.

Az empirikus kutatás során csoportos interjút készítettünk középiskolai diákokkal, és a csalással kapcsolatos attitűdjüket és motivációikat vizsgáltuk az online oktatás ideje alatt. A kapott válaszok azt erősítik meg, hogy a diákok a) hajlanak a könnyebb megoldás választására; b) kevésbé ismerik az olyan online eszközöket, amelyek a nem megengedett módszerek kiküszöbölését célozzák; c) nem tartanak az esetleges következményekről, mert ilyenek gyakran nincsenek is.

Ez előadásban bemutatunk néhány eszközt az oktatásban megjelenő online csalások megelőzésével, felderítésével és kezelésével kapcsolatban. Természetesen tudatában vagyunk annak, hogy ezek 100%-ban nem kiküszöbölhetők, de a hasonló tisztességtelen eljárások csökkentése elemi kötelességünk. (Annál is inkább, mert az adatgyűjtés során felfelmerültek olyan információk is, amelyek azt igazolják, hogy ezen jelenségek nem csupán a diákoknál/hallgatóknál fordulnak elő...)

A TANULÁS JÖVŐJE MOOC: BETEKINTÉS HAZÁNK EGYIK LEGNAGYOBB PEDAGÓGUSOKNAK SZÓLÓ NYÍLT ONLINE KURZUSÁNAK SZÍNFALAI MÖGÉ

Györgyi-Ambró Kristóf

Tempus Közalapítvány

kristof.gyorgyi-ambro@tbf.hu

A Tempus Közalapítvány 2019 tavasza óta szervezi meg A tanulás jövője MOOC címmel digitális pedagógiai témájú nyílt online kurzusait. Az elmúlt két évben több, mint 3000 pedagógus és oktatási szakember regisztrált online kurzusainkra. A tanulás jövője MOOC egy egyedülálló kezdeményezés, amelynek célja, hogy létrehozzunk egy olyan közösséget a digitális oktatás iránt érdeklődő pedagógusoknak, ahol a tudásmegosztás természetes, és a résztvevők innovációja kölcsönösen pozitívan hat a tanulási folyamatra. A tanulás jövője MOOC az elmúlt években "pályára állt" és egy egyre szélesebb kört megszólító (országhatárokat is meghaladó) rendezvénné vált. Évről évre megújult tananyaggal, és a kurzusszervezés tekintetében valamilyen innovációval, újdonsággal is várjuk a résztvevőket.

Az előadás első felében bemutatjuk A tanulás jövője MOOC legfontosabb eredményeit, résztvevőinek demográfiai összetételét és értelmezzük - az elmúlt évek körülményeit figyelembe véve - a kurzus eredményeit. Röviden bemutatjuk továbbá a Tempus Közalapítvány egyéb digitális kezdeményezéseit (Digitális Módszertár, Alma a fán, EFFEct, Digitális Tér konferencia) és azt, hogy hogy milyen módon tudtak egymásra épülni ezek a kezdeményezések, illetve a projektek által létrehozott produktumok milyen módon tudják előremozdítani a társterületek fejlődését.

Előadásunk második felében olyan témákat érintünk, mint, hogy hogyan támogatható a pedagógusok közti online tudásátadás az online térben, milyen eszközök serkentik vagy hátráltatják a kommunikációt; milyen előnyei és hátrányai vannak a több száz vagy több ezer fős online tereknek, hogyan tudjuk kiaknázni a nagy létszámban rejlő lehetőségeket. Kiemelt témánk lesz továbbá az online közösségszervezés, és az azokat támogató-hátráltató körülmények, pedagógusokra jellemző sajátosságainak elemzése - tapasztalataink tükrében.

DÉL-KOREA: A NEMZETI OKTATÁSI DIGITALIZÁCIÓS RENDSZER KIÉPÍTÉSÉTŐL A COVID-19 ALATTI ISKOLABEZÁRÁSRA ADOTT VÁLASZOKIG

Győri János

Eötvös Loránd Tudományegyetem Pedagógiai és Pszichológiai Kar
Interkulturális Pszichológiai és Pedagógiai Intézet

gyori.janos@ppk.elte.hu

Köztudott, hogy nemzeti oktatási digitalizációs stratégiaépítési szempontból Dél-Korea élenjáró nemzet volt mind idői, mind pedig minőségi szempontokból. E stratégia elméleti megalapozásának, a gyakorlatban való kivitelezésének, fenntartásának, folyamatos fejlesztésének, valamint a tapasztalatok nemzetközi megosztásának egyaránt a Korea Education and Research Information Service (KERIS) a vezető intézménye. Mivel a KERIS állami intézmény, a szervezet tanulmányozása módot adott arra, hogy a koreai modellt mint az oktatási digitalizáció állami centralizációs példáját vizsgáljuk meg. Kutatásunk első fordulóját az elmúlt hónapokban egy újabb részkutatással egészítettük ki: a digitálisan elérhető források tanulmányozásának segítségével választ kerestünk arra, miképpen tudott a KERIS erősen központosított digitális oktatási rendszere választ adni a 2020-as COVID-19 iskolabezárás okozta kihívásokra. Kutatásunknak mindkét részét desk reseach módszerrel valósítottuk meg.

Eredményeink mindenekelőtt azt mutatták, hogy a KERIS létrehozása és működtetése egy hosszútávú állami digitalizációs stratégiának részeként valósult meg, amelyben az állam és a gazdaság, a társadalom digitalizációjának (Oh & Lason, 2012) csupán az egyik részét, egyben a hosszútávú társadalmi-gazdasági fejlődés fenntarthatóságának és további fejlesztésének garanciáját jelentette az oktatási digitalizációja, nem pedig egy önmagában álló oktatási fejlesztési stratégiát. A KERIS által vezetett koreai oktatási digitalizáció jól elkülöníthető szakaszokban, úgynevezett Oktatási Informatizációs Mestertervekben (Gordon Győri, 2019) valósult meg és működik jelenleg is. Ezek során a tanítási tartalmak egyszerű, digitalizált változatainak létrehozása felől haladtak az egyre összetettebb és szofisztikáltabb digitalizációs oktatási rendszerek létrehozásának irányában. Ezek ma már egyre inkább az egyéni tanulói igények kielégítését szolgálják, és lehetővé teszik, hogy a tanulók sok elemében maguk építsék fel a tanulási tevékenységüket.

Mindazonáltal Dél-Korea magas színvonalon megszervezett és működtetett digitalizációra épített oktatásügyét ugyanúgy váratlanul érte a 2020. év elején minden átmenet nélkül bekövetkező, általános oktatási intézménybezárási kényszer, mint a világ valamennyi más országának oktatásügyét is. Ebben a helyzetben az oktatási válaszadás kulcsszereplője érthető módon a KERIS volt. A KERIS – az oktatásirányítással összhangban – három cselekvésterületre koncentrálni vette fel a harcot a kialakult helyzettel (KERIS, 2009): az oktatási kiadások növelésével, a rászoruló tanulók eszköz- és internetelési lehetőségeinek bővítésével, valamint a tanárok szakmai támogatásával a digitális oktatás terén.

Előadásunk végén kitérünk arra, hogy a dél-koreai oktatási digitalizációs modell és ezen belül a KERIS működése mennyiben szolgálhat példaként más oktatási rendszerek számára, vagy mennyire tekinthető úgy, mint ami csupán egy adott társadalmi kontextusban működik hatékonyan.

OKTATÁSIPAR ES OKTATÁS-TECHNOLÓGIAI INNOVÁCIÓ

Halász Gábor

Eötvös Loránd Tudományegyetem

halasz.gabor@ppk.elte.hu

A DigiNOIR stratégia javaslat az eredeti oktatási ágazati innovációs stratégia technológiai tengelyének kibontása. A stratégia javaslat öt prioritást, illetve beavatkozási területet határozott meg, melyek közül első „Az oktatástechnológiai ipar innovációs kapacitásának fejlesztése”. E mögött az a megállapítás húzódik meg, hogy a technológiai jellegű oktatási innovációk keletkezésében meghatározó szerepe van az oktatásipari vállalatoknak, így ezek innovációs tevékenysége nemcsak kiemelt figyelmet igényel, de egy oktatási ágazati innovációs stratégiának ezt kiemelten támogatnia is kell.

Az előadás értelmezi az oktatásipar fogalmát, bemutatja az ebbe a kategóriába sorolható vállalati kör fontosabb jellemzőit és ismerteti néhány olyan adatot, melyek illusztrálják ennek az ágazatnak a globális fejlődését. Külön kitér arra, milyen hatással volt a koronavírus járvány ennek az ágazatnak a fejlődésére: milyen módon serkentette fejlődését, milyen innovációs folyamatokat generált és ezek hogyan érintették a formális oktatás rendszerét. Az előadás bemutatja Finnország esetét: ebben az országban a 2010-es évek elején olyan nemzeti oktatási exportstratégiát fogadtak el, amely különösen kedvező környezetet teremtett az oktatástechnológiai vállalatok fejlődése számára, és ebben az ágazatban különösen intenzív innovációs aktivitást eredményezett.

Az előadás ismerteti a DigiNOIR stratégia-javaslat első prioritásának és beavatkozási területének („Az oktatástechnológiai ipar innovációs kapacitásának fejlesztése”) részelemeit, így azokat a lehetséges intézkedéseket, melyek (1) oktatástechnológiai vállalkozások fejlesztését, (2) az oktatástechnológiai export támogatását, (3) az oktatástechnológiai nagyvállalatokkal történő partnerség-építést és (4) az oktatástechnológiai ipar és az oktatási rendszer intézményei közötti kommunikáció támogatását érintik.

ARE SERIOUS GAMES SERIOUSLY BETTER? THE ASPECT OF SERIOUSNESS IN TECHNOLOGY-ENHANCED EDUCATIONAL GAMES AND SIMULATIONS

Hartyándi Mátyás

Budapesti Corvinus Egyetem Gazdálkodástani Doktori Iskola

hartyandim@gmail.com

Simulations model and represent real-world systems while games involve strategy (Crookall & Saunders, 1989). These aspects offer environments for active learning and experiential teaching methods (Kriz, 2017). While the research fields of game-based learning, applied games, and educational gamification are deeply intertwined, they progress on parallel tracks. Diverging research streams sometimes result in the “balkanization of knowledge” (Hallinger & Wang, 2020). Applied or serious games lie at the intersection of games, simulations, and learning (Marer et al., 2015). They emerged from the research on simulation-based learning and developed further due to the growing interest in gameful design or gamification and the evolution of learning technologies (Mayer, 2010). However, the classification of “serious games” has been under debate since its introduction (Stadsklev, 1979; Klabbers, 2018). For these reasons, this presentation evaluates what seriousness in “serious games” means in the context of 21-century virtual learning environments, over-hyped gamification solutions, and technology-enhanced educational games, listing the subtle differences in meaning. I carried out a narrative literature review, starting with Simulation & Gaming, as this academic journal accounts for half of the full Scopus-indexed literature in question (Nguyen & Hallinger, 2020). I conducted secondary research until reaching data saturation in qualitative content analysis. Results reveal that some authors argue that the term “serious game” excludes playing and is internally inconsistent (Klabbers, 2009), while others consider playfulness and seriousness as mutually inclusive, orthogonal aspects of activities and design principles (Deterding, 2016). The label of seriousness applies to the purpose of the product (to teach, to train), while playfulness might be a component of the experience (Clapper, 2018). Proponents assume a strong correlation between game attributes and educational attainment (Bedwell et al., 2012). Meta-analyses show that digital serious games have a positive impact on learning outcomes (Clark et al., 2015), but the “serious” aspect might be more decisive in that regard than the game characteristics (Imlig-Iten & Petko, 2018). Another aspect of seriousness comes from the educational context in which serious games are applied. Research on effective methodology suggests that instructional design phases, such as initial goal-setting (Seijts et al., 2004) and final debriefing are crucial for learning (Tosterud et al., 2020). Medical education is responsible for the most highly cited authors and documents on simulation-based learning (Hallinger & Wang, 2020). Still, serious games are underutilized in healthcare, even though the faculty may view them as beneficial (Sipiyaruk et al., 2018). Does this mean that we should take serious games more seriously?

HOZZUK DIVATBA A MATEKOT

Hipik Angéla

Szlovák Tanítási Nyelvű Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium

hipikangi@gmail.com

Gyakran tesszük fel a kérdést, hogyan tehetnénk eredményessé az iskolát?

Kész recept nem létezik, de egy módszertani megújulás sikerre viheti próbálkozásainkat.

Miért épp a projektmódszert szorgalmazzák sokan?

Talán azért, mert benne van a játék, tevékenykedtetés és a tanulás is. Támaszkodunk a digitális nemzedék szokásaira, s egyben felkészítjük őket a világban való eligazodásra. Egy olyan megvalósult projektet szeretnénk bemutatni, amelyben kreatív, kutató diákok tantárgyakon átívelő, önálló gondolkodást támogató, megszokottól eltérő tanulási folyamatban vettek részt, létrehozva ezzel valami újat, valami érdekeset. A projekt során minden résztvevő változatos szerepkörökben jelenhetett meg, különböző feladatokat oldhatott meg érdeklődésének és képességeinek megfelelően.

A témaválasztást ez a tény motiválta, hogy 2020. márc. 14 - én első ízben ünnepeltük a matematika világnapját. A belső cél ebben az esetben is a tantárgyközi ismeretek bővítésére irányult, a külső pedig egy színházi előadás és matematikát propagáló játékos foglalkoztató délután megszervezését jelölte ki.

Az első részben a résztvevők csapatomunkában feldolgozták egy matematikus tevékenységét, s utazást terveztek a matematikus életével kapcsolatos helyszínekre. A második részben egy igazi matek show megszervezése volt a kitűzött cél. A résztvevők színházi előadást és interaktív foglalkozásokat szerveztek az iskola felsősei számára.

A projekt értékelése során formatív és szummatív értékelési módszereket alkalmaztunk, melyek vonatkoztak a projektre, a produktumra és a társas kapcsolatokra egyaránt. A differenciálás lehetőségére mód volt a csapatok kialakítása, a csapaton belüli munkamegosztás során, ill. a Matek show elemeinek előkészítésénél.

A projekt projekthét vagy tantárgyi órák keretében is megvalósítható, hisz számos tantárgyi kapcsolódási pont jellemzi. A résztvevő felismerheti a görög és a római kultúra máig tartó hatását, megfigyelheti a természetet konkrét tevékenységeken keresztül, különböző online platformokat ismerhet meg, s használhat a kooperáció során, átélheti a vizuális művészeti alkotások létrehozásának élményét, s lehetősége nyílik a folyamatok megvitatására, s véleményének kinyilvánítására.

Diákjainknak ugyan a jelenléti oktatásban nem volt módjukban élesben színre adni a produktumot, de a projektórák és a próbák lehetőséget adtak arra, hogy kifejezzék gondolataikat, érzelmeiket, s különböző drámai és színházi kifejezési formát ismerjenek meg. A kreatív problémamegoldás során észrevehették a matematika szépségeit, s mindennapi életünkben való megjelenési formáit.

A DIGITALIZÁCIÓ KÉNYSZERE – FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK ÁTALAKULÓ TELJESÍTMÉNYÉRTÉKELÉSI GYAKORLATA EGY NEMZETKÖZI BENCHMARKING KUTATÁS ALAPJÁN

Horváth László, Besze Szilvia, Beke Márton

Eötvös Loránd Tudományegyetem Neveléstudományi Intézet;
Tempus Közalapítvány

horvath.laszlo@ppk.elte.hu, szilvia.besze@tpf.hu, marton.beka@tpf.hu

A koronavírus okozta veszélyhelyzethez kapcsolódóan az oktatás világában a digitalizáció kényszerszerűsége még sohasem volt ennyire aktuális kérdés. Számtalan kutatás indult a távoktatási tapasztalatok felmérésére, de kevés projekt fókuszált az oktatásszervezés, adminisztráció és a vezetés egyéb területeire. Jelen előadás keretében egy nemzetközi benchmarking kutatás eredményeire támaszkodva bemutatjuk, hogy a kényszerű digitalizációs folyamatok milyen hatással voltak a felsőoktatási intézmények emberi erőforrás menedzsment gyakorlataira (toborzás-kiválasztás, ösztönzés-menedzsment, minőségmenedzsment, teljesítménymenedzsment stb.).

A benchmarking kutatás hat ország (Ausztria, Csehország, Grúzia, Horvátország, Szerbia és Magyarország) felsőoktatási intézményeinek körében zajlott 2020 végén. A felsőoktatási intézmények vezetői (általában a tanulás-tanítás vagy a minőségügy területével foglalkozó rektor-helyettesek) töltötték ki a szakértői kérdőívet, amely több nyitott végű kérdést, fájlt és link feltöltési lehetőséget is tartalmazott. A felmérés célja az volt, hogy képet kapjunk az egyes országok felsőoktatási intézményei által alkalmazott tanulási-tanítási stratégiákról, az oktatáshoz kötődő teljesítményértékelési gyakorlatokról, intézményi és nemzeti szabályozási háttérrel, ehhez kapcsolódóan az oktatók fejlesztésének és képzésének folyamatairól és lehetséges karrierfejlődésükről.

A kérdőívet kitöltő 171 válaszból 156 választ tartottunk meg az adattisztítás után (üres, duplikált adatok kiszűrésével). A mintában 45 horvát, 38 osztrák, 34 magyar, 20 grúz, 11 cseh és 8 szerb felsőoktatási intézmény szerepel.

Az előadás keretében a szöveges válaszok tartalomelemzésével arra keressük a választ, hogy egyes folyamatokra hogyan hatott a koronavírus okozta veszélyhelyzet, a kényszer hatására milyen változások zajlottak, milyen intézkedéseket tettek a felsőoktatási intézmények. Az elemzés elsődleges fókuszja azok a menedzsment szintű folyamatok, amelyek az oktatói munka teljesítményértékeléséhez, illetve az oktatók fejlesztéséhez és támogatásához kötődnek.

Az elemzéseink alapján látható, hogy a koronavírus okozta kényszer felgyorsította a felsőoktatási intézményekben a digitalizációs folyamatokat. Több intézmény is kutatásokat kezdeményezett, hogy vizsgálja a helyzet hatását, ezáltal megerősítve az adatvezérelt döntéshozást, a tudásmenedzsment folyamatokat az intézményekben.

A kutatás és az előadás a „PROFFORMANCE - Assessment Tool and Incentive Systems for Developing Higher Education Teachers` Performance”, EPLUS2020-EHEA09-2019 - EPLUS2020 Action Grant (899136) keretében valósult meg a Tempus Közalapítvány és az Innovációs és Technológiai Minisztérium koordinálásával.

A NEMZETI DIGITÁLIS OKTATÁSI INNOVÁCIÓS RENDSZER (DIGINOIR) STRATÉGIÁJÁNAK ELMÉLETI HÁTTERE

Horváth László, Fazekas Ágnes

Eötvös Loránd Tudományegyetem Neveléstudományi Intézet,
Eötvös Loránd Tudományegyetem Felnőttképzés-kutatási és
Tudásmenedzsment Intézet

horvath.laszlo@ppk.elte.hu, fazekas.agnes@ppk.elte.hu

A DigiNOIR a Digitális Pedagógiai Módszertani Központ (DPMK) felkérésére készült, célja a Digitális Oktatási Stratégia (DOS) implementálásához kötődően a 2011-ben megjelent Nemzeti Oktatási Innovációs Rendszer (NOIR) technológiai pillérének kibontása. Az előadás célja, hogy bemutassa azokat az elméleti megfontolásokat, amelyek a DigiNOIR stratégia alapját képezik. Az előadás DPMK megbízásából készült DigiNOIR stratégia-javaslat háttéranyagára épül (EFOP-3.2.15-VEKOP-17-2017-00001).

Az előadás keretében általános innovációelméleti perspektívába helyezzük az oktatástechnológiai innovációkat, az oktatási innovációkat a digitalizálódás tágabb kontextusában értelmezzük. Végül pedig bemutatjuk, hogy az oktatástechnológiai innovációknak milyen hatásuk van az oktatás eredményességének javításában.

A digitalizálódás társadalmi-technológiai folyamata az oktatásban is egyre gyorsabb ütemben zajlik. A folyamat keretében felértékelődik az információ és az adatok jelentősége, a termelési folyamatok egyre inkább eltolódnak a szolgáltatások irányába, felgyorsulnak az innovációs ciklusok és erősödik ezek kollaboratív jellege (OECD, 2019). A DigiNOIR stratégia elsősorban arra fókuszál, hogy a digitális technológiák milyen innovációs folyamatokat generálnak az oktatási ágazaton belül, illetve milyen innovációs folyamatokra van szükség ahhoz, hogy a technológiai innováció létrejöheszen. Innovációelméleti szempontból négy eltérő perspektívát mutatunk be: az objektum/produktum, a keletkezés, az ágensek és a terjedés.

Az oktatástechnológiai innovációk dinamikája kapcsán (keletkezés, terjedés) a stratégia elsősorban azt a kérdést járja körül, hogy hogyan integrálható a digitális technológia az oktatásba. Ehhez kapcsolódóan bemutatjuk az oktatástechnológiai innovációk különböző típusait, illetve a legelterjedtebb adaptációs modelleket (TPACK, SAMR, TAM stb.). Bemutatjuk azokat az ágenseket, akik a keletkezés és terjedés folyamataiban fontos szerepet játszhatnak. a tágabb oktatásipar bemutatása egy másik előadás fókuszsa. Az előadásban részletesen elemezzük a pedagógusok szerepét, lehetőségeit az oktatástechnológiai innovációk létrehozása, átadása és átvétele szempontjából.

Az oktatástechnológiai innovációk vonatkozásában bemutatjuk a legfontosabb trendeket, a kiemelt figyelmet igénylő területeket (pl. AI, BYOD, MOOC stb.), illetve építünk egy nagymintás empirikus kutatás adataira is, amely a magyar oktatási rendszerben zajló oktatási innovációs folyamatok sajátosságaira fókuszált (Innova kutatás). Az előadás keretében bemutatott elméleti kereteket esettanulmányokkal is illusztráljuk további előadásokban.

Az előadás az elméleti-fogalmi keretek bemutatásával hozzájárul ahhoz, hogy az oktatástechnológiai innovációs folyamatokat ökoszisztémaként tudjuk értelmezni és elemezni. Az első szerző a Nemzeti Kutatási Fejlesztési és Innovációs Alapból biztosított támogatásával, az OTKA posztdoktori pályázati program finanszírozásában járult hozzá az előadáshoz.

FELSŐOKTATÁSRA FÓKUSZÁLÓ OKTATÁSIINFORMATIKAI KORRAJZ

Hülber László, Papp-Danka Adrienn, Dringó-Horváth Ida

Gábor Dénes Főiskola; Magyar Táncművészeti Egyetem; Károli Gáspár Református Egyetem

bulber.laszlo@gmail.com, danka.adrienn@gmail.com, dringo.horvath.ida@gmail.com

Jelen előadásunk témája kapcsolódik a felsőoktatók digitális kompetenciáját DigCompEdu keretrendszer alapján mérő kutatáshoz (Horváth és mtsai., 2020) és az arra épülő oktatásmódszertani kézikönyvhöz (Dringó-Horváth és mtsai, 2020). A kézikönyvben az elméleti és gyakorlatorientált tartalomhoz hazai oktatásinformatikai szakértő gondolatai is kapcsolódnak szöveges idézeteken és videóinterjúkon keresztül.

Az interjút kutatási céllal is felhasználtuk azért, hogy a felsőoktatás oktatásinformatikai állapotát jellemezzük és egy korrajz formájában rögzítsük. Ennek eredményét mutatjuk be előadásunkban.

A strukturált interjú összesen 8 darab kérdése 3 fő kutatási területet fedett le. Az első az "életpálya" és önfejlesztés területe, a második a módszertan fogalmához kapcsolódik, a harmadik terület pedig a szakértők álláspontját fedi fel a felsőoktatás jelenlegi (digitális) oktatási kultúrájáról.

Az interjúalanyok (n=24) 6 különböző egyetemet, 2 felsőoktatástól független szervezetet (DPMK, Tempus), így összesen 18-féle intézményt képviseltek. A válaszokat kvalitatív módszerrel dolgoztuk fel és a leírt szövegeket a tartalomelemzés szabályai szerint kódoltuk. Célunk, hogy a felsőoktatás oktatásinformatikai korrajzát objektíven mutassuk be a szakértők gondolatainak tükrében. Nem célja a kutatásnak az interjúalanyok megnyilatkozások összevetése hazai vagy nemzetközi szakirodalommal, hanem véleményüket egymással állítjuk párba, vagy ellentétbe, ezzel további gondolkodást ösztönözve.

A kapott eredmények közül kiemeljük a módszertan kérdését, ahol újra és újra hangsúlyozzák a szakértők, hogy célokhoz rendelten érdemes a technológiát alkalmazni. Ez nem azt jelenti, hogy az eszköztár bővítésére ne kellene koncentrálni, de azokat mindig egy szintről feljebb, a módszertani kihívások tükrében érdemes megvizsgálni.

Arról a kérdésről, hogy a digitális eszközökhöz kapcsolódó látványpedagógia tömegeket vonzó erejét milyen mértékben érdemes kihasználni, megosztottak a szakértői vélemények. Egyesek szerint érdemes inkább távol tartani magunkat a jelenségtől, mert az a pedagógiai problémák „elkendőzéséhez” vezethet, valódi eredmények elérése nélkül.

Az önfejlesztést a legtöbben organikus formában tartják létszerűnek, de megjelenik egy olyan idealizált, tudatos forma is, amelyben az oktatók azonosítják szintjüket és ennek megfelelően követnek különböző forrásokat, kommunikációs csatornákat, találnak követendő mintákat, majd kipróbálják a gyakorlatban az újdonságokat.

A kutatás során létrejött korrajz a pandémia által hozott digitális átállás előtti állapotot írja le. Ugyan a témához tartozó mindenkorai szakirodalom tükrözi az adott évek eszközhasználati szokásait, de a szakértők szemüvegén át történő oktatásinformatikai helyzetfeltárás elsőként született meg a hazai felsőoktatás területén. Gyakorlati jelentősége, hogy bátorítást adhat a felsőoktatók digitális eszközhasználatához az elindulástól a szakértői szintig egyaránt.

KIHÍVÁS VAGY ALKALMAZKODÁS – A NEM ÖNKÉNT VÁLASZTOTT ONLINE(-NÁ VÁLT) KURZUSOK TANULÓI PERSPEKTÍVÁJA

Janurikéné Soltész Erika

Óbudai Egyetem Ybl Miklós Építéstudományi Kar

j.soltesz.erika@gmail.com

A 2020 tavaszán hirtelen online-ná váló egyetemi oktatás az egész világ felsőoktatási rendszerét felbolygatta. A lelki teherként is megjelenő helyzet az arra fel nem készült oktatók és tanulók millióit kényszerítette bele egy új tanítási-tanulási helyzetbe, a „sürgősségi távoktatás”-ba (emergency remote teaching, emergency eLearning – Bozkurt és Sharma, 2020; Murphy, 2020). Nemzetközi kutatások vizsgálták tanulói és tanári szempontból a helyzet kihívásait, az alkalmazkodás sikereit és sikertelenségeit. Tanulmányaik az egyetemi online oktatás kiemelt szempontjaiként és problémáiként jelenítik meg a hallgatók támogatását (Bao, 2020; Judd és mtsai 2020), a hallgatók értékelését, online tesztelését (Rajab és mtsai. 2020; Figueroa, 2020), az oktatók és a tanulók közötti kommunikációt, valamint a nagyfokú személytelenséget (Moralista és Oducado, 2020; Adnan és Anwar, 2020). A technológiai eszközökkel és internetellátással kapcsolatos, a tanulói oldalon megjelenő nehézségek a különböző társadalmi-gazdasági háttérű tanulók tanulási esélyeit befolyásolták (Mishra és mtsai., 2020) és a problémák az intézmény oktatási platformjaival kapcsolatosan is megjelentek (Bao, 2020). Az otthoni környezetben való tanulás sem egyértelmű előny (Zhang és mtsai, 2020), és az időbeosztás is nehézségként fogalmazták meg (Rajab és mtsai., 2020).

Kutatásomban tanulói szempontból vizsgáltam a tavaszi szemeszter második fele után a tapasztalatokat annak érdekében, hogy azok alapján kijelölhessük azokat az alapvető elveket és szempontokat, amelyek az online oktatásra fel nem készült egyetemi oktatók munkáját segítik. Kérdőíves vizsgálatomban 15 feleletválasztós és 2 kifejtendő kérdés segítségével arra kerestem a választ, hogy milyen tényezők hátráltatják és támogatják az otthoni online tanulás hatékonyságát. A 90 nappali és levelező képzésben résztvevő egyetemi hallgatóinktól kapott válasz alapján megállapítható, hogy tanulóink – a nemzetközi kutatási eredményekkel egybevetve – a tanárokkal való kapcsolattartást, az időbeosztást és a számonkéréseket jelölték meg a legfőbb nehézségként. Képzésünk sajátosságaiból adódóan fontos kérdés volt továbbá a videokonferenciákon (videokonkultációkon) való jelenlét, valamint a személyes tanulási környezet megteremtésének problémája is.

A kutatás eredményeinek részletes elemzése az oktatóink munkájának segítése által a hatékonyabb online oktatást támogatja. Aktualitását sajnos nem csupán az online oktatás kiszélesítésének jövője, hanem a jelen helyzethez való alkalmazkodásunk is igazolja.

TANÁROK GYEREKCIPIŐBEN? KÖZÉPISKOLAI TANÁROK INFORMÁLIS ÉS TAPASZTALATI TANULÁSA A DIGITÁLIS MUNKARENDBEN

Jenei Gabriella, Sváb Ágnes

Eötvös Loránd Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, Angol
Nyelvpedagógia Tanszék; Kürt Alapítványi Gimnázium

jenei.gabriella@kag.hu, svab.agnes@kag.hu

A 2019/2020-as tanév második félévét érintő országos, COVID-19 vírus miatt kialakult helyzet következtében bevezetett digitális munkarend a magyar oktatási intézmények többségét felkészületlenül érte, és ez alól a Kürt Alapítványi Gimnázium (KAG), a kutatás helyszíne, sem kivétel. A tanulást és tanítást szinte egyik napról a másikra kellett újragondolni az alapoktól. Jelen kutatás célja az volt, hogy ezt az eddig soha nem tapasztalt folyamatot több perspektívából is nyomon kövesse. A kutatás a kvalitatív, alapozott elmélet módszertanát követve épült fel. Célja volt, hogy feltárja az iskola vezetésének koordinátori, mentori szerepét, a tantárgyi munkacsoportok működésének, valamint a szülők, a tanárok és diákok együttműködésének jellemzőit. A tanulmány itt bemutatott része a 2020 márciustól júniusig tartó időszakban egy online, diák- (N=185) és két tanári kérdőív (N=31, illetve 22), valamint tanárokkal készült egyéni mélyinterjúk és diákokkal készült fókuszcsoportos és egyéni interjúk, ezen felül résztvevőként megélt tapasztalatok alapján vizsgálja a digitális munkarend megvalósításának lépéseit és a tanárok módszertani tanulási, alkalmazkodási folyamatát módszertani, oktatásszervezési- és tervezési szempontok mentén. Főbb kérdéseink arra irányultak, hogy milyen lépéseket tettek meg tanáraink, hogy alkalmazkodjanak az új oktatási rendhez, mi segítette leginkább a szakmai fejlődésüket, mi okozott számukra nehézséget. Azt is vizsgáltuk, hogy milyen újonnan tanult feladattípusokat, módszereket tudtak/tudnak beépíteni hosszabb távon a mindennapi tanári gyakorlatukba. Azt találtuk, hogy az újfajta módszerek elsajátítása ciklikus folyamat volt, ahol párhuzamosan zajlott az elméleti és a gyakorlati tanulás. A kapott eredmények alapján a tanárok digitális kompetenciája javult a tapasztalati és az informális tanulás során, ennek eredményei megmutatkoztak digitális oktatás során a 2020/2021-es tanévben is. Tapasztalataink alapján jógyakorlatokat tudtunk megfogalmazni az órák tervezésére vonatkozóan. A kutatás eredményei pedig segítenek jobban megérteni a tanárok tanulási folyamatát a digitális kompetencia szempontjából, valamint ehhez kapcsolódó tréningek szervezéséhez releváns javaslatokat fogalmaz meg.

AZ DIGITÁLIS OKTATÁS MEGVALÓSULÁSA, ÉS ÉRTÉKELÉSE A KÖZÉPFOKÚ RENDÉSZETI KÉPZÉSBEN

Kertai Bendegúz¹, Récsei Péter², Tóth Ákos¹, Prisztóka Gyöngyvér¹

¹PTE TTK Sporttudományi és Testnevelési Intézet, ²Pázmány Péter
Katolikus Egyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar

*bendeguz.kertai@gmail.com, recsei.peter@outlook.com, tothabu@gmail.com,
gyongyi@gamma.ttk.pte.hu*

A COVID-19 járvány robbanásszerűen változtatta meg mindennapjainkat az élet minden területén. A pandémia miatt hozott kormányzati intézkedések az oktatásban is azonnali struktúra- és oktatásmódszertani váltást jelentettek, megkövetelték a hagyományostól eltérő, a digitális térben zajló távolléti oktatást. A vizsgálatunk időszakát jelentő 2020 március és június közötti időszak alatt olyan tapasztalat- és adathalmaz gyűlt össze, amelynek elemzése előbbre lendítheti a digitális megoldások gyakorlati alkalmazását a rendészeti szakmai tárgyak esetében, illetve a tanári/szakoktatói metodikákban.

Kutatásunk azt vizsgálja, hogy a koronavírus-járvány okozta tantermen kívüli digitális tanrend miként hatott a szakképzésre, a rendészeti tagozatokra. Hipotéziseink az infrastruktúra rendelkezésre állására; a módszerek minőségére és értékelésére; a tanulói eredményességre és a társas kapcsolatok fontosságára koncentráltak. Online kitöltésű kérdőívet szerkesztettünk, amelyet 87 középfokú intézmény 1345 tanulója töltött ki. Közülük 302 fiatal végezte tanulmányait rendészeti orientációs osztályban. A kérdőív az általános demográfiai adatfelvételen túl, az online oktatásra vonatkozó, valamint a Multidimenziós Társas Támogatás Skála kérdéseit tartalmazta (Likert típusú 10 kérdés), melynek használatával képet kaphatunk a vizsgált csoportok társas beágyazottsági szintjéről. (Papp-Zipernovszky, Kékesi & Jámboři 2017)

Vizsgálatunk során felmértük egyes tanári módszerek alkalmazásának gyakoriságát. A rendészeti tanulók szakmai tantárgyaik esetében az interneten elérhető anyagok használatának gyakorisága 90%, míg pl. a könyvből történő önálló tanulás 60%. Az ellenőrzés tekintetében az online beküldendő házi feladat volt a legnépszerűbb 92%-kal, míg a szóbeli feleltetés 35%-os gyakoriságú a kitöltők válaszai alapján. A rendészeti képzésben résztvevő diákok az interneten megtalálható anyagokra támaszkodtak leginkább a távoktatás során, nem pedig a tankönyvekre, a tanár online magyarázatára vagy a tanári vázlatra (ppt-re).

A társas kapcsolatokat vizsgálva megállapíthatjuk, hogy a család a legmeghatározóbb tényező arra vonatkozóan, hogy a tanulók mennyire vélekednek pozitívan a digitális oktatásról.

A szakképzés területén sok tantárgy nem rendelkezik megfelelő mennyiségű és minőségű, online is elérhető tananyaggal és segédanyaggal, ami megnehezíti a tanulók felkészülését. A középfokú rendészeti képzésben elengedhetetlenül fontos, hogy tanulók minden oktatási helyzetben – akár önállóan is – el tudják sajátítani a szakmai gyakorlati ismereteket, ezért fontos lenne a digitális kompetenciák fejlesztése mellett az online oktatási anyagok kidolgozása is. A tanárok felkészítése a digitális oktatásban történő munkára, és szakmai segítség biztosítása számukra elengedhetetlen feltétel lenne az eredményes oktató-nevelő munka eléréséhez.

ONLINE ZENEOKTATÁS: TAPASZTALATOK ÉS PERSPEKTÍVÁK

Kiss Julianna

Debreceni Egyetem, HTDI, Nevelés- és Művelődéstudományi Program

cskissjulianna@gmail.com

A Közép-Európában 2020 tavaszán kialakult járványhelyzet nyomán bevezetett digitális (online) oktatás gyökeresen megváltoztatta a pedagógusok eszközeit, módszereit, stratégiáit. Markáns hatással volt a zeneoktatásra is, amelyben annak képzési sajátosságai miatt jelentős változásokat okozott.

A zeneművészeti oktatásnak az ismeretátadás mellett a készségfejlesztés is hangsúlyos célja. A hazai „készségtárgy” fogalomnak nem ismert ugyan nemzetközi megfelelője (és feltételez némi pontatlanságot a tárgyak ilyen merev csoportokra bontása) (Kárpáti, Gaul, 2011), mégis szemléletesen utal arra, hogy az ebbe a kategóriába sorolt tantárgyak elsajátítása más követelményeket támaszt a tanulóval/hallgatóval szemben, mint az inkább ismereti tárgyakként számon tartott diszciplínáké. Míg a félig elsajátított ismeret lehet jól hasznosítható részismeret, addig a félig elsajátított készség nem készség. A zenét tanulók eredményességben fontos szerepet játszik a hangszeres- és énekóra egyéni képzést öltő formája, amely lehetőséget ad a tanárnak és a tanítványának arra, hogy személyes kapcsolat alakuljon ki közöttük (Váradi, 2014). A csoportos zenélés/éneklés sikerének fontos feltétele az együttműködés, az alkalmazkodóképesség; az elhivatottság kialakulásában és a motiváció megtartásában kulcsszerepet tölt be a közösségi élmény.

A Debreceni Egyetem Humán Tudományok Doktori Iskola Nevelés és Művelődéstudományi Doktori Programjának Zenepedagógiai kutatócsoportja (a Magyar Művészeti Akadémia Művészetelméleti és Módszertani Kutatóintézet támogatásával) az alap, közép- és felsőfokú online zeneművészeti oktatás tapasztalatairól készít felmérést magyar zenepedagógusok körében. Előadásunkban 140 pedagógus online kérdőívben adott válasza alapján olyan kérdésekre keressük a választ, mint hogy változott-e a zenét tanulók zenével való kapcsolata és a zene iránti elkötelezettsége ebben az időszakban a tanáraik benyomásai alapján, vagy vannak-e a digitális zeneoktatásnak a későbbiekben is hasznosítható tapasztalatai a pedagógusok számára. A megkérdezettek válaszai alapján elemezzük, megvalósíthatóak-e online/digitális formában a csoportos és egyéni zene-foglalkozások; vizsgáljuk, milyen eszközöket és felületeket használtak a pedagógusok az online oktatás során, összegezzük a digitális oktatás előnyeit és hátrányait a válaszadók véleménye alapján, valamint kitérünk a pedagógusok motivációira és a tananyag-készítés tapasztalataira is.

A kutatás eredményei hozzájárulhatnak, hogy a zeneoktatást a pedagógusok eredményesebbé tegyék, az információátadást új csatornákkal gazdagítsák, és ahol ez hozzáadott értéket jelent, alkalmazkodjanak az egyre inkább teret hódító digitalizációhoz.

DIGITÁLIS KOMPETENCIÁK FONTOSSÁGA: CONTRA HASZNÁLATA EGY EMPIRIKUS VIZSGÁLAT ALAPJÁN

Kiss Krisztina

II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

kriszti.kiss23@gmail.com

A digitális világban való jártasság, fejlett digitális kompetenciák (digitális írástudás, digitális szövegértés, internetes nyelvhasználat szabályszerűségei, kritikai gondolkodás stb.) egyre inkább szükségesek mind a tanuláshoz, a munkához és a társadalomban való aktív részvételhez is. Mindezek vizsgálata nagyon fontos és hiánypótló kutatási terület, különösen itt Kárpátalján, ugyanis a kárpátaljai magyarok digitális kompetenciáit vizsgáló kutatás, eddig még nem készült. A digitális identitás és a médiatudatosság kérdéseit részben érinti egy 2017-es felmérés, de főként a digitális térben való többnyelvűség kérdései álltak a kutatás fókuszában (vö. Márku, 2017).

Tehát a megvalósult munka egy kiindulási kísérletnek, próbakutatásnak tudható be, mely a kárpátaljai magyarok, szűkebben a beregszászi járás (18-65) internetezői digitális kompetenciájáról, és azon belül a kritikai gondolkodás és a digitális szövegértés egy kis szeletéről tájékoztat bennünket. Míg a kritikai gondolkodásról az álhírek, hoaxok felismerésére és kezelésére beérkezett válaszok alapján következtetnek, addig az adatközlők digitális kompetenciájáról azon stratégiák, eszközök alapján, melyek az információ keresés-szűrés során kerülnek alkalmazásra.

Mindezen kompetenciák fejlesztése kiemelt fontosságú az oktatásban, melyhez képest mutatkoznak meg a kutatás eredményei. Ugyanis a résztvevő megfigyelés és a kérdőív során beérkezett válaszok azt mutatják, hogy az internetezők leggyakrabban nem a kritikai képességük alapján válogatják meg az információkat és döntenek annak hitelességéről, hanem többnyire ez, az érzelmi heurisztika valamint a megerősítő torzítás mintájára történik. Amely során hajlamosak érzelmi alapon mérlegelni, vagy olyan információkat elhinni és előnyben részesíteni, amelyek megerősítik meggyőződéseiket, vagy a dolgok valóságszerű képéhez állnak közelebb.

Az információ keresés-szűrés kérdései alapján pedig kiderült, hogy az internetezők többsége a google keresőprogramot alkalmazza, melynek keresési módszerei közül a kereső sávba beírt téma vagy kulcsszó alapján keres. Abban az esetben, ha nem megfelelőek a kiadott találatok, akkor a keresőbe beírt kulcsszó pontosításával, nem pedig más keresési stratégiák alkalmazásával hárítják el a problémát. Tehát egyértelmű, hogy a kutatás résztvevői rendelkeznek bár a digitális kompetencia alapvető technikai képességeivel (keresőprogram, keresősáv, görgetősáv használata), viszont az információk keresése és szűrése terén összességében egy szűkebb, bevált eszköztárra, stratégiákra hagyatkoznak. Ami azt jelenti, szükségszerű az oktatás és (vagy) élethosszig tartó tanulás keretében bővíteni az adatközlők digitális kompetenciájának ezen részét is.

DIGITÁLIS KREATIVITÁS FEJLESZTÉS TÁVOKTATÁSI KÖRNYEZETBEN - EGY 3D TERVEZŐ PROJEKT

Klima Gábor

Eötvös Loránd Tudományegyetem PPK Neveléstudományi Doktori Iskola

klimagabo@gmail.com

Az előadás kapcsolódik a Magyar Tudományos Akadémia és az Eötvös Loránd Tudományegyetem Vizuális Kultúra Szakmódszertani Kutatócsoportja „Moholy-Nagy Vizuális Modulok – a 21. század képi nyelvének tanítása” című tantervi innovációs projektjéhez. A program különböző modulokra osztva vizsgálja a 21. sz. vizuális kultúrájának tanítását és taníthatóságát, különös tekintettel a vizuális kultúra rendkívül gyors és folyamatosan változó technikai, technológiai környezetére.

A kutatás egyik fő törekvése, hogy a vizuális kultúra egyéb tantárgyakkal történő integrációjának lehetőségeit, gyakorlatait vizsgálja, mintaprogramok, projektek segítségével.

A vizuális nevelés technikai, technológiai megújítása és fejlesztése olyan nemzetközi trendekbe illeszkedik, amelyek arra keresik a választ, hogyan lehetséges a 21.sz. vizuális nyelvének oktatását a tanmenetek részévé tenni. A digitális kreativitás fejlesztés ebbe a folyamatba illeszkedve a tanulók digitális készségeire építve új technológiákkal egészíti ki a már meglévő tantermi gyakorlatokat.

Az itt bemutatott kísérlet egy, a távoktatás keretei között megvalósított vizuális kultúra - matematika - fizika integrált program 3D tervező szoftver segítségével.

Az előadás első szakaszában röviden ismertetem a STEAM (science, technology, engineering, arts, mathematics) oktatási kísérletünk eddigi eredményeit és kérdéseit (három éve zajló iskolai kísérletünkben olyan új digitális, vizuális módszertanokat tesztelünk, amelyek a későbbiekben bevezethetők lesznek a vizuális kultúra tantárgy tanmeneteibe). A STEAM pedagógia elméleti és gyakorlati kerete is kutatásunknak.

Az előadás második szakaszában bemutatom az integrált 3D tervező projektet.

A tanulók egy öt hetes program keretein belül 3D tervező szoftverrel dolgoztak (tinkercad). Ez egy iskolák számára fejlesztett, ingyenes, böngészőre írt program, amely a tervező funkció mellett digitális tantermi funkciókkal is bővített. Így a tanár valós időben követheti a tanulók online tervezői, alkotói munkafolyamatait.

A feladat részeként térbeli objektumok tervezését (vizuális kultúra, térlátás fejlesztés) egészítettük ki matematika problematikák megoldásával. A komplex épület-település-környezet tervezési szakasz második lépéseként az elkészült tervek 3D nyomtatóval történő kinyomtatása következik. Az elkészült, kinyomtatott objektumok megmozgatása stop motion animációs technikával (digitális kreativitás fejlesztés) a projekt harmadik lépése. A térbeli tervezést ilyen módon kiegészíti egy narratív, filmes projekt elem is. A projekt során a tanulók párhuzamosan használják számítógépüket a tervezéshez és okostelefonjukat az objektumok megmozgatásához (ehhez stop motion studio applikációt használnak - ingyenesen elérhető).

Az előadás harmadik, záró szakaszában tanulói munkákat mutatok be és rajtuk keresztül elemzem a program sikerességét, valamint egy új, természettudományokkal integrált, digitális kompetenciákra fókuszáló vizuális kultúra tantárgy lehetőségeiről beszélek.

DIGITÁLIS TARTALMAK TUDATOS LÉTREHOZÁSA – KOMPETENCIAFEJLESZTÉS A DIGITÁLIS FELSŐOKTATÁSBAN

Kovács Edina

Pécsi Tudományegyetem Humán Fejlesztési és Művelődéstudományi
Intézet

g.kovacs.edina@gmail.com

A felsőoktatásba belépő hallgatók az elmúlt évben szinte azonnal a digitális felsőoktatás részeseivé váltak. Ezen hallgatók legkésőbb a 2019-es évben érettségiztek, tehát még a 2012-es, és azt megelőző nemzeti alaptanterv iránymutatásai mellett tanultak informatikát. A NAT 2020-as módosítása nagyobb mértékben koncentrált a digitális kompetencia fejlesztésére, komplex digitális kultúra oktatást vízionál, azonban ezen hallgatók esetében ez nem feltétlenül történt meg korábban. A digitális világban és a digitális felsőoktatásban nagy hangsúlyt kap a digitális tartalmak előállításának képessége az információ hatékony keresése és értékelése mellett. Az elsőéves hallgatók digitális kompetenciáinak fejlesztésére ad lehetőséget a több szak tantervében helyet kapó Informatika tantárgy. A kutatás két bölcsészszak elsőéves hallgatóinak digitális kompetenciáit vizsgálta, és a digitális kompetencia három területének (Információ és adatmenedzsment, Digitális tartalmak előállítása, Kommunikáció és együttműködés) fejlesztésére irányult. A tantárgy átdolgozása, és a kompetenciák azonosítása a Digitális Kompetenciakeretszer 2.1-es változatát vette alapul. Az informatika tantárgy hagyományos tananyagainak digitális kompetencia fejlesztési fókuszára való átdolgozása után a cél a hallgatók digitális környezetben való tudatosságának és képességeinek fejlesztése, a hagyományos informatikai szoftverek használatának, és az informatika és számítástechnika elméletének elsajátítása mellett.

A kompetenciafejlesztés Moodle platform és Teams felületeken digitális konzultáció segítségével valósult meg. A kutatási minta 42 fő volt, amin belül 21 fő kontrollcsoportként vett részt a kutatásban. A hallgatók egyik csoportja specifikus digitális kompetenciafejlesztő feladatokat végeztek el a Moodle-ben a tananyag alapjainak elsajátítása mellett. A hallgatók a félév elején és végén kompetenciamérő tesztet töltöttek ki, valamint önbevallás útján értékelték képességeiket. A félév kezdetén a hallgatók jelentős része hiányos ismeretekkel rendelkezett a digitális adatok értékelésével, előállításával kapcsolatban. A kutatás eredményei alapján látható, hogy a hallgatók önértékelése, illetve a félév elején és félév végén mért kompetenciaszintek alapján, hogy a hiányzó digitális kompetenciák fejlesztése sikeres volt, elsősorban azon hallgatók körében, akik a Moodle felületén további fejlesztő tartalmakat és feladatokat végeztek el a félév során. Az előadás a hallgatók Információ és adatmenedzsment és Digitális tartalmak előállítása kompetenciaterület fejlesztésének eredményeit mutatja be.

A DIGINOIR STRATÉGIA-JAVASLAT PRIORITÁSAI

Kovács István Vilmos, Pálvölgyi Lajos

Budapesti Metropolitán Egyetem, Eötvös Loránd Tudományegyetem
Neveléstudományi Intézet

kivi.comp@gmail.com, lajos@projecon.hu

A DigiNOIR stratégia-javaslat az oktatási ágazat innovációs stratégiája (NOIR, 2011) oktatástechnológiai pillérének kibontásaként a Digitális Pedagógiai Módszertani Központ megbízásából jött létre az EFOP-3.2.15-VEKOP-17-2017-00001 azonosítószámú, „A köznevelés keretrendszeréhez kapcsolódó mérési-értékelési és digitális fejlesztések, innovatív oktatásszervezési eljárások kialakítása, megújítása” program keretében. A javaslat megalapozásán egy szakértői csapat 2019-ben közel félévig dolgozott. Számos interjú, fókuszcsoporthoz megbeszélés, dokumentumelemzés, háttér tanulmány és esettanulmány készült. Áttekintették az oktatástechnológia nemzetközi szakirodalmát, fejlődésének globális trendjeit, humán és szervezeti feltételeit, és szerepét a tanulás eredményességének javításában.

A dokumentum bemutatja az oktatástechnológiai innováció elméleti hátterét, valamint hazai és nemzetközi szakpolitikai környezetét. A következő stratégiai prioritásokat és beavatkozási területeket azonosította: (1) Az oktatástechnológiai ipar innovációs kapacitásának fejlesztése, amely az oktatástechnológiai (EdTech) vállalkozások fejlesztését, exportösztönzést, az EdTech cégekkel való partnerség-építést, valamint az oktatástechnológiai ipar és az oktatási intézmények erősebb kommunikációját kívánja meg. (2) Az oktatástechnológiai innovációs folyamatok tudásháttérének fejlesztése, ami magában foglalja oktatástechnológiai trendelemzések és piaci előrejelzések készítését, egy nemzeti oktatástechnológiai kutatási-fejlesztési program indítását, kísérleti oktatástechnológiai laboratóriumok létrehozását, a tudásépítés és szakmai-társadalmi párbeszéd erősítését. (3) Az oktatástechnológiai innovációk szervezeti és humán feltételeinek fejlesztése, amely az oktatástechnológiai innovációs ösztönző rendszerek kiépítésére, oktatástechnológiai standardok alkalmazására, az egyéni és szervezeti szintű képességek erősítésére terjed ki. (4) Az oktatástechnológiai innovációs folyamatokat támogató intézmények fejlesztése, amely egy nemzeti oktatástechnológiai központ, oktatástechnológiai innovációs klaszterek, hálózatok és ökoszisztémák, valamint közvetítő intézmények kialakításáról szól. (5) A javaslat további részei a kiemelt fejlesztési területek meghatározásával, hazai és nemzetközi speciális pilot programokkal, az infrastruktúra és a curriculum feltételeivel, valamint a stratégia implementálásával foglalkoznak. A dokumentum konkrét intézkedési javaslattal zárul.

Az előadás a fenti prioritásokat mutatja be. A javaslat készítői nem sejtették a COVID járvány miatti, az oktatás digitalizációjában bekövetkezett drámai áttörést és az intézményi szintű alkalmazkodás látványos megnyilvánulásait. Vajon érvényesek maradtak-e a megfogalmazott javaslatok az új helyzetben is? Az előadás többek között erre a kérdésre keresi a választ.

AR ÉS VR TECHNOLOGIÁK OKTATÁSI FELHASZNÁLÁSI LEHETŐSÉGEI A KIÁLLÍTÁSI KOMMUNIKÁCIÓBAN

Kuttner Ádám

Budapesti Corvinus Egyetem

adam@topschool.hu

Előadásomban a múzeumi és kiállítási kommunikáció digitális műfajai közül a kiterjesztett és a virtuális valóság technológiák alkalmazására épülő hazai és nemzetközi olyan (jó) gyakorlatokat mutatok be, amelyek elsődleges célja különféle ismeretek átadása vagy a múzeumi élmény kiterjesztése.

A kutatások korpusza a 2019-ben és 2020-ban lezajlott helyszíni megfigyelések során jött létre, amelyben 11 ország, 18 kulturális intézményében összesen 31, főleg múzeumok által fejlesztett kiállítási kommunikációs alkalmazást vizsgáltam meg, s értékeltem azok tudományos hitelessége, interaktivitása, kommunikatív értéke, a befogadói élmény minősége és a technikai színvonala alapján. Az élet többi területéhez hasonlóan ma már a múzeumokban sem kérdéses, hogy foglalkozniuk kell a digitális átalakulással és annak hatásaival. Annak okán, hogy a vizsgált technológiák létrehozásának legfőbb célja nem az információk átadása volt, hanem sokkal inkább egyfajta valóság előállítása, a vizsgálatom kommunikációs elméleti háttere a J. W. Carey (1989) által kifejlesztett kommunikációs modell, azaz a kommunikáció kulturális vagy rituális megközelítése lett.

A kiállítási kommunikációs alkalmazások kiválasztása során törekedtem arra, hogy a lehető legszélesebb körből elemezzek mintát. Éppen ezért a felkeresett kulturális intézmények kiválasztása során szempont volt a változatosság mind az intézmény mérete, mind pedig tudományterületi besorolása szempontjából. Így egyaránt vizsgáltam művészeti és technikatörténeti, kulturális örökséggel kapcsolatos, természettudományi és történelmi alkalmazásokat világviszonylatban jelentős nagy múzeumban és néhány alkalmazottal dolgozó galériában, kisebb helytörténeti gyűjteményben is. A kutatás során oktatási szempontból számos jó és kevésbé sikeres alkalmazást dokumentáltam és értékeltem.

A kiállítási AR/VR technológiák vizsgálata során szerzett tapasztalataim jól hasznosíthatóak lehetnek hasonló technológiára épülő alkalmazások tervezésénél mind a múzeumpedagógusok, mind pedig a tanárok vagy a tudománykommunikáció más területén dolgozó szakemberek számára.

ONLINE KURZUSFEJLESZTÉS ÉS OKTATÁSMÓDSZERTANI TÁMOGATÁS AZ ELTE EFOP-3.4.3 PROJEKTJÉBEN

Lénárt Krisztina

Eötvös Loránd Tudományegyetem

lenart.krisztina@oktig.elte.hu

Az ELTE az EFOP-3.4.3-16-2016-00011 azonosítójú, A felsőoktatás hozzáférhetőségének javítása, komplex, fenntartható tanulástámogatási környezet kialakítása, az oktatás innovatív megújítása az ELTE telephelyein című projektjében azt a célt tűzte ki maga elé, hogy innovatív oktatási módszerekkel bővíti oktatóinak eszköztárát, képessé téve őket arra, hogy egyre szélesebb körben fejlesszenek a online tanulási környezetben elérhető kurzusokat a felsőoktatás minél szélesebb körben elérhetővé tétele érdekében, fenntartható, digitálisan támogatott, akadálymentesített tanulástámogatási környezet kialakításával. Az oktatók a fejlesztőmunkát támogató képzéseken vehettek részt, melyek az online kurzusok kialakításának, facilitálásának során felmerülő módszertani problémákra adtak választ. A komplex felépítésű projektben így jöttek létre olyan MOOC-ok, (Tömeges Nyílt Online Kurzusok), amelyek szakmai továbbképzésre, rekrutációs célokra, tudománynépszerűsítésre vagy lemorzsolódást csökkentő készségfejlesztésre használhatóak. Valamint olyan speciálisabb témájú, célzottabb közönségnek szóló e-learning kurzusok, amelyek szervesen kapcsolódnak az egyetemi curriculumhoz, és lehetőséget adnak a hallgatónak az önszabályozó tanulásra, a tanulói közösség új dimenzióinak megismerésére, az oktatónak pedig a hallgatói tevékenységek követésére, a lemorzsolódás veszélyének korai felismerésére. Előadásomban ennek a fejlesztési folyamatnak a lépéseit, valamint az eredményeket szeretném röviden bemutatni.

GRAFOMOTOROS KOORDINÁCIÓ FEJLESZTÉSE AZ ÓVODÁBAN OZOBOT BIT ROBOTOKKAL

Liszka Anikó

Orosháza Városi Önkormányzat Napköziotthonos Óvodája Könd Utcai
Telephely

liszkaianiko6@gmail.com

Kisgyermekkori robotika, kódolás, kiválóan alkalmazható az óvodai gyakorlatban, már az óvodába lépéstől. Előnye, hogy számtalan képesség egyidejű fejlesztésre alkalmas és bármely műveltségterületbe integrálható komplex tevékenység. Mely kiváló eszköze lehet az SNI, BTMN-es gyermekek fejlesztésének, felzárkóztatásának, esélyegyenlőség megteremtésének, egyéni bánásmód érvényesítésének, flow élmény biztosításának, több érzékszerv egyidejű aktivizálásának, saját élményű tanulás megalapozásának. Éppen ezért az integrációt is elősegíti. Természetesen a tehetséggondozásban is hasonló fejlesztési lehetőségeket tartogat maga a kisgyermekkori robotika.

A digitális kompetencia fejlesztése mellett megjelenik a reális önismeret megalapozása és kooperációs készségek fokozása, frusztrációs tolerancia csökkentése, problémamegoldó, algoritmikus gondolkodás erősítése.

Számtalan padlórobotból válogathatunk, legegyszerűbbek a távirányítóval működtethetőek (pl.: hangya robot), egyszerű funkcióval irányíthatók, például tapsvezérlésű (pl.: petbitz robotok), építhető és az elemek sorrendje által programozható (pl.: Code a pillar) mátrix alapú robotok, melyek kötött robotpályán, vagy úgynevezett négyzethálón mozognak (pl.: BeeBot), vonalkövető (pl.: edison), applikációval irányítható (pl.: bluebot), bolg alapon programozható (pl.: Mazzy), széles skálán válogathatunk funkció, programozás jellege szerint.

A robotokhoz kapcsolódó pályák és játékok változatossága a pedagógus kreativitásán múlik. A pályákat a gyerekekkel közösen is létre tudjuk hozni, vagy megrajzolják, vagy maguk építik, pálya elemeit előre elkészítik. Lehetnek papír alapú, vagy textilre, esetleg festővászonra alkotott képek.

A mindennapok gyakorlatából most kiemelten az Ozobotokat szeretném bemutatni. Amelyek többek között segítik a gyermekek vizuális kreativitásának kibontakoztatását, grafomotoros koordináció fejlesztését. Jellemzőjük: apró méretű, vonalkövető és színkód olvasó. Bevezetés több lépésből épülhet fel. Mely az egyszerű kirakós összeillesztős játékokból kiindulva, a művészeti festmények feldolgozásán át, a vonalösszekötő színező pályákon keresztül vezet a színkódok megismeréséig és azok önálló megalkotásáig. Természetesen ezen játékokat színesítik a különböző applikációk, melyek egy-egy témához kapcsolódva akár a kiterjesztett valóság oktatási szerepét is erősíthetik már óvodás korban, mint például a Quiver, vagy az ARloopa.

THE ROLE OF DIGITAL COMPETENCES IN CULTURALLY DIVERSE ONLINE LEARNING ENVIRONMENTS

Major-Kathi Veronika

Pannon Egyetem, Többsz nyelvűség Doktori Iskola

mkveronika@gmail.com

Although it seems that the year 2020 was all about universities locked down, the COVID19 pandemic in fact had presented an unprecedented opportunity for universities for self-reflection, evaluation and exploitation of their capability to adapt, and transform in a way that can, in the long run, be beneficial well after the end of the crisis (Pricewater Cooper 2020)

In spring 2020, the sudden lockdown of universities affected more than 3.9 million students in OECD countries (UNESCO 2020), and many envisioned the end of tertiary mobility as we know it. However, after the first shock, it is clear that – although differently – international mobility will remain an integral part of university life. In August 2020, based on more than 66,000 responses from prospective international students across 198 nationalities, only 6% stated that they no longer wanted to study abroad (QS 2020).

Online courses, virtual and blended mobility have been with us for some time, but now they will play a key role not only in the resilience but in the competitiveness of universities. Nevertheless, we must understand that digital transition is much more than shifting to online classes within a week as an emergency response to an unprecedented pandemic (Hodges et al. 2020). If implemented wisely, a well-designed digital transition can attract students from new regions, and expand the possibilities in the global competition and rankings. A well-executed online learning environment can improve the quality of any study program, support the differentiated teaching of on-campus students, contribute to the extracurricular development of part-time courses and provide a great opportunity for remote study programs.

With the myth of the ‘digital generation’ busted during the forced shift to online education, universities still have to face the challenges of teaching and learning in the online space and find ways to support their learners in improving their learning skills and digital competences to ensure the efficiency of online education.

Student interaction and activities are integral part of a quality online study program, clearly envisioned in accreditation requirements and desired learning outcomes (Davidson-Shivers - Rasmussen - Lowenthal, 2018.) Student groups tend to be heterogeneous in all classes, but it is especially true when the participants are international students, coming together in the online space from all walks of life (Kumi-Yebaoh et al., 2019). Hence, in the case of online courses targeting international audiences, the suitable support of communication and interaction is of key importance.

With international mobility shifting towards the digital, not only the cultural differences, but the various levels of digital competences of international students need to be taken into account whilst designing and implementing online learning environments; furthermore, targeted study programs – aiming to develop their digital competences – are needed to empower them to succeed in culturally diverse online learning environments.

KARANTÉN ONLINE OKTATÁS A SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEMEN: MIT TAPASZTALTAK A DIÁKOK?

Majó-Petri Zoltán, Görög Vivien, Szakál Péter

Szegedi Tudományegyetem Gazdaságtudományi Kar

majo.zoltan@gmail.com, grivien.ada@gmail.com, szakal.peter@szte.hu

A 2020-as évben az egyetemi polgárok a COVID következtében új kifejezéssel gazdagodtak: beköszöntött a távolléti digitális oktatás kora. Ennek az „öszvérnek” feldolgozása megkezdődött a hazai szakirodalomban: akár a digitális átállás jó gyakorlatának dokumentálása mentén (Benedek, 2020) akár a szakértői interjúk eszköztárával (Hülber – Papp-Danka – Dringó-Horváth, 2020), akár egyetemi oktatók tapasztalatainak kérdőíves vizsgálatával (Buda – Szabó – Erdei, 2020). Empirikus kutatásunkkal ezt a sort szeretnénk gazdagítani, egy több mint háromezer fős online kérdőíves hallgatói felmérés eredményeivel.

A „karantén online oktatás” (KO2) felmérés 2020. április 22 és június 8-a között zajlott, online kérdőíves módszertannal. A Szegedi Tudományegyetem 3526 tanulójának véleményét gyűjtöttük be, mely a teljes hallgatói létszám közel egyötödét teszi ki. A válaszadó hallgatók körében az SZTE-n működő 12 kar mindegyike képviselteti magát, 87%-uk nappali képzésben tanult.

A felmérés fókuszába a következő kérdéscsoportok kerültek: készen álltak-e a hallgatók és az oktatási alrendszer az online oktatásra? Mik a hallgatók preferenciái, illetve a hallgatók szemüvegén keresztül hogyan teljesítettek az oktatók virtuális osztályteremben?

Kérdőívünkben több állítást fogalmaztuk meg, a válaszadóknak 1-5-ig terjedő skálán el kellett dönteniük, hogy mennyire jellemzőek rájuk. A beérkezett válaszok alapján azt mondhatjuk, hogy a válaszadók döntő többsége (70%) nem érzett hiányt eszközparkja tekintetében. Továbbá 74%-uk többnyire egyedül is meg tudta oldani informatikai problémáit. Közben a válaszadók közel 40%-ának problémája volt a programok/platformok használatával, vagy annak nem megfelelő működésével. Hasonló arányban, 40-40%-ban oszlanak meg a válaszadók az internetelérés szakadozásának megtapasztalását – nem tapasztalását illetően is.

A válaszadó hallgatók 51%-a szerint az SZTE a lehetőségekhez képest jól vette a digitális oktatás akadályait, közben a 60%-uk azt állítja, hogy több időt vett igénybe számára a tanulás a hagyományos tantermi oktatás során tapasztaltakhoz képest.

A válaszadó hallgatók 59%-ára igaz, hogy jobban elfáradt mint a frontális oktatásban: 47%-uk tapasztalta a képernyő előtti tanulás fáradalmait, és 44%-uknak gondot okozott a határidők betartása, a tantermi oktatáshoz képest.

Végezetül a kitöltők csupán egynegyede volt elégedett oktatóival, és mindössze 17%-uk számára vált könnyebbé a tanulás az új, digitális rendszerben.

OKTATÁSI ROBOTOKKAL TÁMOGATOTT MAGYARÓRÁK BEVEZETÉSE EGY MOLDVAI CSÁNGÓMAGYAR TELEPÜLÉSEN

Majzik Tamás

Moldvai Csángómagyarok Szövetsége, Szegedi Tudományegyetem

tamasmajzik@gmail.com

Az elmúlt évtizedekben lezajlott hazai és nemzetközi pedagógiai kutatások rámutattak arra, hogy a 21. században bekövetkezett változások az oktatásra is erőteljes hatást gyakoroltak (Molnár, Turcsányiné, Kárpáti, 2019). Egyre több kritika jelent meg az oktatásunk eredményességével szemben, ezekre való válaszként érkeztek újszerű pedagógiai módszerek. A technológiával támogatott oktatási eljárások alkalmasak lehetnek a tanulás és az oktatás folyamatainak alapvető megváltoztatására.

Az oktatási robotok használata egy újfajta és érdekes eredményeket kínáló válasz a 21. század és az információs társadalom által feltett kérdésekre. Az oktatási robotikára elsősorban a kódolás és a programozás megszerettetésének és megtanulásának motivációs bázisaként tekintünk (Fehér, 2020), de előadásomban a humán területekbe történő interdiszciplináris bevezetésével foglalkozom.

Tapasztalatom szerint az oktatási robotokkal támogatott tanulás hatására fejlődik a tanulók problémamegoldó gondolkodása és szövegértési képessége, ennek a két területnek a fejlesztése integráltan is megvalósulhat a magyarórák keretében.

Előadásomban a releváns szakirodalom vizsgálatára alapozva az oktatási robotok használata kapcsán szerzett ismereteimet összegzem, a hangsúlyt ezeknek az eszközöknek a problémamegoldó gondolkodásra és a szövegértési képességre gyakorolt hatásának elemzésre helyezem. Különböző robotikai eszközöket mutatok be: Blue-Bot, EaRL, Cyber Robot, Edison, Macrobot, Codey Rocky és Ozobot, illetve ismertetem az ezekhez kapcsolódó módszertani lehetőségeket és kihívásokat.

Romániában, Moldvában (Csángóföld), egy kistelepülésen szervezek magyar foglalkozásokat nem formális tanulási struktúrában. Kiemelt célja az előadásomnak, hogy az így szerzett tapasztalatimat a formális oktatás számára is hasznosíthatóvá tegyem, elsősorban a magyarórák vonatkozásában.

Az oktatási robotokkal támogatott tanúlással kapcsolatban kevés hazai empirikus ismerettel rendelkezünk. Előadásomban egy lehetséges empirikus kutatás tervét is ismertetem.

A DIGITÁLIS MUNKARENDŰ OKTATÁS ÉRVÉNYESÜLÉSE A COVID-19 MÁSODIK HULLÁMÁNAK IDŐSZAKÁBAN – TAPASZTALATOK A FELSŐOKTATÁS BÁZISÁN

Molnár György, Balázs Brigitta

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, Eszterházy Károly
Egyetem

molnar.gy@eik.bme.hu, balazs.b@index.hu

A távoktatás kiterjesztése valamint az Internet elterjedése következtében kialakultak az ún. e-learning oktatási formák, amelyek nem nélkülözhetők a megfelelő módszertani modellek kidolgozását (Szűts-Zarka, 2009). Ehhez járult hozzá napjaink egyik meghatározó pedagógiai törekvése, a digitális pedagógia, amelyet számos hazai kutató vizsgált elméleti kereteiben (Szűts, 2020) és gyakorlati felhasználásában (Benedek, 2008; Molnár, 2013). A közelmúltban mindezen változások és a technológiai fejlődés hatására kialakult digitális átállás (Kis-Tóth-Racsko, 2016), valamint digitális kultúra jelenségeit is egyre inkább megtapasztalhattuk napjainkban. 2020 március 14.-től kialakult COVID-19 járványhelyzet előtérbe helyezte az eddigi távoktatási, e-learning alapú IKT-val támogatott tanulási környezeteket, kialakítva a digitális munkarendű oktatás gyorsan alkalmazható megoldásait. Oktatói tapasztalatainkra hagyatkozva a fordított oktatási módszereket vezettük be pilot jelleggel, és vizsgáltuk meg a hatását egy másik kutatás keretében. Emellett az eddigi blended-learning megoldás mellett az ún. hibrid oktatási modellt kellett bevezetnünk a második szakaszban, ami az egyidejű jelenléti és távolléti oktatás megvalósítását jelentette. Az elmúlt hónapok mindannyiunknak nagy változást jelentettek, hiszen egy olyan oktatási helyzethez kellett alkalmazkodnunk, melyre eddig nem volt példa.

Kutatásunk célja, hogy a COVID-19 első szakaszát követően megismerhessük a hallgatóink digitális munkarendű tanulással kapcsolatos tapasztalataikat, pozitív és negatív élményeiket, korlátokat, hogy a pedagógusoknak számára előremutató és hasznos visszajelzéseket tudjunk adni az előttünk álló oktatási szakaszhoz. Nyitott kérdésként merült fel a szükséges infrastrukturális beruházások mértéke is. A vélemények feltérképezésére az általunk tanított kurzusok hallgatóit kérdeztük meg kérdőíves vizsgálat útján, 2020 őszén. A beérkezett értékelhető válaszok száma N=94 volt, amelyet egy online Google Forms alapú kérdőíves felmérés eszközével mértünk fel. A válaszokat az egyszerű leíró statisztikai módszerek mellett sokváltozós elemző eljárással is feldolgoztuk, SPSS22 program segítségével. Ezek alapján a válaszadók 100%-a rendelkezett okostelefonnal, 90%-a lappal és 48%-a asztali számítógéppel a digitális oktatás szakaszában. A felmérés alapján a digitális kompetenciák területén legfejlettebbnek a digitális tartalmak önálló kezelése és megosztása állt a válaszadók 62%-a esetében. A Pandémiás időszakban a megkérdezettek 28%-a napi 2 órát, 14%-a pedig napi 4 órát használta az IKT eszközeit tanulásra. A válaszadók 27,7%-ának kellett beszereznie új informatika eszközt a tanuláshoz vagy oktatáshoz, amely átlagosan 250 000Ft kiadást takart. Legnagyobb negatívumként a személyes kapcsolat hiányát (55%) és a figyelem elterelődését (47%) említették meg. A kapott eredmények hozzájárulhatnak egy hatékonyabb, digitális illetve hibrid munkarendű módszertani és technológiai megoldások kidolgozásához.

MESTERSÉGES INTELLIGENCIA ALKALMAZÁSA AZ OKTATÁSBAN

Molnár Tamás

DE, Multimédia és E-learning Technikai Központ

molnar.tamas@metk.unideb.hu

A mesterséges intelligencia (AI) és a gépi tanulás számos alkalmazása már megjelent mindennapjainkban, pl. az okostelefonon elérhető segédek képében és terjedni fog az oktatásban is. A mesterséges intelligencia lehetővé teszi az emberek és a csevegőrobotok közötti beszélgetéseket. Ezek a robotok nagy ígéretek az informatika területén. A csevegőrobotok egy része szöveges módon kommunikál, a fejlettebbek hangfelismerésre és hangos válaszok előállítására (VUI = Voice User Interfaces) is képesek. A hangalapú társalgás egyszerűbb és gyorsabb a felhasználók számára, hiszen a szavakkal folytatott beszélgetés a természetes kommunikációs forma az emberek számára. A hangformában kommunikáló robot a nyelvtanulásban is jól használható, pl. a kiejtés gyakorlására. A párbeszéd formájú kommunikáció a figyelem folytonos fenntartását is igényli és segíti. A csevegőrobot összeköthető az e-learning rendszerekkel (pl. Moodle), és együtt új, eddig nem ismert szolgáltatásokat képesek nyújtani. Néhány olyan szolgáltatás, amelyet a csevegőrobotok az online oktatás területén nyújthatnak: - A csevegőrobot válaszol a gyakran feltett kérdésekre (GYIK). Pl. elfelejtettem a jelszavam, hogyan iratkozhatok be a portálra, hogyan léphetek be egy kurzusba, stb. Ez segít a tanárnak abban, hogy csökkenjen a feladatok szervezésére és végrehajtására fordított idő, mivel a robotok azonnali választ adnak a hallgatók gyakori kérdéseire. - Ha a csevegőrobot és az e-learning rendszert személyes azonosítóval összekapcsoljuk, a felhasználó bejelentkezés után személyes adatokat igénylő kérdésekre is választ kaphat. A bot segítségével a hallgatók könnyen elérhetik egyéni adataikat, például a feladatok beadásának időpontját, a tevékenységekre kapott osztályzatokat, a felvett kurzusok nevét, stb. - Bejelentkezés után, a hallgatók hozzáférhetnek a tanfolyam tevékenységeihez, például a tesztekhez, hangalapú felhasználói felületen keresztül. csevegőrobot szóban felteszi a kérdést, melyre a hallgató szintén szóban válaszol. - A "tutor" bot személyre szabott tanulást tud biztosítani, a hallgatók tudásához és igényeihez alkalmazkodva, sajátos követelményeiknek megfelelően. A tanuló egyéni teljesítményének függvényében, küldi a hallgatónak az értesítéseket és értékeléseket. A csevegőrobotok oktatási alkalmazásai hatékonyan segítik az oktatókat és a hallgatókat továbbá finomíthatják az oktatási gyakorlatokat.

ONLINE MULTIMÉDIÁS TANANYAGOK MÓDSZERTANI JELLEMZŐI

Mezei Mónika

MTA-SZTE Elbeszélt Történelem és Történelemtanítás Kutatócsoport

mezmonika@gmail.com

A pandémia miatt kialakult helyzetben előtérbe került a távoktatásban használható online digitális tananyagok fontossága. A Zachor Alapítvány és a Dél-kaliforniai Egyetem (University of Southern California, Los Angeles) Soá Alapítványa évek óta foglalkozik multimédiás, videóinterjúk köré épülő tantermi és online tananyagok fejlesztésével, kipróbálásával és hatástanulmányok készítésével. Előadásomban olyan multimédiás tananyagok kerülnek bemutatásra, amelyek olyan készségeket fejlesztenek, amelyekre a hagyományos (frontális, vagy más módszertannal történő) oktatásban nem nyílik annyi lehetőség. A tananyagokat a videóinterjúk feldolgozását segítő kérdések és feladatok szemszögéből vizsgálom, bemutatom annak metodológiáját, hogy hogyan érdemes a videóinterjúkat használni az online oktatás során. Az előadás kitér a tanár szerepének megváltozására is a hagyományos, tantermi oktatáshoz képest.

Bemutatásra kerül az USC Shoah Foundation online oktatási oldala, az IWitness, amely számos tananyagot, videóinterjút és azok feldolgozásához szükséges módszertani javaslatot tartalmaz. Az itt szereplő tananyagok példáján mutatjuk be az online multimédiás oktatás sajátosságait, a kérdések és feladatok típusait.

Az MTA-SZTE Elbeszélt Történelem és Történelemtanítás Kutatócsoport által végzett kutatás azokat a készségeket és kompetenciákat vizsgálja, amelyek jobban fejleszthetők a multimédiás eszközök bevonásával, mint a hagyományos oktatás keretei között. A Kutatócsoport a 20. századi traumák történetének tanításával kapcsolatos multimédiás órákat megelőző és követő kérdőívekkel, kvalitatív és kvantitatív módszerekkel dolgozott. Az előadás kitér az eddigi kutatások eredményeire is, amik a diákok számos kompetenciának fejlődését mutatják.

TÁVOLLÉTI OKTATÁS A HALLGATÓK SZEMSZÖGÉBŐL

N. Tóth Ágnes, Veisz Helga

ELTE PPK PPI-Szombathely, ELTE SEK-BDPK

toth.agnes@ppk.elte.hu, veiszhelga222@gmail.com

Az elmúlt legmeghatározóbb felsőoktatás-pedagógiai kihívását a távolléti oktatásra átállás jelentette. A modern oktatás hívei, alkalmazkodva a hallgatói igényekhez már régóta különféle információközvetítési formákat vontak be a tanítás-tanulási folyamatba (Ld. WEB 2; blended learning; LMS), amivel a tanulók tanulási motivációit és kreativitását kívánták fokozni (Sendall et al, 2010; Cachia et al 2010). A COVID-19 pandémia okozta szükséghelyzet miatt e megoldások hazánkban is népszerűbbé váltak. Az online térben megtartott órák a személyesség elvesztésével átfurmálták a megszokott órai jellemzőket (Horváth et al., 2020). Megváltozott a tanulási környezet, a tanulmányi követelmények, a tanórai munkaformák, a hallgatói hozzáállás és nem utolsósorban a tanulási eredmények értékelése.

Kutatásunk célja a hazai felsőoktatási intézményekben megvalósult online oktatásnak a hallgatók szemszögéből történő elemzése, azért, hogy milyen sikerrel vették annak akadályait. Célunk rávilágítani, milyen jelentős eltéréseket érzékeltek kitűzött tanulmányi céljaik elérésében a hagyományos kontaktórás és az online térben megtartott órák hatékonysága között. Hipotéziseinket abból az aspektusból fogalmaztuk meg, hogy a jelenlegi oktatási kényszerhelyzet – a hallgatók megítélése szerint – hordoz-e és milyen mértékben hordoz előnyöket és/vagy akadályokat az elméleti és gyakorlati tárgyak tanulásával, továbbá az így megszerzett ismeretek hasznosíthatóságával összefüggésben. Vizsgálatunkat az ELTE PPK a KEB-2020/102 számon regisztrálta és engedélyezte.

Kutatási módszerünk véletlenszerű, online kérdőíves adatgyűjtés során kapott kvantitatív elemzés. A mintában súlypontoszjuk saját intézményegységünk (ELTE-SEK) hallgatóinak válaszait, és ezen adatokból, főleg lokális következtetések levonását vállalkozunk. Adatgyűjtő eszközünk 34 zárt kérdésből áll, melyek egymásból építkezve foglalják csoportba az online oktatás szegmenseit. A kérdőív kitöltése 10-15 percet vesz igénybe.

Kutatási mintánkat az önkéntes adatszolgáltatásban részt vevő 478 felsőoktatási hallgató alkotja, akiket személyes ismeretség illetve a közösségi média különféle csoportjai révén nyílt lehetőség megszólítani. Adataink az alacsony elemszám és a válaszadók erős intézményközi szóródása miatt nem reprezentatívak, ezért országos érvényű megállapításokat, illetve a különböző felsőoktatási intézmények közötti összehasonlíthatásokat nem tesznek lehetővé.

Eredményeink rámutatnak a hallgatóknak a távolléti oktatásban való helytállás iránti rendkívüli erőfeszítéseire, valamint az online oktatás hatékonyságát/szervezettségét illető színvonalbeli különbségekre. Mindezek mellett fény derül az online oktatás sikerességének néhány neuralgikus pontjára, például az IKT eszközök ismeretének és használatának hallgatói és oktatói anomáliáira is. Adataink megvilágítják továbbá a hazai felsőoktatás digitális készségének hallgatói és oktatói oldalakon előforduló hiányosságait és fejlesztendő területeit is.

HALLGATÓK IKT ESZKÖZHASZNÁLATA ÉRTÉKRENDSZEREIK MENTÉN

Pacsuta István

Eszterházy Károly Egyetem GTK-TTI

pacsuta.istvan@uni-eszterhazy.hu

Alapvető célunk, hogy számos korábbi vizsgálat adatbázisát felhasználva megalkossunk egy kategóriarendszert, melynek felhasználásával megismerhető a felsőoktatásban részt vevő hallgatók - értékválasztása, annak motivációi. Ehhez elengedhetetlen, hogy a korábbi elemzéseink során kialakított érték-rendszerek érvényességét ellenőrizzük. Tervezett előadásunkban arra keressük a választ, hogy az értékválasztásban regisztrálható különbségek milyen mértékben járnak együtt az infokommunikációs eszközök használatának eltéréseivel. Szűkebben: a különböző értékrendszerrel rendelkező fiatalok milyen stratégiák mentén használják a közösségi oldalakat, milyen felhasználói szokásokkal rendelkeznek.

A kérdőívvel történt adatfelvételek során használt értéksor a World Value Survey (WVS) által használt értékeken, értéksoron alapszik (Inglehart, 2000 és Inglehart – Baker, 2000). A Regionális Egyetem Kutatócsoport 2005-ös és 2010-es kérdőíves lekérdezésen alapuló adatbázisát felhasználva korábban meghatároztuk a hallgatói „értékcsoportokat”, feltártuk a hallgatók érték-struktúráját. A 2016-os Magyar Ifjúságkutatás adataira támaszkodva (A Kutatópont Kft. engedélyével) lehetőségünk nyílik arra, hogy az eddigi eredményeinket, kategóriáinkat összevessük egy jóval nagyobb minta, azaz a Kárpát-medence fiataljainak értékstruktúrájával, az általunk felállított kategóriák érvényességét ellenőrizzük.

Eredményeink rávilágítottak arra, hogy a közösségi oldalak használatának gyakorisága nem feltétlenül kapcsolódik össze a közösségorientált értékválasztással. Jelen vállalásunk, hogy a más attitűddel rendelkező hallgatói csoportok IKT eszközökkel kapcsolatos viselkedését is megvizsgáljuk, kiemelt figyelmet fordítva azon hallgatókra, akik anyagiasabbnak bizonyultak társaiknál. Továbbá megvizsgáljuk, hogy a megalkotott hallgatói csoportok között van-e különbség abban a tekintetben, hogy az IKT eszközöket tőkekonverzióra használják, e tekintetben milyen stratégiákkal rendelkeznek.

Nagyobb ívű elméleti vonatkozású vállalásunk, hogy megalkossunk egy, az ifjúságra alkalmazható értékrendszer-kategóriát, mely az ifjúság megváltozott társadalmi körülményei között is alkalmazható. Gyakorlati szempontból az értékrendszerek megfelelő alátámasztottság mellett egyéb társadalmi cselekvések esetén is prediktív funkcióval bírhatnak, azaz az értékválasztás alapján regisztrálható különbségek a társadalmi élet különböző színterein (oktatás, munka világa, közösségi kapcsolatok) eltérő viselkedéseket vetítenek előre.

A FORMÁLIS NYELVEN TÖRTÉNŐ PROGRAMOZÁS TÁMOGATÁSA A SZÖVEGÉRTÉS METAKOGNITÍV FEJLESZTÉSÉN KERESZTÜL

Pap-Szigei Róbert, Pásztor Attila

Kecskeméti Bolyai János Gimnázium; Neumann János Egyetem GAMF
Műszaki és Informatikai Kar

pap-szigei.robert@gamf.uni-neumann.hu, pasztor.attila@gamf.uni-neumann.hu

Az algoritmizálás alapelemei az általános iskolai tantervben megjelennek, a 2020-ban megjelent kerettanterv szerint azonban új, kötelező elemként jelentkezik az összes középiskolai tanuló számára a formális programozási nyelven történő programozás. Bár számos, a programozást népszerűsítő rendezvény és honlap létezik (pl. EU Code Week vagy a Kódolás órája a code.org oldalon), a tanulók közül eddig csak kevesen találkoztak a formális nyelven történő programozás elemeivel.

A nem speciális vagy szakmai tanterv szerint tanuló középiskolások esetén nincs tapasztalatunk arról, hogy kötelező tananyagként milyen sikerességgel és motiváltsággal sajátítják el egy formális nyelv használatának alapjait. A formális programozást tanuló (emelt szintű) középiskolai és felsőoktatási csoportokban végzett vizsgálataink azonban megmutatták, hogy a köznyelvi szövegek megértése jelentősen befolyásolja az algoritmizálási és programozási feladatok megoldásának sikerességét.

Előadásunkban egyrészt a 94 középiskolással és 34 alapszakos hallgatóval végzett, öt tesztre és egy kérdőívre épülő empirikus vizsgálatunk fontosabb eredményeit, másrészt az eredményekre alapozó, 2021-ben induló fejlesztőkísérletünk célkitűzéseit, hipotéziseit és módszereit mutatjuk be.

A vizsgálatban elektronikus mérőeszkővel mértük a résztvevők szóolvasási készségét az általános és informatikai szókincsen (102 item, $\alpha=0,89$); a köznyelvi szövegek megértését (16 item, $\alpha=0,71$); az algoritmizálás készségeit (32 item; $\alpha=0,92$); a programnyelv szintaktikai ismeretét és a fejlesztőkörnyezet használatát (52 item, $\alpha=0,90$). Emellett egy (érettségi nehézségű) programozási feladat megoldását ($\alpha=0,91$) és a tanulási énkép összetevőire irányuló kérdőív kitöltését kértük a tanulóktól.

Eredményeink szerint a szövegértés esetén megadható olyan – az adott tesztrendszerben értelmezhető – kritériumszint, amelynek elérése jelentős hatás gyakorol az algoritmizálás készségeire és a programozásra. A hatások főként a magasabb alkalmazási szinteken, a kivitelezési-átkódolási és az értelmezési szinten jelentkeztek.

A tervezett fejlesztőkísérletbe egy kilencedikes, nem informatikai emelt szintű képzésre járó tanulócsoportot, valamint egy alapszakos mérnökinformatikus hallgatókból álló csoportot vonunk be. A kísérletben az olvasási stratégiák metakognícióra épülő fejlesztését valósítjuk meg. A feldolgozandó szövegek részben a középszintű érettségi szövegszerkesztés feladataiban alkalmazott ismeretterjesztő szövegek lesznek, részben pedig a digitális kultúrára, majd a programozásra vonatkozó ismeretterjesztő szövegek és tananyagok. A fejlesztés időtartama egy tanév lesz.

A sikeres fejlesztés közvetlen hatást gyakorolhat a programozás középiskolai oktatására, a tárgy tantervi követelményeinek teljesítésére. A programozási készségek és motívumok kedvező változása mellett a szövegértés fejlesztése, az olvasásról szerzett metatudás segítséget nyújthat más tantárgyak elsajátításában és az önálló ismeretszerzésben is.

ESZKÖZHASZNÁLATI SZOKÁSOK AZ E-LEARNINGBEN A DEBRECENI EGYETEMEN

Papp Gyula, Vágvolgyi Csaba

Debreceni Egyetem Multimédia és E-learning Technikai Központ

papp.gyula@metk.unideb.hu, vagvolgyi.csaba@metk.unideb.hu

Bár nem előzmények nélkül való, de mégis a Pandémia hatására vált tömegessé az e-learning eszközök használata egyetemünkön. Lassan egy év távlatából visszatekintve tanúságos számunkra, hogy hogyan alakult az e-learning használata. Vizsgálódásunk során elemeztük, hogy hogyan változott az e-learning használatának az intenzitása és a dinamikája.

Ettől izgalmasabb a különböző eszközök/modulok használatának az alakulása. Részletes elemzésnek vetettük alá, hogy milyen eszközöket milyen gyakorisággal alkalmaztak az oktatók, illetve, hogy ezeknek az eszközöknek hogyan oszlott meg a használati gyakorisága. Természetesen érdekelt minket a miértetek – azaz, hogy miért választottak az oktatók egy eszközt. Igyekeztünk feltárni az okokat az egyes modulok használatával kapcsolatosan. Kideríteni, hogy miért pont azt az eszközt választották és milyen megfontolás vezette őket.

Legalább ennyire izgalmas lehet az is, hogy a választott eszközöket hogyan, milyen módon használták az oktatók. A modulok paraméterezése, az egyes beállításokból fakadó különbségek és a mögöttük álló elképzelések a tanulási-tanítási folyamattal kapcsolatosan szintén tanúságosak lehetnek. Ezen belül kiemelten érdekelt bennünket, hogy hogyan alakul a számonkérések, vizsgák és általában az értékelési folyamatok kezelése.

Vizsgálódásunk során igyekeztünk feltárni, hogy az oktatók milyen ismeretekkel rendelkeznek az általuk választott eszközökről. Milyen anomáliák fordulnak elő. Érdekel továbbá minket, hogy milyen más informatikai eszközöket használnak oktatóink. Milyen szoftvereket használnak fel az oktatási anyagok előállításánál.

Természetesen nem egy öncélú felmérés készítése volt a célunk. Nem pusztán a dolgok számossága érdekelt minket, hanem inkább annak felmérése, hogy hol állnak az oktatók az e-learning tananyagfejlesztés és az online oktatás terén. Bár eddig is számos képzéssel és folyamatos támogató tevékenységgel segítettük az oktatók munkáját, de ezzel a felméréssel egy minden eddigénél szélesebb képzési rendszert és online oktatási stratégiát szeretnénk megalapozni.

A PROJEKTOKTATÁS LEHETŐSÉGEI A DIGITÁLIS TÉRBEN

Pete József

Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziuma és Kollégiuma

pete.jozsef72@gmail.com

A tavaszi pandémiás helyzet következtében bevezetett digitális oktatás új kihívások elé állította a pedagógustársadalmat. Az ismeretek átadása mellett a különböző készségek, attitűdök fejlesztése is komoly kihívásokat jelentett. Ennek megoldására hatékony eszköznek bizonyult a különböző, a tanulói aktivitást feltételező módszerek, köztük a projektoktatás alkalmazása (M. Nádasi M., 2010, Verók A. – Vincze B., 2011.) A vizsgálat célja annak felmérése, hogy a digitális térben milyen lehetőségei és korlátai vannak a pedagógiai projekteknek

A kutatás tárgyát egy középtávú, csoportszintű, eredményorientált, tananyaghoz kötött, interdiszciplináris elemeket hordozó történelmi projekt képezte, melynek témája az ókor és kultúrája volt.

A kutatás során arra a kérdésre kívántam választ kapni, hogy mennyiben ültethető át a digitális térbe a tanulói aktivitáson, interakciókon alapuló pedagógiai eljárás: milyen előnyei, korlátai vannak a jelenlétben alapuló megvalósításhoz képest?

A kutatás során azzal a feltételezéssel éltem, hogy a szociális kompetenciák kevésbé, a digitálisak jobban fejleszthetőek az offline megvalósításhoz képest.

A kutatás során többféle adatforrással dolgozhattam: vizsgáltam egyrészt magukat az elkészült projekteket, a projektnaplókat, valamint kérdőíves vizsgálatot is végeztem.

A kvalitatív és kvantitatív elemzések eredményei azt tükrözték, hogy a módszer – bizonyos adaptálást követően – jól alkalmazható a diákok motiválása, ismereteik elmélyítése, kritikai gondolkodásuk és tanulási képességeik fejlesztésére. Maga a digitális tér csak bizonyos szempontokból jelentett kihívást a diákok számára, a projekt kivitelezésének nem volt leküzdhetetlen akadálya. Ugyanakkor a pedagógus részéről a facilitátori szerep alaposabb kimunkálását igényli.

Összességében a pedagógiai munka hatékonyan alkalmazható eszköze lehet a projekt alapú oktatás.

AZ ONLINE OKTATÁS SZORONGÁST NÖVELŐ ÉS CSÖKKENTŐ FAKTORAI

Sáfrány Judit

Eszterházy Károly Egyetem - Neveléstudományi Doktori Iskola

safrany12@gmail.com

A digitális esélyegyenlőtlenség pszichológiai aspektusából többek között a biztonság és a kontroll kérdéseit veti fel, ami a tanulók szorongásos tünetképzéseiben manifesztálódhat. Jelen előadás célja az online oktatás szorongást növelő és csökkentő faktorainak bemutatása az érintett populációval végzett rövid esettanulmányok és az illeszkedő szakirodalmi háttér felhasználásával. A szorongás forrásai közül az iskolalátogatás (közlekedés és az iskolai szintér), az egészség-betegség spektrum, a kortársak, a szociális miliő, a teljesítmény, a szereplés, a jövő feletti kontroll, valamint a családon belüli konfliktusok összefüggéseinek vizsgálata jelenik meg. A vizsgálatban 10 fő tanulóval (12 és 19 éves életkor között) felvett interjú tartalomelemzése történik. A primer adatgyűjtésnél a mintavétel elsődleges célja olyan fiatalok vizsgálata, akik a 2020 márciusában elrendelt online oktatás előtt is tapasztaltak szorongásos tüneteket, és pszichológiai segítséget kértek problémájuk megoldásához. Az interjú anyagában az elemzés szempontjai a következők: a szociális készség színvonala, a szociális igény (introvertált-extravertált dimenzió), a szorongás forrása, a család szorongásszintje (facilitáló vagy gátló családi közeg), az online oktatással járó objektív előny vagy hátrány, illetve a megelőző szorongásszint csökkenése vagy emelkedése. Az adatok elemzése során a faktorok együttjárásainak és a gyakoriságoknak a megfigyelésén volt a hangsúly. A konklúzió alapján a szorongásos tünet észlelése mellett a szociális igény fennmaradt, a szociális készség színvonala viszont nem jellemzően magas vagy alacsony a csoportban. A család szorongásszintje azonban kifejezetten magas a háttérben, illetve azokban az esetekben, amikor az online oktatással, tehát az otthon töltött idő növekedésével a szorongás szintje is emelkedett, kifejezett összefüggés rajzolódik ki. Amennyiben a tünet szempontjából a szociális vagy a teljesítménnyel, szerepléssel kapcsolatos helyzetek jelentőséggel bírnak, az online oktatással járó életmódváltozás előnyt, ezáltal a szorongásszint csökkenését jelentette. Fontos hangsúlyozni, hogy elsősorban rövid távú hatásokról beszélhetünk, a hosszú távú hatások elemzése akár ellentétes irányú eredményeket is hozhat. Ehhez szükségesnek tűnik a cyber bullying, az online tér mint lehetséges szorongást indukáló közeg, illetve a szociális készségek fejlődésének figyelemmel kísérése.

TANULÁSTÁMOGATÁS ÉS TANULÁSSZERVEZÉS A TÁVOLLÉTI OKTATÁSBAN

Serfőző Mónika, Aggné Pirka Veronika, Bajzáth Angéla, Böddi Zsófia

Eötvös Loránd Tudományegyetem Tanító- és Óvóképző Kar

serfozo.monika@tok.elte.hu, pirka.veronika@tok.elte.hu, bajzath.angela@tok.elte.hu, boddi.zsofia@tok.elte.hu

A koronavírus járvány kihívások elé állította a felsőoktatást is 2020 tavaszán. A távolléti oktatás sajátos, az aktuális helyzetre született fogalom, nem azonos a távoktatással, az online tanulással, e kettő jellemzőit ötvözi. A valódi távoktatással és online képzésekkel szemben hirtelen és nem tervezett módon történt az átállás, ezt fejezi ki a „vérszélhajtó távolléti oktatás” (emergency remote teaching, ERT) kifejezés (Hodges et al, 2020).

Kutatásunk egy pedagógusképző karon vizsgálja a COVID-19 járvány felsőoktatás-módszertani összefüggéseit. Kérdőíves kutatásunk 1. fázisában még 2020. április végén, egy hónappal a távolléti oktatás kezdete előtt kérdeztük a hallgatókat tapasztalataikról (N=609). A 2. fázis a tanév végén zajlott, kérdéseinkkel összefoglaló áttekintésre készítettük a hallgatókat (N=285) és az oktatókat (N=35) is.

Előadásunkban azt elemezzük, hogy ebben a sajátos helyzetben (1) milyen előnyeit és nehézségeit tapasztalták a hallgatók a távolléti oktatásnak, (2) hogyan szervezték a tanulást, (3) hogyan tervezték át az oktatók a kurzusaikat, (4) hogyan alakultak tanulástámogató tevékenységeik, (5) hogy folytatódtak és fejeződtek be a kurzusok a hallgatók szemszögéből és végül, hogy (6) milyen változásokat és tovább vihető tapasztalatokat hozott a távolléti oktatás a hallgatók és az oktatók számára.

A távolléti oktatás előnyeként leginkább a rugalmas időbeosztást, az otthonról tanulás kényelmét és az önfejlődési lehetőséget említették a hallgatók. A legjelentősebb nehézségeket a személyes kapcsolatok és kommunikáció hiányában, az önszabályozott tanulás menedzselésében (határidők tartása és önmaguk motiválása) és a technikai problémákban tapasztalták. Kulcskérdésnek bizonyult a rendszerezettség, a sok felületen érkező feladatok követése, a tanulási módszerek rugalmas alakítása. A hallgatók kiemelték az oktatói rugalmasságot, segítőkészséget, differenciált bánásmódot, mint szükséges támogató tényezőket. Örültek a szinkron óráknak, igényelték az élő, online konzultációkat, nagy részük úgy érezte egyébként, hogy nem kap valódi oktatást, csak feladatokat és számonkérést. Kedvelték még a résztémákhoz tartozó, azonnali visszajelzés lehetőségét nyújtó kvízeket, játékokat, az alkotó jellegű feladatokat, melyek során önálló produktumot kell létrehozni. Az oktatók többségének nehézséget jelentett az online tanítás technikai hátterének és platformjainak kialakítása vagy átdolgozása, ennek időigényessége, az értékelési stratégia áttervezése.

A hagyományos felsőoktatási kultúrához képest a távolléti oktatás rávilágított az oktatói szerepkör komplex összetevőire is: ezek szerint az oktatók dolga elsődlegesen nem a klasszikus értelemben vett tudásátadás, hanem a tanulás mentorálása, a hallgatók támogatása, a kurzusokban zajló társas tanulási folyamatok facilitálása.

TABLETTEL TÁMOGATOTT OKTATÁS TAPASZTALATAI EGY „MÁSODIK ESÉLY” ISKOLÁBAN

Sinkovics Ádám

A Tan Kapuja Buddhista Gimnázium és Általános Iskola

ado.sinkovics@gmail.com

Az infokommunikációs technológiák (IKT) alkalmazása és beépülése a pedagógusi tevékenység tananyag-közvetítő gyakorlatába napjainkra általános jelenséggé és folyamattá vált, melyet a tantermen kívüli, digitális munkarend időszaka még inkább előtérbe helyezett. Az IKT használat a 21. század oktatástechnológiájának szerves része, alkalmazási területei, a megfelelő eszközök és programok hatékonysága számos tudományos, szakmai és felhasználói fórum témája. Ehhez a diskurzushoz kapcsolódva a beszámoló az esélyteremtés fogalmi keretébe helyezi az IKT eszközhasználatot, és azt a kérdést járja körül, hogy milyen, tabletekkel megvalósított tanórai jó gyakorlatok támogatják azoknak a kulcskompetenciáknak, képességeknek a fejlődését, amelyek megfelelő szintű elsajátítása elősegítheti a hátrányos helyzetű tanulók társadalmi mobilitását. Az elemző beszámoló fókuszába olyan jó gyakorlatok kerültek, amelyek alkalmazása segíti a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók kompetenciafejlesztését, a tanulói és tanulási motivációk erősítését, és az információs műveltség kialakítását. Az előadás nem tér ki a már széleskörűen használt és népszerű, játékosan gyakoroltató hazai és külföldi alkalmazások ismertetésére, hanem olyan egyedi megoldásokat mutat be, melyek lényege a tanulói ismeretbővítés segítése, a különböző információk hatékony keresése, strukturálása, és a kreatív és elemző szemléletmód kialakítása.

A beszámoló terepül szolgáló intézmény a Dél-Dunántúl régió Siklói járásában, azon belül is Alsószentmártonban működő „második esély” iskola, A Tan Kapuja Buddhista Gimnázium és Általános Iskola. Az intézmény tanulói csoportját kizárólag hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, a beás cigány etnikumhoz tartozó fiatalok alkotják, olyan csoport, amely erősen veszélyeztetett az iskolai lemorzsolódás jelenségében, különösképpen a középfokú oktatás színterein. Az iskola „második esély” programjának célkitűzése, hogy másodlagos szocializációs színtérként, egy olyan erőteret hozzon létre, amely a meglévő szocioökonómiai hátrányok ellenére az iskolában tartja a tanulókat, és sikeres tanulmányi előmenetelhez, iskolai végzettség megszerzéséhez segíti őket. Ennek a törekvésnek egyik eleme, hogy a legkorszerűbb oktatástechnológiai eszközök és módszertan alkalmazásával szervezi a tanítás-tanulás folyamatait. A 2015 óta alkalmazott iskolai tablethasználat során kialakított jó gyakorlatok elemző bemutatása egyaránt támaszkodik a pedagógusi és tanulói reflexiókra.

A TÁVOLLÉTI OKTATÁS ELSŐ SZAKASZÁNAK ÉRTÉKELÉSE

Szabó József, Buda András, Erdei Gábor

Debreceni Egyetem Nevelés- és Művelődéstudományi Intézet

szabo.jozsef57@gmail.com, buda.andras@arts.unideb.hu, erdei.gabor2@gmail.com

A pandémia, és az ennek következményeként indított távolléti oktatás jelentős változást hozott az egyetemi oktatók és a hallgatók számára. Kutatásunkban a Debreceni Egyetemen, 2020 tavaszán megvalósuló távolléti oktatás tapasztalatait kívántuk összegyűjteni. Elsősorban azt kívántuk feltárni, hogy miként zajlott le a távolléti oktatásra, a digitális pedagógia gyakorlatára való átállás, illetve, hogy a pandémiás félév végén hogyan látják az oktatók ezt a folyamatot, milyen változásokat érzékeltek az általuk végzett munka különböző részterületein. Többek között arra kérdeztünk rá, hogy milyen terhelést jelentett az oktatóknak a távolléti oktatás, hogyan tudták megoldani a tervezett oktatási feladatokat. Az új helyzet mennyiben befolyásolta a tudományos és szakmai munkát. Az információk összegyűjtéséhez egy általunk összeállított, online kérdőívet használtunk fel, melynek kitöltésére többször kiküldött e-mail segítségével kértük fel az oktatókat. A vizsgálatban az egyetem mindegyik kara részt vett, így kijelenthetjük, hogy a felmérés ugyan nem volt teljeskörű és nem volt reprezentatív, de a minta alapján az egyetemi oktatók tevékenységére megfelelő információk háttérrel nyújtott.

A kutatás alapján megállapítható, hogy a pandémia az egyetemi oktatók munkájában jelentős változásokat hozott. Az eredmények azt mutatják, hogy a felmerült technikai és informatikai nehézségek ellenére a tervezett oktatási feladatokat döntően sikerült megoldani, viszont a fokozott terhelés és az új megoldásokra történő átállás a tudományos munkát jelentősen hátráltatta. Az oktatók az adott helyzetben elsősorban a kurzusok minél magasabb színvonalú megtartására törekedtek, amit véleményük szerint sikerült megoldani. A válaszadók többsége a 35-54 év közötti korcsoportba tartozott, és átlagosan heti 5-6 kurzust tartottak, ami lényegében megfelel a jelenléti oktatás adatainak. Az oktatók fokozott terhelése alapvetően annak következménye, hogy tanórákra történő felkészülésre és az oktatási feladatok ellátására a hagyományos oktatáshoz képest több időt kellett fordítaniuk. Ebben számos elem beletartozott a tananyagok digitalizálásától, az új segédanyagok, prezentációk készítésétől kezdve, a különböző oktatási és kommunikációs platformok, illetve a mérés-értékelés új formáinak megismeréséig. Ezzel együtt a tervezett oktatási feladatokat a többség legalább 80%-os szinten meg tudta valósítani. Az oktatási feladatok irányába eltolódó terhelés következtében a tudományos és egyéb közéleti tevékenység jelentősen lecsökkent. Így összességében a járványhelyzet az oktatást csak kisebb mértékben gátolta, viszont a többi területen jelentős visszalépést jelentett az oktatók számára.

PÁLYAORIENTÁCIÓS NAP LEHETŐSÉGEI A KÖZÉPISKOLAI ONLINE OKTATÁS KERETEIN BELÜL

Tajtiné Lesó Marianna Györgyi

Eszterházy Károly Egyetem, Neveléstudományi Doktori Iskola

tajtine.lesogyorgyi@gmail.com

Az 1-12. évfolyamig kötelezően megszervezendő pályaaorientációs nap célkitűzései megegyeznek a Nemzeti Alaptantervben (továbbiakban: NAT) megfogalmazott életpálya-építést segítő célokkal. A NAT által megfogalmazott iskolai pályaaorientáció transzdiszciplináris és folyamat jellegű, melynek kiemelt elemei közé tartozik a kulcskompetenciák fejlesztése, amik nagymértékben segíthetik a tanulókat felkészülni a felnőtt lét szerepeire. A pályaaorientáció „feladata” tehát, hogy segítse az egyént elegendő információhoz jutni önmagáról és releváns információkhoz juttatni a szakmákról, munkaerőpiac lehetőségeiről.

A digitális munkarendben a szakszolgálatnál dolgozó pályaválasztási tanácsadó pedagógusok és pszichológusok fontos feladatuknak tekintették az iskolában dolgozó pedagógusok munkájának segítségét. A kötelezően megszervezendő pályaaorientációs napok elmaradását megelőzendő, kidolgozásra került egy Online Pályaaorientációs módszertani eszköztár 1-12. évfolyamig.

Előadásomban a gimnázium 9-12. évfolyamán tanuló diákok számára készült online módszertani feladatgyűjteményt és a felhasználás tapasztalatait kívánom bemutatni.

A módszertani feladatgyűjtemény a gamifikációs alapelvek betartásával és eszköztárának széleskörű felhasználásával készült. Célként fogalmazódott meg, hogy online játékokon keresztül bővítse a diákok önismeretét, pályaismeretét, miközben megfelele a pályaaorientációs folyamat szakmai elvárásainak.

Az online pályaaorientációs módszertani anyag 2020. május 2. és december 12. között került felhasználásra Heves megye 4 gimnáziumában. A megvalósult online pályaaorientációs nap után visszajelzést kértünk diákoktól és pedagógusoktól egyaránt. Az online pályaaorientációs nappal kapcsolatos tapasztalatokra, nehézségekre vonatkozó véleményeket kérő visszajelző lapunkat 737 gimnáziumi tanuló és 15 pedagógus töltötte ki.

A kapott eredmények összességében pozitív képet mutatnak, azonban látható válik az évfolyamonkénti igények nagymértékű eltérése, mely hasznos információnak bizonyul a későbbi offline és online pályaaorientációs napok szervezésénél is.

MEASURING THE IMPACT OF XEROPAN ON THE ENGLISH AS FOREIGN LANGUAGE LEARNING PROCESS AMONGST A LARGE SAMPLE OF PRIMARY SCHOOL STUDENTS

Thékes István

Gál Ferenc Egyetem

jerrythekekes@gmail.com

In the research conducted during the 2020 semester we intended to reveal to what extent the Xeropan package (Xeropan app and the Classroom learning management system /LMS/ impact English as foreign language (EFL) development.

Xeropan is a gamified EFL learning application and LMS offering EFL learners over 500 lessons at 13 different levels with more than 10,000 headwords to learn. Xeropan's developers envision teaching 100 million students worldwide English and developing their EFL skills. In the near future the developers seek to create online gamified learning material in the following languages: German, Spanish, and French. In addition to plenty of visual elements, users can also see the curriculum in writing. The scientific grounding of Xeropan is provided by Paivio's (1969) double coding theory, Vygotskiy's zone of proximal development (ZPD) theory (1987), and Ninio, & Bruner's scaffolding theory (1978).

Research commenced in the first week of October 2020. The three main research questions based on the concept of triangulation were phrased as follows:

- 1) How efficiently does Xeropan app impact EFL students' language development?
- 2) How can learners' attitudes be defined towards the application of Xeropan?
- 3) How do teachers find Xeropan in terms of efficiency?

We applied a control-group treatment with the participation of 312 Hungarian native 6th- and 7th-graders (M age=12.72; SD=1.84). A 75-item diagnostic pre-test ($\alpha=.84$) was administered at beginning of the pedagogical intervention. No significant difference in EFL knowledge was found between the two groups (M control=41.7; SD=6.68; M treatment=42.2; SD=5.82; $t=2.78$; $p>.05$). Students were also requested to fill in a 20-item Likert-scale questionnaire.

Our empirical research was not only quantitative but it involved qualitative elements as well. A semi-structured online interview with teachers was conducted, plus online user interviews with five participating students were done. Interviews were recorded.

At the end of the intervention, a post was administered to both the control and treatment group. It was found the treatment group achieved significantly better than the control on the post-test (M control=35.7; SD=4.78; M treatment=57.2; SD=8.91; $t=4.87$; $p<.05$). It can also be asserted that the treatment group performed better on the post-test than they had done two months earlier ($t=3.36$, $p<.05$). As for the questionnaire, seventy-two percent of the participants indicated that they enjoy learning with Xeropan to a very great extent and 23% of them indicated the same fact to a great extent

As for the attitudes of teachers in terms of Xeropan, both the quantitative results procured on the teachers' questionnaire and the semi-structured interviews, it can be stated that language teachers think highly of Xeropan app and Xeropan Classroom. A major part of the language educators found the Xeropan package very useful (M=4.21, SD=.69).

A „TÚLÉLŐKÉSZLET KISGYERMEKES SZÜLŐKNEK” C. MOOC KURZUSTERVEZŐI ÉS FACILITÁTORI TAPASZTALATAI

Tóth-Mózer Szilvia, Gyöngy Kinga

ELTE Oktatási Igazgatóság, Oktásfejlesztési és Tehetséggondozási
Osztály; ELTE Tanító- és Óvóképző Kar, Neveléstudományi Tanszék

toth-mozer.szilvia@oktig.elte.hu, gyongy.kinga@tok.elte.hu

Az EFOP 3.4.3. projektben az ELTE olyan nyílt online kurzusok tervezését tűzte ki célul, amelyek képesek szélesebb érdeklődő közönséget megszólítani, és bárki betekinthez általuk az egyetemi oktatásba. Az ELTE TÖK *Túlélőkészlet kisgyermekes szülőknek* című, 2020 szeptemberében kezdődő kurzusa a 0-3 éves korosztályt nevelő, kisgyermekes szülők számára készült. A kurzus egyben egyetemünk reklámja is, hiszen a TÖK csecsemő- és kisgyermeknevelő alapszakán felhalmozott oktatási tapasztalatokból merítettek a tervezők: Serfőző Mónika, Hegedűsné Tóth Zsuzsanna, Bereczkiné Záluszkai Anna, Böddi Zsófia és Gyöngy Kinga.

306 hallgató regisztrált a kurzusra, 148-an kezdtek bele a kurzus feladataiba, a többiek csak megfigyelőként voltak jelen. Összesen 66 hallgató teljesítette a kurzus követelményeit, közülük negyvenöten 85% feletti teljesítményt nyújtottak. Ez azt jelenti, hogy azok közül, akik elkezdtek a kurzust, 44% teljesítette is a követelményeket, ami különösen jó arány a MOOC-kurzusok lemorzsolódási rátájához képest.

Előadásunkban azt a tervezési, valamint facilitátori munkát kívánjuk elemzően bemutatni, ami hozzájárult a kurzus sikeréhez. Sok döntést kellett meghozni a kurzustervezés során, és az éppen zajló kurzus kísérőjeként, facilitátoraként is.

Olyan kérdéseket állítunk középpontba, mint hogy miben tér el a tervezés az egyetemi kurzusokhoz képest, miben más a tananyag és a kurzus, milyen feladatokat oldottak meg a résztvevők és milyen értékelési rendszer lehet motiváló. A fejlesztés és a facilitálás folyamata sok praktikus tanulságot hozott, a koncepcionális kérdésektől kezdve az apró részletek kidolgozásáig, így jól működött folyamatba ágyazott képzésként is, amelynek keretében a munkában részt vevő oktatók a gyakorlatban is kipróbálták a Nyílt kurzusok tervezése c. MOOC-ban szerzett tudásukat.

Az előadás a fejlesztő munkában résztvevő egyetemi oktató és az oktatásfejlesztéssel foglalkozó e-learning szakértő közös vállalkozása, hogy közreadják tapasztalataikat a nyílt kurzusokat tervező érdeklődők számára a legfontosabb kurzusfejlesztési kérdésekről és fogásokról.

A HAGYOMÁNYOS ÉS A COVID-19 PANDÉMIA MIATT BEVEZETETT DIGITÁLIS TANULÁSSAL ÉS TANULÁSI KÖRNYEZETTEL KAPCSOLATOS TANULÓI ATTITÜDÖK ÉS AZOK KÜLÖNBSEGEI

Tóth Edit, Hódi Ágnes, B. Németh Mária

MTA-SZTE Képességfejlődés Kutatócsoport; SZTE JGYPK, Alkalmazott
Pedagógiai Intézet, Óvodapedagógus-képző Tanszék; SZTE BTK,
Neveléstudományi Intézet, Pedagógiai Értékelés és Tervezés Tanszék

tothedit@edpsy.u-szeged.hu, hodi.agnes@szte.hu, mary@edpsy.u-szeged.hu

A Covid-19 pandémia soha nem látott kihívást jelentett az oktatás minden szereplőjének minden oktatási szinten. Miután a WHO az új koronavírus-fertőzést járványnak minősítette, 2020. március 13-án hazánkban is előírták a digitális oktatást a köz- és felsőoktatásban egyaránt. A pedagógusoknak, a tanulóknak és családjaiknak néhány nap alatt kellett áttérnie egy módszertanát, eszközeit, kontextusát tekintve teljesen új oktatási modellre.

Kutatásunk célja egyrészt a tanulók a hagyományos és a vilájárvány következtében bevezetett digitális oktatással kapcsolatos tapasztalatának és attitűdjének feltárása, továbbá a két környezethez való viszonyulás különbségeinek megmutatása volt. Jelen vizsgálatban arra keressük a választ, mennyire szeretnek tanulni a diákok az osztálytermi, illetve digitális oktatásban, melyikben tanulnának inkább, mennyire kedvelik a tantárgyakat a két oktatási formában.

Kutatásunkban egy nagyváros különböző területi egységeiben működő 5 általános iskolájából 27 osztály 593 7. és 8. évfolyamos diákja (fiúk aránya: 48,3%) vett részt. A tanulók három nagyobb tartalmi egységből felépülő, 105, öt fokozatú Likert-skálás tételből álló papír alapú kérdőívet töltöttek ki tanórai keretek között. A tartalmi egységek: (1) a két környezet közötti preferenciák (3 tétel), (2) tantárgyi attitűdök (13-13 tétel) a két oktatási környezetben, (3) a két különböző tanulási forma iránti viszonyulások (38-38 tétel).

A válaszadóink közel azonos aránya tanulna szívesebben digitális (50,2%) illetve hagyományos (49,8%) oktatásban. A kérdőívet kitöltő tanulók 9,5%-a válaszolta, hogy nagyon szeret osztálytermi környezetben tanulni, a digitális oktatás esetében ez az arány 24,9%. A két válasz között az összefüggés negatív előjelű, a korrelációs együttható értéke $-0,485$ ($p=0,001$). A tantárgyi attitűdöt vizsgáló kérdésre adott válaszok rámutatnak arra, hogy a tantárgyak kedveltségének sorrendje a korábbi vizsgálatokban (Csapó, 2000) kimutatotthoz hasonló tendenciát mutat, s nem jelez különbséget a digitális és a hagyományos tanulási környezetben. Az egyes tantárgyak osztálytermi és digitális környezetben való kedveltségére adott válaszok megmutatják továbbá azt, hogy az ének és a földrajz tantárgy kivételével a tanulók inkább szeretik a tantárgyakat osztálytermi környezetben tanulni, mint digitális környezetben ($t=2,75-8,40$, $p=0,001$).

Eredményeink rámutatnak arra, hogy tanulók fele inkább preferálja a Pandémia idején bevezetett digitális oktatási modellt, mint a hagyományos tanulási formát annak ellenére, hogy a tantárgyakat a válaszadók inkább osztálytermi környezetben tanulnák szívesen, mind digitálisban. További kutatások tárgyát kell képeznie annak, milyen tényezők miatt magas mégis a digitális oktatás kedveltsége.

A PRACTICAL IMPLEMENTATION OF THE ‘TRIALOGICAL TEACHING AND LEARNING MODEL’

Uricska Erna

Nemzeti Közzolgálati Egyetem Rendészettudományi Kar Idegennyelvi és Szaknyelvi Lektorátus

uricska.erna@uni-nke.hu

The coronavirus pandemic that appeared in Hungary in the Spring of 2020 has almost completely changed our lives. It has affected all areas of our lives, including the use of language as well. One of the aims of the presentation is to show the practical implementation of the ‘university triangle model’ (the term was first used by Patyi) that fits perfectly to the theoretical and methodological background of this work. The model was described in detail in the co-authored work of Patyi and Barnucz (2020). Due to the model, university operation includes scientific work (research), education (preparation) and curriculum development as a system of activities carried out simultaneously, with respect to each other and coordinated with each other. The other aim of the presentation is to show the ‘trialogical teaching and learning model’ of Paavola and Hakkarainen (2005) that states the teaching and learning process consists of three main elements: acquisition, participation, and developing a knowledge object in which students work together. The model also provides an opportunity to develop students’ creativity, maintain a high level of motivation, develop competencies demanded by the labour market, and implement experiential learning.

The aim of the research was to collect new concepts for phenomena and events for which we had no concepts before, and our well-known words used in the new context of coronavirus era. Veszelszki’s Hungarian ‘Karanténszótár’ (2020) is the first example of this new genre, and inspired me to carry out a word collection which started with my students of ESP classes, and to create this dictionary in English. One of the methods of this corpus-based dictionary was a questionnaire (with open questions) sent to my students at the University of Public Service, and the other method was a social site post shared by my friends in which I was looking for English words connected to the quarantine, in order to explore the new concepts of the first wave of coronavirus pandemic. My hypothesis was that the content of the dictionary can support the cooperation of those working in the frontline fighting against the coronavirus, for example in law enforcement and health care. From the United States, Germany, the United Kingdom, Luxembourg and other countries, words by the dozens were sent, thus helping my work. The closing date for collecting words and phrases related to COVID-19 was 15th September 2020. The words and phrases that have emerged since then offer an opportunity to compile a second collection.

As a result of this research, this monolingual collection of expressions contains 403 English words and phrases. The content of the COVIDictionary is the most common ones in use between March and September 2020, including several newly-coined words, so-called neologisms. In the dictionary, I offer definitions, provide explanations, list synonyms of the words, and in some places supplement the entries with example sentences.

EGY NYELVTANULÁSI MÓDSZER KÉT OLDALA: A RENDÉSZETI KÖZÖSSÉGI OLDALAK BEJEGYZÉSEINEK ALKALMAZÁSA OKTATÓI ÉS HALLGATÓI SZEMMEL

Uricska Erna, Suták Máté

Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Rendészettudományi Kar, Idegennyelvi és
Szaknyelvi Lektorátus

uricska.erna@uni-nke.hu, sutak.mate@gmail.com

Az információs társadalom nemcsak az oktatási folyamatot alakítja át (Dessewffy, 2019), hanem ezzel egyidőben a munkaerőpiacon is új munkakörök (például digitális kommunikációs rendőrtiszt) jelennek meg, ezért a mindenkorinak oktatásnak a már meglévő képzéseit a munkaerőpiac kihívásaihoz kell igazítani (Pirzada–Khan, 2013). A digitális eszközök és platformok egyre bővülő rendszere hatékony lehet a különböző nyelvi területek fejlesztésében (Borszéki, 2014; Barnucz, 2019b), és integrált tanulási környezetben (Ollé, 2015) a különböző közösségi média oldalak alkalmazhatóak idegen nyelvek, szaknyelvek, jelen esetben a rendészeti szaknyelv oktatása során is.

A rendészeti közösségi oldalak bejegyzéseinek vizsgálatát és szerkezetének elemzését (Uricska, 2020) mint nyelvtanulási módszert a rendészeti szaknyelvoktatásban az elmúlt három egyetemi félévben (2019. szeptember – 2021. január) alkalmaztam hallgatói csoportjaimban (N=56) a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Karán. A kutatás célja ezen oldalak szaknyelvi órán történő alkalmazási lehetőségeinek vizsgálata volt. Hipotézisem az volt, hogy az oldalak segítségével általánosságban az idegennyelvi készségek fejleszthetők.

Az előadás a vizsgálat eredményeit mutatja be, azaz, hogy melyik készség milyen módon fejleszthető a bejegyzések alkalmazása által. Az angol nyelvű rendészeti közösségi oldalak legfrissebb híreinek olvasása a hírfolyamban nem nevezhető tipikus tanulásnak, inkább játékos tanulásnak (gamification) (Fromann, 2014), azonban a hallgatók tetten érhetik a nyelv azonnali változásait és szóhasználatát. A különböző szakmai oldalak posztjai által a hallgatók önállóan elsajátíthatják a digitális rendészeti nyelvi változatot, az ún. rendészeti digilektust (Uricska, 2020), szakkifejezéseket tanulhatnak, és az oldalak általánosan fejlesztik a hallgatók olvasási készségét és nyelvhelyességüket. Kiegészítő feladatként rövid írásbeli vagy szóbeli összefoglalókat lehet készíteni, amelyek a hallgatók íráskészségét és beszédkészségét fejlesztik, de feldolgozhatók akár szakmai YouTube videók, amelyekkel a hallásértés fejleszthető.

Nem szabad figyelmen kívül hagyni a közösségi média gyakori torzító hatását, amely erős hatást gyakorol a fiatalok mindennapi nyelvezetére, ennek megfelelően az idegen nyelvű, jelen esetben angol rendészeti szaknyelvre is. Emiatt előfordulhatnak hibás nyelvtani szerkezetek, hibás kifejezések és szleng kifejezések. Itt kiemelt szerepe van a hibák típusainak megjelölésének (Bárdos, 2000), amelyeket az oktatók a hallgatókkal együtt javíthatnak (Belényesi et al., 2018).

Más oldalról megközelítve a különböző közösségi oldalak használhatók akár oktatásszervezési eszközként, hiszen a többi dedikált oktatásszervezési platformhoz hasonlóan, privát csoportokban megvalósítható a fájlküldés/fogadás, a hallgatók tájékoztatása akár rögzített üzenetekkel. Ezeken az oldalakon a hallgatók akár önszervező módon megoszthatják egymással jegyzeteiket, kérdéseket tehetnek fel egymásnak, valamint az oktatónak.

PROFFORMANCE – A DIGITÁLIS KOMPETENCIA FELSŐOKTATÁSI TRANSZFORMÁCIÓS LEHETŐSÉGEI A KOMPETENCIÁK STRUKTURÁLÁSÁBAN EGY NEMZETKÖZI PROJEKT TAPASZTALATAI ALAPJÁN

Vass Vilmos

Budapesti Metropolisz Egyetem

drvassvilmos@gmail.com

Az előadás célja a PROFFORMANCE projekt eddig elért eredményeinek bemutatása, különös tekintettel a felsőoktatásban dolgozó oktatók kompetenciáinak strukturálási folyamatára és a digitális kompetencia horizontális megjelenítésére vonatkozóan. A projekt célja egy értékelő eszköz és ösztönző rendszer kidolgozása a felsőoktatásban dolgozó oktatók teljesítményének fejlesztéséhez. Ennek keretén belül a projekt első szakaszában a résztvevő országok (Ausztria, Csehország, Grúzia, Horvátország, Magyarország és Szerbia) a témához kapcsolódó felsőoktatási intézményi stratégiáinak és gyakorlatainak feltérképezése, kutatások, szakirodalmak áttekintése történt meg. Az első nemzetközi szakértői műhely (PLA) a horvátországi EDUCA-T projekt eredményeit dolgozta fel, különös tekintettel az oktatói kompetenciák strukturálási folyamatát helyezte az előtérbe. A PLA feldolgozta a releváns nemzetközi kompetenciastrukturálási projektek és tanulmányok (DeSeCo, EQF, Tuning) eredményeit, a tacit és explicit, a deklaratív és procedurális tudás, valamint a kompetenciák és képességek összefüggéseit. Ennek keretén belül a szakértők kiemelten foglalkoztak a digitális kompetencia transzformációs lehetőségeivel. A horizontális szempontok érvényesítése és a transzverzális kompetenciaterületek strukturálása alapvetően meghatározta és tudományos kontextusát jelentette a nemzetközi szakértői műhelymunkának. Az előadás egyrészt - példákon keresztül – a kompetenciastrukturálási folyamatot mutatja be, a kompetencia munkadefiníciójának véglegesítését, az oktató munka feladatainak listázását, a területek és a releváns kompetenciák meghatározását és strukturálását (tudás, képesség, attitűd). Másrészt, az előadás a projekt egyik kiemelt horizontális szempontja, a digitális kompetencia transzformációjára és kompetencia strukturálási lehetőségeire is fókuszál az adott területeken és kompetenciastrukturán (tudás, képesség, attitűd) keresztül. A folyamat bemutatása mellett sor kerül azoknak a dilemmáknak és kérdéseknek a bemutatására, amelyek a folyamatot meghatározták és alakították, különös tekintettel az egyensúlyteremtés, a standardok, az operacionalizálás és a flexibilitás kihívásaira vonatkozóan. Az előadás várható eredménye a digitális kompetenciák transzformációs lehetőségeinek és a nemzetközi kompetenciastrukturálási folyamat algoritmusának megismerése, valamint hazai adaptációjának és az implementáció lehetőségeinek végiggondolása.

KÖZÖSSÉGSZERELŐ MŰHELY – INNOVATÍV JÓ GYAKORLAT A DIGITÁLIS KÖZÖSSÉGÉPÍTÉS ÉS ÉLMÉNYTEREMTÉS TERÉN

Velics Gabriella

ELTE PPK Pedagógiai és Pszichológiai Intézet - Szombathely

velics.gabriella@ppk.elte.hu

Az egyetemi ifjúsági életszakasz egyik tipikus jellemzője az intenzív közösségi részvétel. Az órák, a bulik, az egyetemi folyosói találkozások, az albéleti és kollégiumi együttlét fontos szocializációs környezetet jelentenek. A csoporttársakkal és az oktatókkal történő személyes interakciók során nemcsak a tananyag válik tudássá, hanem a kapcsolatok sokrétű szerveződése is megtapasztalható. A koronavírus járvány miatt elrendelt távolléti oktatás során a hallgatók nehezen élték meg ezen korábbi társas személyes kapcsolatoknak az eltűnését.

Az ELTE PPK szombathelyi közösségsszervezés BA szakos másodéves hallgatói csoportja a 2020. őszi félévben Közösségszerelő Műhely címen olyan programsorozatot hozott létre, mely egyaránt szolgálta a pályára való felkészülést, és a hallgatói-oktatói közösség együtt tartását és megerősítését a digitális oktatás időszakában. A hallgatók a Közösségek működési mechanizmusai II. kurzus keretén belül egy digitális szakestet, három oktatói-kutatói élménybeszámolót középpontba állító esetet terveztek a digitális oktatás egyetemen elérhető eszközei és felületei mellett becsatolva olyan a weben elérhető játékokat és felületeket, melyek alkalmasak voltak egy digitális közösség megteremtésére és megmozgatására. Az újszerű munka minden fázisát (tervezés, hirdetés, lebonyolítás, értékelés) a hallgatók végezték, az oktató a háttér biztosításával, szakmai támogatással, útmutatással segítette a folyamatot. A tervezés közös munkával zajlott, mindenki abban a részfeladatban teljesedett ki, amiben erősnek érezte magát, de látta és beleszólhatott mások feladataiba. A javaslatok, módosító ötletek és mérlegelések egy korábban szokatlan helyzetet teremtettek, mindenki felelős volt valamiért, de az egészért is. A döntéseket közösen hozták, de a javaslatokat nem hatalmi szóval, hanem szakmai érveléssel lehetett elfogadtatni.

A learning by doing, cselekvéses vagy tevékenykedve tanulás során a hallgatók nyitott és támogató oktatási légkörben, védett környezetben próbálhatják ki ötleteiket, olyan határokat léphetnek át, és olyan területeken próbálhatnak ki újításokat, melyre a munkahelyeken nem vagy csak korlátozottan lenne lehetőségük. A team munka során az egymásért és a közös tevékenységért vállal felelősség, a minőség iránti érzékenység, a részletekre kiterjedő elemző látásmód mind olyan tulajdonságok voltak, melynek erősödése már egy félévnyi munka során is megmutatkozott. A programot működtető hallgatói csoport olyannyira elköteleződött, hogy a Közösségszerelő Műhely a tervezett alkalmon túl a vizsgaidőszakban is folytatódott, és szándékunkban áll azt a következő félévekben az alsóbb évfolyam immár irányító bevonásával fenntartani. Az előadás során ennek az innovatív ötletnek a megvalósítása során összegyűlt tapasztalatok esettanulmány jellegű elemző beszámolójára kerül sor.

ÁLTALÁNOS ISKOLAI PEDAGÓGUSOK ATTITÚDJEINEK MINTÁZATAI A KORONAVÍRUS JÁRVÁNY KÖVETKEZTÉBEN BEVEZETETT DIGITÁLIS OKTATÁSI REND ELSŐ HULLÁMA ALATT

Végh Veronika, Soltész-Várbelyi Klára, Pusztafalvi Henriette

Pécsi Tudományegyetem, Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Pécsi
Tudományegyetem

vgbveronika@yahoo.com, varbelyiklara@gmail.com, henriette.tigyi@etk.pte.hu

A koronavírus következtében bevezetett járványügyi korlátozások része volt 2020 márciusában az oktatási intézmények digitális munkarendre történő átállása. Ez a munkarend eddig ismeretlen mederbe sodorta az oktatást, a pedagógusoknak egy teljesen új helyzethez kellett adaptálni módszertani repertoárjukat, új módszereket elsajátítva törekedniük kellett tantárgyuk minél sikeresebb átadására.

Jelen elemzésben vizsgáltuk az általános iskolákban, a különböző tantárgyakat oktató pedagógusok átélt stressz szintjét, valamint attitűdjeinek részletes elemzését végeztük el. Az önkéntes, anonim kérdőívek kitöltése 2020 júniusában történt meg. Összesen 767 válasz érkezett, 315 fő általános iskolában oktató pedagógus volt. Az adattisztítást és az oktatott tantárgyak csoportosítását követően SPSS programcsomaggal történt az adatok elemzése.

Eredményeink alapján elmondható, hogy a biológiával kapcsolatos tantárgyakat tanítók, a nyelvtanárok és a művészetet oktatók észleltek nagyobb stresszt az első hullám alatt; a mozgásos, humán, informatika és reál tárgyakat oktató tanárokhoz viszonyítva. Ez a nagyobb stressz mutató visszavezethető a tantárgyak online térbe történő adaptálásának nehézségeire. A reál és a művészeti tárgyak esetén a gyakorlati ismeretek elsajátításának a kérdésköre jelenthetett extra nehézséget. Az infokommunikációs technológiákhoz (IKT) való hozzáállásukról elmondható, hogy gátló tényezőnek vélték a nem megfelelő technikai tudást az online térben történő oktatáshoz, valamint szignifikánsan eltér a művészeteket és a mozgásos tárgyakat oktató pedagógusok IKT gátló hatásának észlelete a többi tantárgyat oktató tanártól. A megfelelő feltételeket a nyelvtanárok érezték a legkevésbé adottnak, hiszen a nyelvoktatásnál például a stabil internetkapcsolat, a jó hangminőség kiemelten fontos és alapvetően a valós idejű kommunikáció tanár-diák, illetve diákok között lényeges eleme az órának. A digitális tananyagkészítés jellemzőbb volt az informatikával kapcsolatos tárgyakat oktató pedagógusokra, valamint a reál tárgyakat oktató pedagógusokra is ez vonatkozik, azonban ha kifejezetten a biológiával kapcsolatos tárgyakat oktatókat vizsgáljuk, az látható, hogy ők inkább átvesznek tananyagot. Adataink alapján, a humán tárgyakat oktató pedagógusok is inkább a már elkészített digitális tananyagot átvették és ezzel segítették a tantárgyuk sikeres oktatását, a saját tananyagkészítésről ritkábban számoltak be.

Összegzésként megállapítható, hogy nem lehet egységesen következtetést levonni az általános iskolai pedagógusok attitűdjeit vizsgálva, mivel a tanított tantárgyak feltételei nagymértékben eltérnek, ezáltal azok specifikus igényei és digitalizálhatósága jelentősen meghatározta a pedagógusok észleletét az első hullám alatt. Ezen eredmények tapasztalatait figyelembe véve megállapítható, hogy kiemelten a tantárgyak specifikus módszertani igényeit szem előtt tartva szükséges a digitális tananyagfejlesztés. Eltérő pontokon és módokon van lehetőség támogatni a pedagógusokat a tanításban, hogy minél sikeresebben át tudják adni a tananyagot a diákok számára akár digitális, akár hibrid oktatási formák keretein belül.